ANA ALEXANDRINA MATEI

INSTRUMENTE DE PLATĂ

Manual pentru clasa a-XI-a

Filiera tehnologică
Profil Servicii
Calificarea profesională Tehnician în activități economice

EDITURA CD PRESS
www.cdpress.ro

Editor: COSTIN DIACONESCU
Redactor-şef: Carmen BIRTA
Redactor: Mihaela RADA
Tehnoredactor: Răzvan SOCOLOV
Corectură: Andreea OPREA

Referenţi ştiinţifici:
Prof. univ. dr. Ioan OPREAN – Universitatea *Dimitrie Cantemir*, Cluj-Napoca
Conf. univ. dr. Nicolae EŞANU – Universitatea *Lucian Blaga*, Sibiu

Coperta: Valeriu STIHI

Editura CD PRESS
Bucureşti, Str. Ienăchiţă Văcărescu nr. 18, sector 4
Cod 040157
Tel.: (021) 337.37.17, 337.37.27, 337.37.37
Fax: (021) 337.37.57
e-mail: office@cdpress.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

MATEI, ANA ALEXANDRINA
Instrumente de plată : manual pentru clasa a XI-a, filiera tehnologică, profil Servicii, calificarea profesională tehnician în activităţi economice / Ana Alexandrina Matei.
- Bucureşti: CD PRESS, 2007
ISBN 978-973-7989-85-7

336.71(075.35)

Manualul a fost aprobat prin Ordinul Ministrului Educaţiei, Cercetării şi Tineretului nr. 1342 din 19.06.2007, în urma evaluării calitative şi este realizat în conformitate cu programa analitică aprobată prin Ordin al Ministrului Educaţiei şi Cercetării nr. 3172/30.01.2006.

1. INTRODUCERE

Conceptul de instrument de plată

Instrumentele de plată, respectiv **cambia**, **biletul la ordin** şi **cecul** etc., reprezintă efecte de comerţ fără numerar, utilizate în procesul de plată a furnizorilor de bunuri şi servicii, de imobilizări, precum şi în procesul de desfacere. Acestea sunt cunoscute şi sub alte denumiri, cum ar fi:

- efecte comerciale;
- titluri comerciale;
- titluri de credit;
- instrumente de credit;
- polițe.

Efecte comerciale - denumire generală atribuită cambiilor, biletelor la ordin, cecurilor etc., ce sunt folosite în operațiuni comerciale de cumpărare-vânzare, în relațiile de credit etc. Sub aspect patrimonial, efectul comercial incorporează o creanță transmisibilă odată cu trecerea acestuia din proprietatea unei persoane în proprietatea alteia.

Instrumentele de plată şi de credit se caracterizează prin următoarele:

- prin intermediul lor se efectuează plăți la scadențele indicate în aceste titluri;
- apar prin emiterea şi introducerea lor în circuitul activității comerciale şi bancare;
- permit posesorului lor să-şi realizeze, la scadență, drepturile;
- se poate aprecia că pot circula ca o monedă, prin încasare, scontare sau cesiune.

Instrumentele de plată se deosebesc de monedă prin trăsăturile lor specifice, şi anume:

- sunt titluri negociabile;
- sunt transmisibile cu respectarea normelor prevăzute în legislațiile naționale şi în dreptul comercial;
- reprezintă o creanță (datorie) în numerar, cauzată de un act de comerţ sau prestație de serviciu, care urmează a fi plătită la un anumit termen etc.

Altfel spus, instrumentele de plată sunt documente sau înscrisuri în lei sau în valută prin care se reglementează achitarea unor datorii sau lichidarea unor creanțe provenind din operațiunile de vânzare-cumpărare la intern sau internaționale, din prestări de servicii interne sau externe etc.

Introducerea în circuitul comercial şi bancar intern a efectelor de comerţ este una din măsurile antiinflaționiste de reducere a circulației monetare prin intermediul acestor instrumente de plată şi de credit.

Clasificarea efectelor comerciale:

a) efectul comercial pur – este legat de o operaţiune de livrare de mărfuri; este tras în momentul livrării; scadenţa sa coincide cu scadenţa creditului constituit de furnizor; suma sa poate fi plătită din resursele obişnuite ale întreprinderii;

b) efectul financiar sau de credit – nu este contrapartida unei operaţiuni cu mărfuri, ci reprezintă doar un credit consimţit temporar de o bancă clientului său; banca cere clientului să semneze un efect la suma descoperirii pe care i-a acordat-o;

c) efectul de consum – este tras de un comerciant asupra unui consumator;

d) efectul de filială – leagă două întreprinderi ale aceluiaşi grup, oferind uneori doar o iluzorie diviziune a riscurilor.

Necesitatea, rolul şi importanţa instrumentelor de plată

În cadrul schimburilor comerciale interne şi internaţionale, achitarea serviciilor se poate face cu numerar sau prin remiterea unui cec. Plata cu numerar se efectuează atunci când valorile sunt mici sau când plata se realizează în aceeaşi localitate.

De cele mai multe ori, vânzătorul/exportatorul acordă cumpărătorului/importatorului posibilitatea de a-i plăti peste o lună, două sau trei luni, iar, în cazul unor valori mari, chiar şi după o perioadă mai îndelungată de timp.

În practica comercială, în situaţia existenţei unei operaţiuni pe credit, această modalitate de plată se poate realiza astfel:

a) vânzătorul/exportatorul să tragă o **cambie** asupra cumpărătorului/importatorului în favoarea lui;

b) vânzătorul/exportatorul să tragă o **cambie** asupra debitului în favoarea lui;

c) vânzătorul/exportatorul să tragă o **cambie** asupra cumpărătorului/debitorului (după caz), în favoarea unei firme terţe, căreia, la rândul său, îi este dator;

d) vânzătorul/exportatorul să tragă **două cambii**: una pentru bunurile vândute şi cealaltă pentru dobânda aferentă, data plăţii fiind convenită prin contract;

e) să solicite cumpărătorului/debitorului să emită sau să subscrie un **bilet la ordin** în favoarea sa şi să-i fie remis;

f) să pretindă clientului său un **cec**, de preferinţă, confirmat de banca cumpărătorului;

g) să propună ca suma datorată să-i fie achitată, la scadenţă, cu **ordin de plată**.

În cadrul negocierilor încheiate, vânzătorul/exportatorul trebuie să analizeze toate variantele posibile şi, în funcţie de încrederea în solvabilitatea clientului, trebuie să aleagă varianta optimă, pe care a stipulat-o în contractul încheiat la capitolul „Condiţii de plată“.

Reglementări internaţionale privind efectele de comerţ

Atât pentru a facilita circulaţia efectelor de comerţ prin impunerea pe plan internaţional a încrederii în aceste instrumente de plată şi de credit, al căror număr sporeşte proporţional cu creşterea volumului schimburilor economice internaţionale efectuate pe credit, cât şi pentru a se evita problemele conflictuale decurgând din prevederi specifice anumitor ţări, încă de la sfârşitul secolului trecut, s-a recunoscut, de comun acord, necesitatea unificării unor reglementări în probleme esenţiale din domeniul efectelor de comerţ.

O etapă încurajatoare a constituit-o Conferinţa de la Haga din anul 1910, în urma căreia s-a semnat, în 1912, *Convenţia de la Haga*.

Ulterior, au intervenit o serie de evenimente - Primul Război Mondial, crize economice- care au făcut ca problema unificării diverselor reglementări referitoare la cambie şi bilet la ordin, pe de o parte, şi cec, pe de altă parte, să se rezolve după aproape alţi 20 de ani, prin următoarele convenţii internaţionale:

a) *Convenţia de la Havana* din anul 1928, cunoscută sub denumirea de "Codul Bustamante";
b) *Convenţia privind legea uniformă asupra cambiei şi biletului la ordin*, 1930, Geneva;
c) *Convenţia menită să reglementeze unele conflicte de legi în materie de cambie şi bilet la ordin*, 1930, Geneva;
d) *Convenţia privind legea uniformă asupra cecului*, 1931, Geneva;
e) *Convenţia menită să reglementeze unele conflicte de legi în materie de cec*, 1931, Geneva.

Ţările din sfera dreptului anglo-american nu au aderat la convenţiile de mai sus, invocând, în primul rând, existenţa unor diferenţe din punctul de vedere al codului comercial şi uzanţelor (cutumelor) lor.

La interval de peste trei decenii de la elaborarea, sub auspiciile fostei *Societăţi a Naţiunilor*, a celor patru convenţii internaţionale de la Geneva, problema unei legi uniforme a cambiei şi a biletului la ordin a fost reluată sub egida *Comisiei Organizaţiei Naţiunilor Unite pentru dreptul comercial internaţional.*

Grupul de lucru al efectelor de comerţ internaţional, sub egida comisiei mai sus menţionate, urmăreşte ca, prin proiectul de lege uniformă, să se înlăture, cât mai mult posibil, din conţinutul principalelor sisteme juridice existente în materie de efecte de comerţ.

2. Cambia şi trata

2.1. Denumirea şi forma cambiei

Cambia este un titlu de credit, sub semnătură privată, care pune în legătură, în procesul creării sale, trei persoane: **trăgătorul**, **trasul** şi **beneficiarul**. Titlul este creat de trăgător în calitate de creditor, care dă ordin debitorului său, numit tras, să plătească o sumă fixată la o dată determinată în timp, fie unui beneficiar, fie la ordinul acestuia din urmă.

Noţiunea de **trată** este un termen care se foloseşte în mod frecvent în relaţiile de plăţi internaţionale, deşi la intern se foloseşte noţiunea de cambie.

Standardul Băncii Naţionale a României de conţinut obligatoriu al cambiei este:

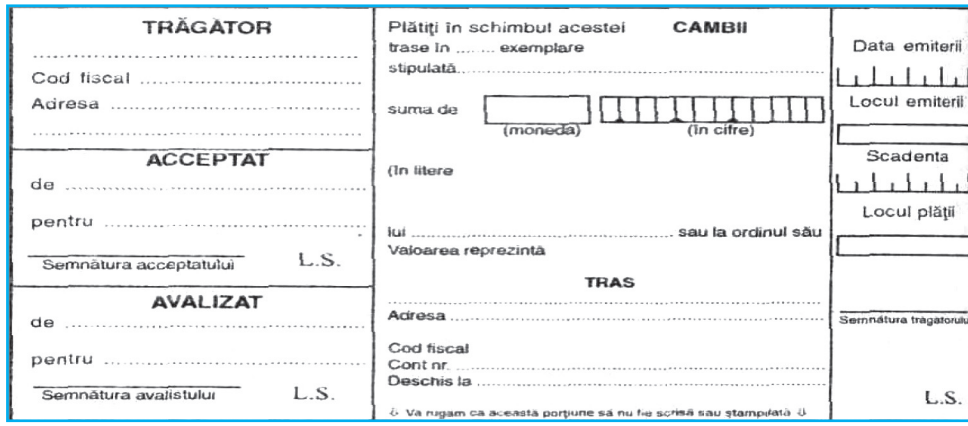

Cambia (faţă)

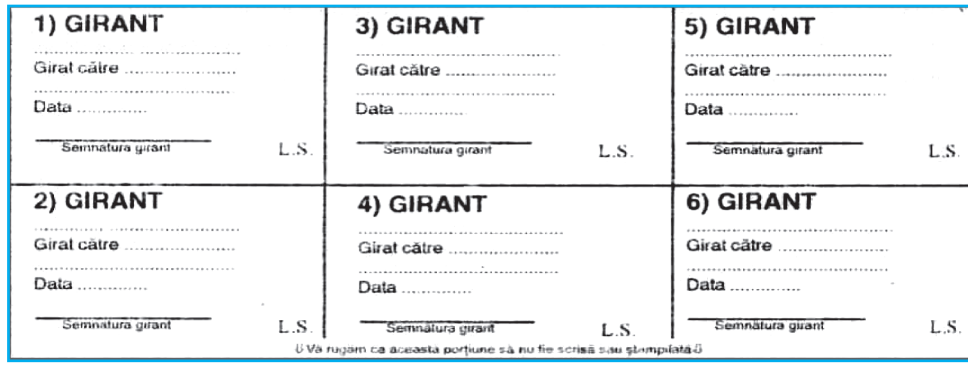

Cambia (verso)

În temeiul **art.1,** din Legea nr. 58/1934, modificată prin Legea nr. 83/1994, cambia cuprinde:

1. **denumirea cambiei, trecută în însuşi textul titlului;**
2. **ordinul necondiționat de a plăti o sumă determinată;**
3. **numele aceluia care trebuie să plătească (tras);**
4. **arătarea scadenței;**
5. **arătarea locului unde trebuie făcută plata;**
6. **numele aceluia căruia sau la ordinul căruia trebuie făcută plata;**
7. **arătarea datei şi locului emiterii;**
8. **semnătura celui care emite cambia (trăgător).**

Cambiile vor purta mențiuni clare privind *ziua*, *luna* şi *anul emiterii*, pentru a permite:

- calculul datei scadenței;
- constatarea capacității legale a semnăturilor pe titlu;
- determinarea drepturilor semnatarilor privind acțiunea cambială împotriva obligaților cambiali.

Cambia trebuie să fie completată în întregime, cu cerneală sau pix de culoare albastră sau neagră ori prin dactilografiere.

Denumirea de cambie trebuie să figureze în document şi prin formula *„Plătiți în schimbul acestei cambii“*.

Cambia **fără arătarea scadenței** este socotită plătibilă la vedere.

Banca Națională a României şi societățile bancare vor accepta numai cambii care au **semnătura explicată**. Semnătura explicată cuprinde integral numele şi prenumele persoanei fizice sau denumirea persoanei juridice, precum şi numele şi prenumele reprezentantului său legal, care se obligă prin cambie.

Vor fi acceptate cambiile care au suma de plată indicată atât în litere, cât şi în cifre.

2.2. Părțile principale ale cambiei

Trăgătorul este persoana fizică sau juridică ce dispune/ordonă plata şi care, în practica comercială internă/externă, poate fi:

- vânzătorul, prestatorul de servicii, creditorul sau exportatorul față de o firmă;
- cumpărătorul, importatorul, debitorul, beneficiarul unor prestații încă neachitate față de o terță firmă (beneficiarul) şi care, prin „tragerea“ unei cambii, doreşte să-şi onoreze creanța sa proprie.

Cambia poate fi trasă:

- **la ordinul trăgătorului însuşi** (caz în care devine şi beneficiar);
- **asupra trăgătorului însuşi** (situație în care devine tras);
- **pentru contul unui terț** (beneficiarul cambiei).

În principiu, trăgătorul este cel care răspunde de acceptarea sau de plata cambiei. Poate să se exonereze de acceptare printr-o clauză făcută, în acest sens, pe cambie, însă *nu se poate elibera de responsabilitatea de plată*.

Trasul este cel care primeşte ordinul de a plăti şi care are obligaţia fermă de a efectua plata cambiei la scadenţă. Acesta se află în situaţia de cumpărător, importator, beneficiar al unei prestaţii de servicii neachitate sau de debitor al trăgătorului.

Trasul este obligat să plătească şi să accepte cambia. În caz contrar, i se încheie acte de protest pentru neacceptare sau plată parţială.

Beneficiarul este cel în favoarea căruia trebuie făcută plata, fiind totodată şi deţinătorul (posesorul) cambiei. Beneficiarul poate fi, la rândul său, vânzător, exportator sau creditor al trăgătorului.

Succesiv, în timp, mai pot deveni beneficiari şi posesori ai cambiei şi alte firme care nu au niciun fel de legătură cu trăgătorul, dar care au obţinut cambia prin **girare**, **scontare**, **reescontare** sau **cesiune**.

Beneficiar mai poate fi şi o bancă. Prin încasarea cambiei în contul trăgătorului, acesta îşi recuperează creditul acordat anterior acestuia.

Beneficiar mai poate fi însuşi trăgătorul în favoarea căruia este dispusă plata la scadenţă.

2.3. Exemple privind tehnica emiterii sau „tragerii“ unei cambii

1. Să presupunem că, la data de 10 martie, firma „Ambient“ SRL din Sibiu livrează bunuri în valoare de 20 de milioane lei firmei SC „Victoria“ SA din Sibiu în contractul de vânzare-cumpărare (care poate fi şi factura), convenindu-se ca plata să se efectueze la trei luni de la data livrării (10 iunie). În acelaşi timp, SC „Ambient“ SRL are de plătit firmei SC „Continental“ SA Bucureşti aceeaşi sumă pentru serviciile acordate, sumă pe care SC „Ambient“ SRL trebuie să o plătească la 10 iunie.

În această situaţie, SC „Ambient“ SRL (**trăgătorul**) emite („trage“) o cambie în valoare de 20 de milioane lei asupra SC „Victoria“ SA (**trasul**), care urmează să-i plătească firmei SC „Continental“ SA (**beneficiarul**), la 10 iunie, suma menţionată pe cambie.

Prin achitarea acestei sume, la 10 iunie, către societatea „Continental“ SA, SC „Victoria“ SA îşi achită datoria faţă de furnizorul său, SC „Ambient“ SRL, onorându-se, în acelaşi timp, şi creanţa faţă de SC „Continental“ SA, prin următoarea operaţiune triunghiulară:

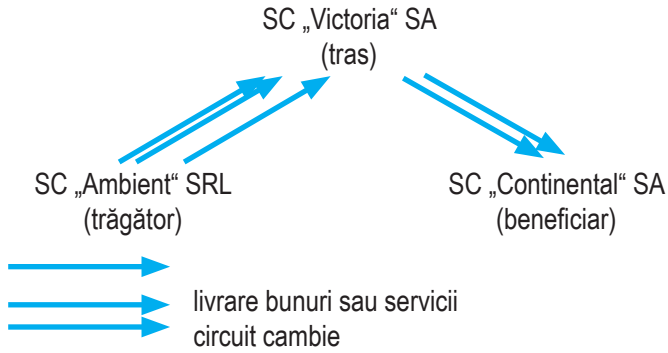

2. SC „A“ SRL importă mărfuri în valoare de 30.000 euro de la o firmă B din Germania şi, conform contractului încheiat, plata urmează să se facă la 90 de zile de la livrare. Tot SC „A“ SRL exportă unui client din Franţa (firma C), în condiţii de credit pe trei luni (credit pe termen scurt), mărfuri în valoare de 30.000 euro.

SC „A“ SRL din România (trăgătorul) trage o cambie în valoare de 30.000 euro asupra clientului francez „C“ (trasul), care urmează să-i plătească, peste trei luni, suma menţionată pe cambie firmei germane „B“ (beneficiarul).

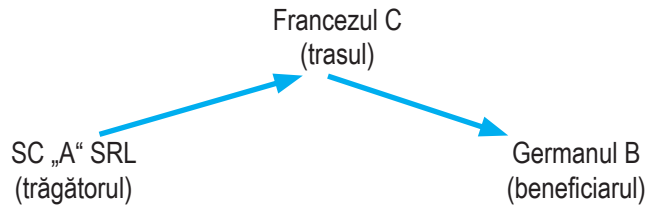

2.4. Dobânda cambiei

Pentru ca dobânzile datorate de obligatul principal să fie determinate şi să nu rămână la discreţia posesorului titlului, este obligatorie înscrierea ratei dobânzii în chiar textul cambiei.

Într-o cambie plătibilă la vedere sau la un anume timp de la vedere, trăgătorul poate stipula că suma va fi producătoare de dobândă. Cifra dobânzii va trebui să fie arătată în cambie. Dobânda va curge de la data emiterii cambiei, în cazul în care nu este indicată altă dată.

Menţiunea expresă privind dobânda trebuie să cuprindă:

- expresia „*suma este purtătoare de dobândă*“;
- că nivelul dobânzii este de ..... % (rata dobânzii).

2.5. Cambia în alb

Cambia în alb este un titlu care cuprinde numai semnătura trăgătorului, iar, uneori, şi o parte din menţiunile cerute de art. 1 din *Legea asupra cambiei*.

Menţiunile care lipsesc vor trebui să fie completate atunci când posesorul prezintă cambia la plată, fiind obligatoriu ca o cambie în alb să aibă completat numele ultimului posesor în momentul plăţii.

Primitorul cambiei în alb, ca şi oricare din posesorii succesivi ai acesteia, au dreptul de a completa titlul respectiv cu menţiunile cerute de art. 1 din *Legea asupra cambiei*, conform înţelegerilor care au avut loc anterior între semnatarii titlului, fără a mai fi necesară intervenţia trăgătorului, dreptul de completare trecând la posesorii succesivi odată cu predarea titlului.

În acest scop, odată cu predarea titlului, se va adăuga şi o clauză, care va trebui să fie astfel făcută, încât să poată întregi voinţa semnatarului titlului.

Completarea cambiei în alb va trebui să se efectueze în **termen de trei ani** de la data reală a emiterii. Termenul de trei ani nu poate fi prelungit prin convenţia părţilor.

2.6. Transmiterea prin gir sau prin cesiune de creanţă ordinară

Cambiile cuprinzând sau nu mențiunea *„la ordin“* pot circula prin gir.

Girul este o semnătură depusă pe versoul unei cambii, prin care semnatarul garantează achitarea ei sau prin care proprietarul cambiei o transmite altuia; o formulă legală prin care se transmite proprietatea unui efect comercial (cambie, bilet la ordin). De aici, se poate trage concluzia că numai instrumentele de credit se pot gira[1].

Altfel spus, girul este un act prin care posesorul titlului, numit **girant**, transferă altei persoane, numită **giratar**, printr-o declarație scrisă şi subscrisă pe un titlu, odată cu predarea acesteia, toate drepturile decurgând din titlul astfel redactat şi completat.

Dacă trăgătorul a înscris pe cambie cuvintele „*nu la ordin*“, titlul este transmisibil numai în forma şi cu efectele unei **cesiuni de creanță ordinară**.

Cesiunea de creanță este un mijloc specific de transmitere a obligațiilor, constând în acordul de voință (contractual) prin care creditorul (numit **cedent**) transmite dreptul său de creanță, în mod voluntar, cu titlu oneros sau cu titlu gratuit, unei alte persoane (numită **cesionar**), care va deveni, astfel, creditor în locul său şi care va putea încasa de la debitor creanța cedată.

Referitor la gir, mai trebuie menționate următoarele aspecte:

- poate fi făcut chiar în folosul trasului, indiferent dacă acesta a acceptat sau nu, în folosul trăgătorului sau al oricărui alt obligat. Aceştia pot să gireze din nou cambia.
- trebuie să fie **necondiționat**. Orice condiționare la care ar putea fi supus se socotește nescrisă. **Girul parțial este nul. Girul „la purtător“** este echivalent cu un **gir în alb** sau **în plin**.
- trebuie să fie scris pe cambie sau pe adaosul acesteia (foaie de prelungire, *allonge*).
- trebuie să fie semnat de girant.
- este valabil, chiar dacă beneficiarul nu este arătat sau dacă girantul a pus numai semnătura (gir în alb). În acest caz, pentru a fi valabil, girul trebuie să fie scris pe dosul cambiei sau pe adaos.

Girul transmite toate drepturile izvorâte din cambie.

2.7. Acceptarea

Acceptarea este actul prin care trasul, către care s-a adresat trăgătorul pentru plată prin emiterea titlului, se obligă să plătească posesorului legitim al titlului, la scadență, suma arătată în cambie.

Posesorul cambiei sau chiar un simplu deținător pot prezenta trasului, până la scadență, cambia spre acceptare, la domiciliul acestuia.

Trăgătorul poate să fixeze sau să nu fixeze un termen obligatoriu pentru prezentarea cambiei la acceptare.

Acceptarea se exprimă prin cuvântul *„acceptat“* sau orice altă expansiune echivalentă. Aceasta este semnată de tras.

Simpla semnătură a trasului, pusă pe fața cambiei, e socotită acceptare.

[1] *A da gir (a gira)* – a garanta pentru ceva, cineva.

Formula cea mai indicată este ca ea să fie cât mai explicită, mai detaliată, menționând şi suma (în cifre şi în litere ori numai în litere) şi data (în litere):

ACCEPTAT
pentru suma de zece mii de euro

(ss) Mihai Ungureanu (cinci iunie două mii zece)

În mod evident, cambia care are scadență „*la vedere*“ sau „*la prezentare*“, fiind plătibilă în momentul în care ea a fost înmânată trasului, nu este susceptibilă la acceptare.

În străinătate, acceptarea poate fi dată şi separat, printr-o scrisoare. În acest caz, trebuie să se facă referiri cu date precise asupra cambiei pentru care se dă acceptul pentru identificare.

Acceptarea poate fi dată:

- pentru întreaga sumă;
- numai pentru o parte a sumei.

Orice altă restricție sau condiție scrisă pe cambie echivalează cu un refuz de acceptare.

În cazul în care, prezentându-i-se cambia spre acceptare, trasul refuză să o accepte sau o refuză parțial, trebuie să se întocmească actul de protest. În continuare, este prezentat modelul unui act de protest.

Timbru fiscal	Tribunalul ..... Executor judecătoresc ..... Nr ..... din .....

ACT DE PROTEST

Azi, ..., s-a prezentat cu cererea înregistrată sub nr ..... dl ....., domiciliat în ....., str ....., nr ..... pentru protestarea cambiei anexate:

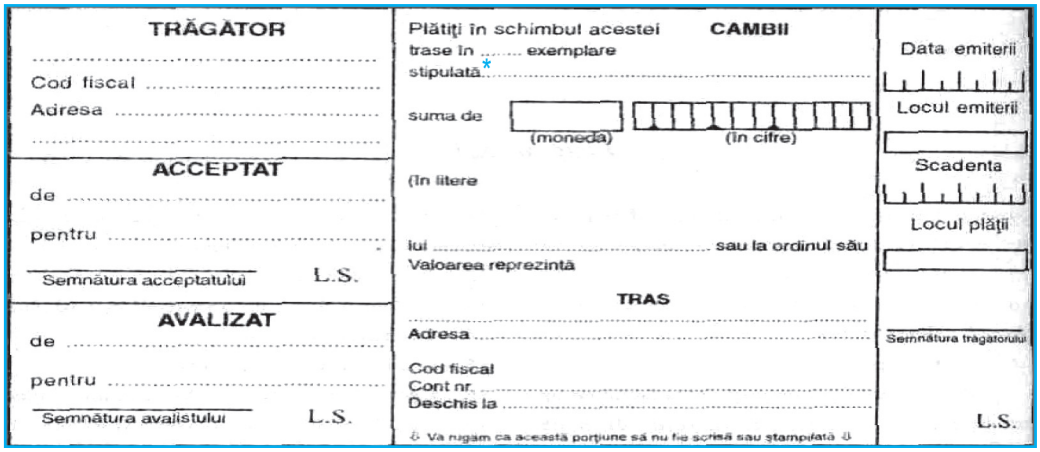

Noi ....., executor judecătoresc la Tribunalul ....., adeverim că, pentru protestarea sus-menționatei cambii, ne-am transportat conform art. 526 şi următorul din Codul Comercial la dl ..... domiciliat în ....., str ....., nr ....., care ne-a declarat că nu a achitat cambia din ....., în valoare de ....., trasă de ..... asupra sa, deoarece nu a primit mărfurile, astfel încât nu îi este dator.

Pentru neachitarea la scadență a cambiei de mai sus, am încheiat prezentul proces-verbal.

L.S.

Executor judecătoresc
(ss)
Tribunalul .....

Prezentul act de protest se adevereşte de noi, conform art. 330 din Codul Comercial.

Data .....

Preşedinte,

*__Stipulat__ - clauză introdusă într-un contract sau clauză contractuală în temeiul căreia aceasta produce efecte în favoarea unei a treia persoane (beneficiarul stipulației), care nu este nici succesor, nici creditorul părții şi nici nu a fost reprezentat la încheierea contractului, dar care dobândeşte un drept, în principiu irevocabil, din momentul încheierii contractului fără să fie întrebat şi chiar fără să aibă cunoştință de încheierea contractului.

2.8. Despre aval (avalizarea)

Plata unei cambii poate fi garantată, pentru întreaga sumă sau numai pentru o parte din ea, printr-un **aval**.

Avalul este o garanție specială pe care o dă o terță persoană pentru plata unei polițe, de a achita polița în cazul neachitării de către tras la scadență. Persoana care dă garanția se numește **avalist,** iar obligația cambială (direct sau pe regres) se numește **avalizat**.

În dreptul comercial, această noțiune nu se confundă cu cea de gir sau girant, care, de altfel, este cu totul alta.

Astfel, beneficiarul poate solicita trasului, trăgătorului sau unuia din giranți să prezinte un aval din partea unui terț (o firmă, o bancă), prin care să se angajeze că va plăti, la scadență, suma înscrisă pe cambie.

Această garanție suplimentară sau *supragaranție* dată de avalist se materializează prin scrierea, pe cambie sau pe adaos, a uneia din expresiile: *„aval", „bun pentru aval",* urmate de indicarea sumei (de obicei, scrisă în litere), de semnătura avalistului sau a împuternicitului său și de data calendaristică. De altfel, pe cambie este deja tipărită o zonă cu AVALIZAT.

Această semnătură poate fi dată chiar de semnatarul cambiei.

Avalul trebuie să arate pentru cine este dat. În lipsa acestei mențiuni, se socotește dat pentru trăgător.

2.9. Modalități de transmitere a cambiei

În afara relațiilor dintre trăgător – tras – beneficiar, cambia poate fi folosită în continuare ca instrument de plată și de credit de către beneficiar:

- în relațiile cu furnizorii sau creditorii săi, prin operațiunea de **girare** sau **andosare**;
- poate fi negociată înainte de scadență la o bancă comercială în vederea procurării de fonduri prin operațiunea de **scontare**;
- băncile comerciale și alte societăți de credit care au cambii scontate în portofoliile lor, prin operațiunea de **reescontare** la Banca Națională a României (iar, în străinătate, la o bancă centrală similară) își pot procura resursele financiare înainte de scadența acestor efecte de comerț, prin:
  - **cesiune**;
  - **gajare**;
  - **forfetare**.

Cesiunea este un act juridic prin care o persoană transmite alteia un drept sau un bun în schimbul unei sume de bani sau al unui avantaj. În acest act, intervin persoana care face cesiunea și cesionarul, cel care primește cesiunea. **Cesiunea de creanță** este un contract prin care creditorul, numit **cedent**, transmite unei alte persoane, numite **cesionar**, o creanță a sa împotriva unui debitor, numit **debitor cedat**.

Gajarea reprezintă garanția depusă în contul unei datorii. Gajul este un obiect depus de un debitor la dispoziția creditorului pentru a garanta plata unei datorii sau a unei sume împrumutate.

Forfetarea reprezintă aplicarea unui tarif, a unei taxe, pentru operațiunea de reescontare. Forfetarea este o operațiune care constă în vânzarea unei creanțe unei bănci,

sub condiția renunțării de către aceştia la dreptul de regres asupra vânzătorului. Forfetarea este o operațiune care a apărut mai recent în relațiile de plăți externe şi a fost generată de necesitatea încasării unor creanțe de către exportatori.

2.10. Scadența

Scadența este termenul la care cambia este exigibilă şi trebuie plătită.

O cambie poate fi trasă:

- la vedere;
- la un anumit timp de la vedere;
- la un anumit timp de la data emisiunii;
- la o zi fixă.

Cambia la vedere este plătibilă la prezentare.

În situația în care locul de plată nu este menționat ca atare, atunci cambia este prezentată pentru a fi achitată la:

- domiciliul trasului;
- domiciliul acceptantului;
- domiciliul „*indicat la nevoie*".

În ceea ce priveşte plata cambiei, se pot ivi următoarele situații:

- plata înainte de scadență;
- plata la scadență;
- plata parțială, care este echivalentă cu refuzul parțial la plată;
- refuzul total de plată la scadență;
- plata prin intervenție.

Trasul care plătește înainte de scadență trebuie să verifice, înainte de efectuarea plății, existența şirului neîntrerupt al girurilor, precum şi autenticitatea semnăturilor. Această ultimă verificare nu are loc dacă plata este făcută la scadență.

Atunci când cambia are scadența „*la vedere*", ea trebuie să fie prezentată la plată într-un termen de maximum un an de la data emiterii sale. Acest termen poate fi mărit sau micşorat de trăgător ori redus de unul din giranți.

2.11. Scontul

În situația în care beneficiarul unei cambii sau al mai multor efecte de comerț are nevoie de fonduri băneşti înainte de scadența acestora, el le poate negocia la bancă pentru a-şi reîntregi sursele financiare.

Scontarea reprezintă operațiunea prin care posesorul-beneficiar transmite o cambie către o bancă comercială în vederea încasării sale înainte de scadență. În urma scontării, beneficiarului i se va achita o sumă mai mică decât valoarea cambiei, diferența reprezentând scontul şi spezele bancare (comisioane) percepute de bancă. Operațiunea se lichidează la scadența cambiei, atunci când banca încasează suma înscrisă pe cambie de la debitor.

Scontul este suma care se deduce din valoarea cambiei, care reprezintă dobânda sumei capitalizate până la plata la scadență.

Comisionul bancar este perceput de bancă pentru acoperirea diferitelor cheltuieli referitoare la operațiunile de scontare.

Scontul comercial reprezintă scontul (dobânda) calculat asupra valorii nominale a efectului de comerț, adică a valorii înscrise pe titlu până la scadență (data plății).

Scontul comercial se calculează astfel:

a) Metoda ordinară

$$Sc = \frac{Vn \times P \times T}{100 \times 360}$$

în care:

Sc = scontul comercial;
Vn = valoarea nominală;
P = procentul scontului (dobânda);
T = timpul – durata în zile, adică numărul zilelor până la scadență;
360 = numărul zilelor dintr-un an (în alte țări, se calculează la 365 zile).

b) Metoda divizorului fix

$$Sc = \frac{N}{D_{fix}}$$

în care:

N = numere (valoarea facturilor Vn × P × T);
D_{fix} = divizorul fix (suma factorilor 100 × 360).

Scontul comercial reprezintă diferența dintre valoarea nominală (Vn) şi valoarea reală (Vr), respectiv:

$$Sc = Vn - Vr$$

Scontul va fi: - la sută %;
- la mie ‰.

EXEMPLUL 1

O cambie are valoarea nominală de 100.000 lei, cu scadența la 15 iulie N şi a fost negociată la 15 martie N – 1, cu un procent de 9 %:

$$Sc = \frac{100.000 \times 9 \times 122}{100 \times 360} = 3.050\ lei$$

EXEMPLUL 2

SC „X“ are în portofoliul său o cambie care are data emisiunii 28 februarie N şi este în valoare de 100.000 lei, cu scadența la 12 septembrie N. Deoarece SC „X“ are de efectuat nişte plăți în jurul datei de 13 iunie N şi ea nu dispune de lichidități, negociază cambia la o bancă comercială, în vederea scontării sale la 13 iunie N. Banca percepe un scont de 9 % şi 0,20 comision bancar. În acest caz, se procedează astfel:

a) se află numărul de zile rămase până la scadență, şi anume:

- 18 zile din luna iunie;
- 31 zile din luna iulie;
- 31 zile din luna august;
- 12 zile din luna septembrie.

TOTAL = 92 zile

b) se pun în formulă datele:

$$Sc = \frac{100.000 \times 9 \times 92}{100 \times 360} = \frac{82.800}{36} = 2.300\ lei$$

2.300 lei reprezintă valoarea scontului pe care îl va reține banca.

c) comisionul bancar =

$$= \frac{100.000 \times 0.20 \times 92}{36.000} = \frac{1.840}{36} = 51{,}11\ lei$$

d) suma plătită de bancă la 13 iunie N şi încasată de SC „X“ va fi:

100.000 – (2.300 + 51,11) = 97.648,89 lei.

Tot pe acelaşi principiu, se vor face calculele şi în euro.

Băncile comerciale acordă **credite de scont** unor întreprinderi sau comercianți în funcție de situația lor patrimonială, până la anumite plafoane. Banca acordă acest gen de credit pe bază de cambii şi poate solicita semnături de garanție.

2.12. Acţiunea cambială

Acțiunea este un titlu de credit ce reprezintă o parte din capitalul unei societăți. Acțiunile pot fi de mai multe feluri: de fundație, de capital, de folosință, inalienabile, cambiale, nominative sau la purtător.

Acțiunea cambială este procesul deschis de către creditorul neplătit la scadență, contra coobligaților cambiali, pe baza protestului făcut în termen.

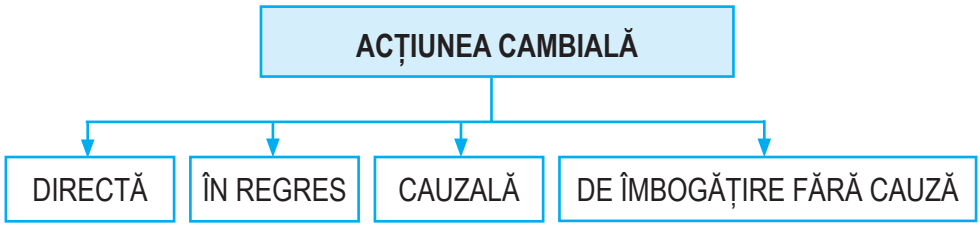

Acțiunea cambială directă este îndreptată împotriva trasului sau a acceptantului (la cambie) ori împotriva subscriitorului (sau emitentului, la biletul la ordin) şi a avaliştilor acestora.

Acțiunea cambială în regres se referă la acționarea în judecată a restului de obligați cambiali, cum sunt: giranții, trăgătorul şi ceilalți obligați.

Acțiunea cauzală este operațiunea exprimată în formă cambială, pe care titularul creanței o poate exercita în legătură cu raportul fundamental, conform regimului juridic care-l guvernează. Titularul creanței trebuie să opteze între exercitarea acțiunii cambiale sau a acțiunii cauzale, întrucât nu poate intenta decât numai una din cele două acțiuni.

Acțiunea de îmbogățire fără justă cauză – în intentarea unei asemenea acțiuni, beneficiarul va putea cere plata cambiei numai de la trăgător, acceptant sau girant, sumă cu care aceştia s-au îmbogățit fără cauză, în dauna sa.

Prescripția reprezintă modul de stingere a dreptului de acțiune în sens material prin neexercitarea acelui drept în intervalul de timp stabilit de lege (timp util).

În acest context (al prescripției), titularul unui drept subiectiv sau creditorul, în materie cambială – beneficiarul, care a rămas pasiv un anumit timp, îşi pierde dreptul de a acționa în justiție şi, totodată, posibilitatea obținerii executării silite a obligației asumate de debitorul său.

Prescripția este:

- în termen de trei ani, în ceea ce priveşte acțiunea sau executarea cambială directă;
- într-o perioadă de un an, pentru acțiunea sau executarea cambială în regres;
- în termen de şase luni, în ceea ce priveşte regresul girantului plătitor față de ceilalți obligați în regres;
- un an, pentru acțiunea de îmbogățire fără cauză justă, de la data pronunțării hotărârii judecătoreşti asupra acțiunii sau execuției cambiei rămase definitive.

SCHEMĂ RECAPITULATIVĂ

1. Părți participante:

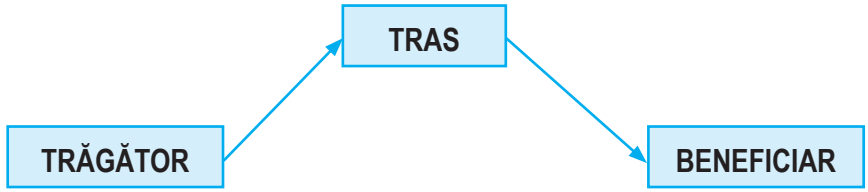

2. Elementele cambiei:

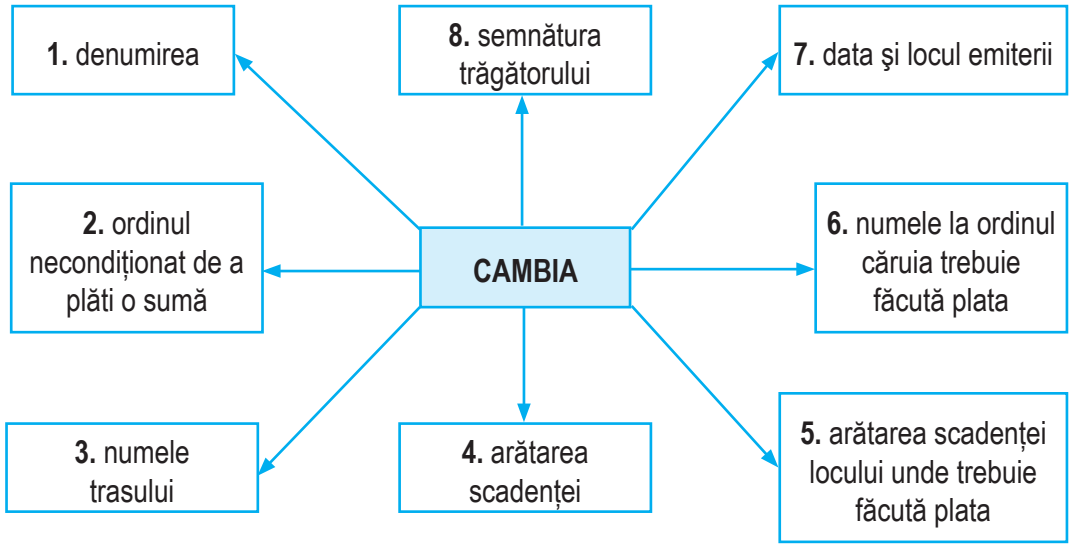
1. denumirea
8. semnătura trăgătorului
7. data şi locul emiterii
2. ordinul necondiționat de a plăti o sumă
CAMBIA
6. numele la ordinul căruia trebuie făcută plata
3. numele trasului
4. arătarea scadenței
5. arătarea scadenței locului unde trebuie făcută plata

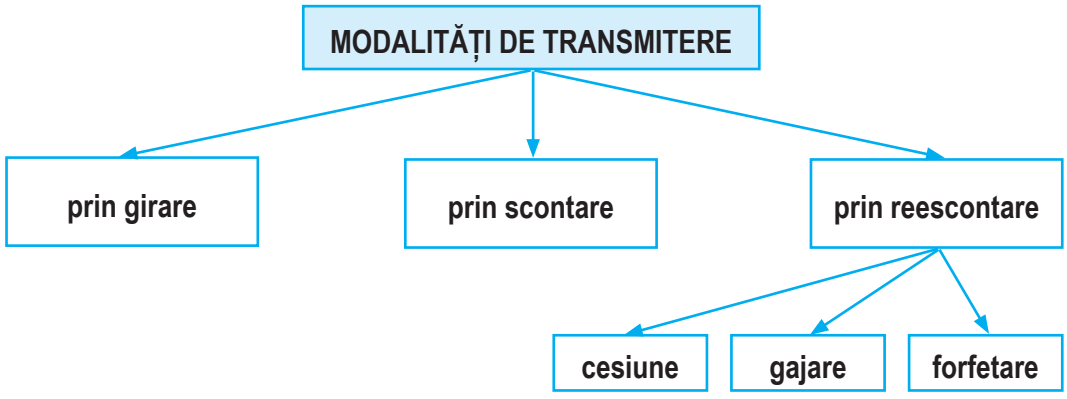

TEST DE EVALUARE 1

1. Cambia este un titlu de …(a)…, sub semnătură privată, care pune în legătură în procesul creării sale trei persoane: …(b)… , …(c)… şi …(d)… .
2. Scadența se calculează pe baza următoarelor mențiuni clare din cambie:
- …(a)… ;
- …(b)… ;
- …(c)… .

3. Numele aceluia care trebuie să plătească cambia este …… .
4. Numele celui care emite cambia este …… .
5. Numele aceluia căruia sau la ordinul căruia trebuie făcută plata este…… .
6. Societățile bancare şi Banca Națională a României vor accepta numai cambii care au semnătura …… .
7. Cambia poate fi trasă:
- la ordinul …(a)… însuşi (caz în care devine …(d)…);
- asupra …(b)… însuşi (situație în care devine …(e)…);
- pentru contul unui ...(c)... (...(f)... cambiei).

8. Care sunt modalitățile de transmitere a unei cambii:
a. girare, scontare, cesiune;
b. girare, reescontare, cesiune;
c. girare, scontare, reescontare, cesiune.
9. Cambia în alb este un titlu de credit care cuprinde numai ...(a)... ... (b)... .
10. Girul este o ...(a)... depusă pe ...(b)... unei ...(c)..., prin care semnatarul garantează achitarea ei sau prin care proprietarul ...(d)... o transmite altuia.
11. Girul ...(a)... toate ...(b)... izvorâte din cambie.
12. Acceptarea este ...(a)... prin care ...(b)..., către care s-a adresat ...(c)... pentru plată prin emiterea titlului, se obligă să plătească, ...(d)..., suma arătată în cambie, ...(e)... legitim al titlului.
13. Avalul este o ...(a)... specială, pe care o dă o ...(b)... persoană, pentru plata unei ...(c)..., de a ...(d)... polița în cazul neachitării de către ...(e)... la scadență.
14. Cambia poate fi negociată înainte de scadență, la o bancă comercială, prin operațiunea de ..... .
15. Băncile comerciale care au cambii scontate în portofoliile lor îşi pot procura resurse financiare, înainte de scadență, de la Banca Națională a României, prin operațiunea de ..... .
16. Scadența este termenul la care cambia este ...(a)... şi trebuie ...(b)... .
17. Când se verifică şirul neîntrerupt al girurilor şi autenticitatea semnăturilor ?
18. Scontul este ...(a)... care se ...(b)... din valoarea ...(c)... şi reprezintă ...(d)... sumei capitalizate de la ...(e)... până la ...(f)... .
19. Comisionul bancar este ...(a)... de bancă pentru acoperirea diferitelor ...(b)... referitoare la operațiunile bancare.
20. Scontul comercial reprezintă scontul calculat asupra valorii ..... a efectului de comerț.

3. Biletul la ordin

3.1. Concept, necesităţi, părţi participante

Biletul la ordin este un înscris făcut cu anumite condiţii, prin care o persoană – subscriitorul – se obligă să plătească beneficiarului o anumită sumă de bani la scadenţă. Biletul la ordin este un alt efect de comerţ, un alt instrument de plată şi de credit care apare în practica schimburilor economice interne şi internaţionale, precum şi în relaţiile de plăţi/încasări cu societăţile bancare.

În comparaţie cu cambia sau cecul, biletul la ordin are o utilizare mai restrânsă, el fiind folosit, mai ales, în practica comercială internă a fiecărei ţări cu economie de piaţă şi foarte puţin în relaţiile de plăţi/încasări externe.

Biletul la ordin este un titlu de credit sub semnătură privată, care pune în legătură, în procesul creării sale, două persoane:

- subscriitorul (sau emitentul);
- beneficiarul.

Titlul este creat de subscriitor sau de emitent, în calitate de debitor, care se obligă să plătească o sumă de bani fixată, la un anumit termen sau la prezentare, unei alte persoane, numită beneficiar, care are calitatea de creditor.

Ulterior, ca şi în cazul cambiei, în urma diferitelor mijloace de transmitere – vehiculare a biletului la ordin prin **girare**, **scontare**, **reescontare**, apar pe rând şi succesiv în timp, până la scadenţa de plată, şi alţi beneficiari cu care subscriitorul (emitentul) nu are nicio legătură.

3.2. Elementele biletului la ordin

În temeiul art. 104 din Legea nr. 58/1934 asupra cambiei şi biletului la ordin, acesta din urmă cuprinde:

1. **denumirea** de bilet la ordin, trecută în însuşi textul titlului şi exprimată în limba întrebuinţată pentru redactarea acestui titlu: *billet à l'ordre* (franceză), *Eigener Wechsel* (germană), *promissory note* (engleză), *fragare a la orden* (spaniolă) etc;
2. **promisiunea necondiţionată de a plăti o sumă** determinată, cuprinzând formulele: *„voi plăti..."* sau *„mă oblig să plătesc..."*;
3. **arătarea scadenţei** (din punct de vedere legal, scadenţa este identică cu cea a cambiei);
4. **arătarea locului unde trebuie făcută plata** (problemele sunt similare cambiei);
5. **numele aceluia căruia sau la ordinul căruia trebuie făcută plata;**
6. **arătarea datei şi locului emiterii;**
7. **semnătura emitentului**.

Toate problemele referitoare la biletul la ordin sunt la fel cu cele ale cambiei.

Standardul de conţinut obligatoriu al biletului la ordin este:

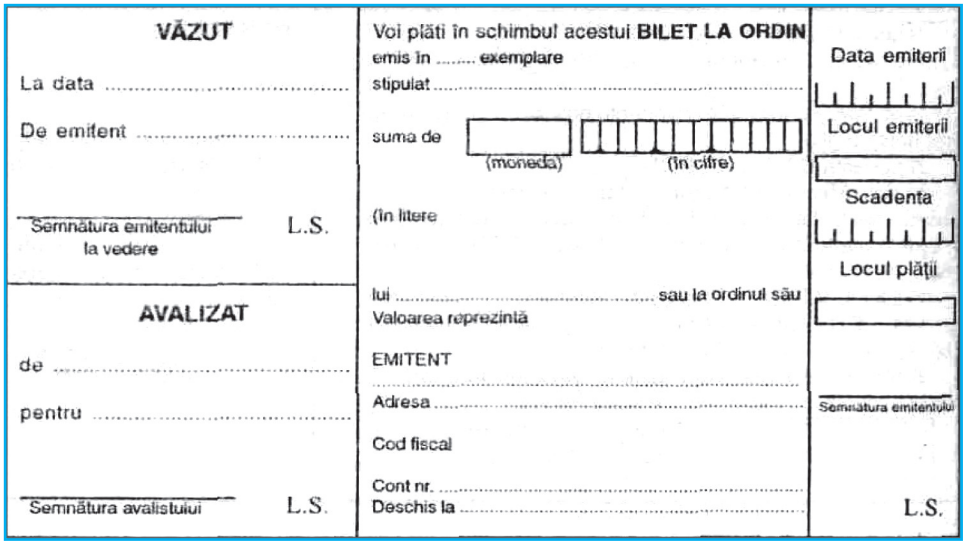

VĂZUT

La data .....

De emitent .....

Semnătura emitentului la vedere L.S.

AVALIZAT

de .....

pentru .....

Semnătura avalistului L.S.

Voi plăti în schimbul acestui **BILET LA ORDIN**
emis în ..... exemplare
stipulat .....
suma de (moneda) (în cifre)
(în litere
lui ..... sau la ordinul său
Valoarea reprezintă
EMITENT
Adresa .....
Cod fiscal
Cont nr. .....
Deschis la .....

Data emiterii

Locul emiterii

Scadenta

Locul plății

Semnătura emitentului

L.S.

Biletul la ordin (față)

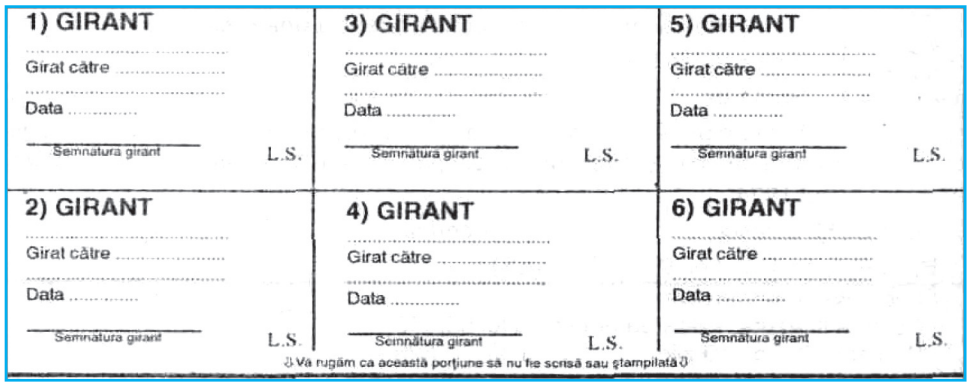

1) GIRANT
Girat către .....
Data .....
Semnătura girant L.S.

2) GIRANT
Girat către .....
Data .....
Semnătura girant L.S.

3) GIRANT
Girat către .....
Data .....
Semnătura girant L.S.

4) GIRANT
Girat către .....
Data .....
Semnătura girant L.S.

5) GIRANT
Girat către .....
Data .....
Semnătura girant L.S.

6) GIRANT
Girat către .....
Data .....
Semnătura girant L.S.

Vă rugăm ca această porțiune să nu fie scrisă sau ștampilată

Biletul la ordin (verso)

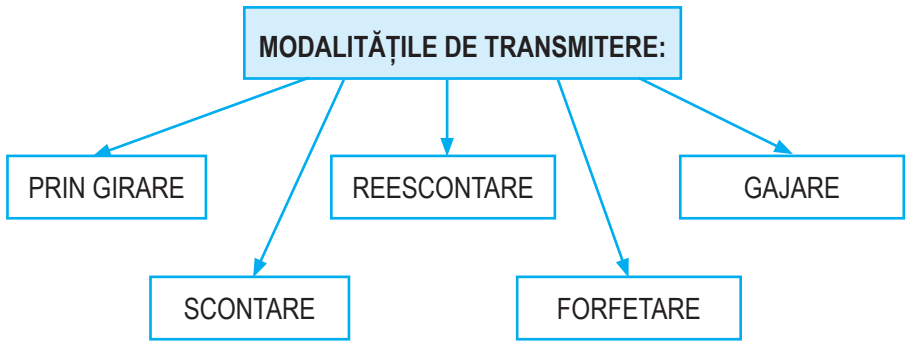

Biletul la ordin nu se acceptă, deoarece acceptarea ar trebui să fie dată de însuşi subscriitorul (emitentul), care, de altfel, a şi semnat-o la emitere.

3.3. Categorii de bilete la ordin

Având în vedere utilizarea mai redusă a acestui efect de comerț comparativ cu cambia şi cecul, sunt cunoscute două feluri de **bilet la ordin**:

1. bilet la ordin **comercial,** care se referă la un act de comerț, la o operațiune comercială, cum ar fi, de exemplu, livrarea unor mărfuri în condiții de credit pe termen scurt (până la un an), cu plata printr-un bilet la ordin cu scadență;

2. bilet la ordin **financiar,** prin care banca mobilizează creditul pe care îl acordă clientului său (vezi creditele de scont ale cambiei).

Biletul la ordin în alb este un titlu care cuprinde numai semnătura subscriitorului (emitentului), iar, uneori, şi unele din mențiunile obligatorii. Cel care primeşte un bilet la ordin în alb (primul beneficiar), ca şi oricare dintre deținătorii succesivi ai acestuia, ca urmare a girării (uneori, prin simpla înmânare – gir „în alb"), au dreptul de a completa acest efect de comerț cu toate mențiunile sale obligatorii.

În măsura în care sunt compatibile cu natura acestui titlu, dispozițiunile relative la cambie sunt aplicabile şi biletului la ordin, în ceea ce priveşte:

- mențiunile facultative;
- elementele de complezență;
- elementele de certitudine ale biletului la ordin:
  - obligațiunea necondiționată la plată;
  - avalul, cu mențiunea că, în cazul în care avalistul nu indică persoana avalizată, se consideră că avalul este dat pentru emitent.

SCHEMĂ RECAPITULATIVĂ

1. Părți participante:

2. Elementele cecului:

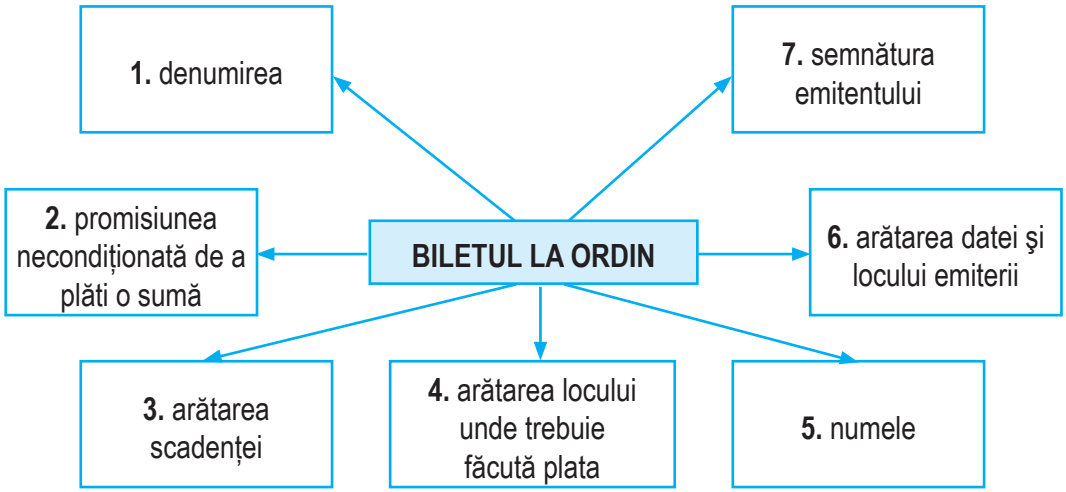
1. denumirea
7. semnătura emitentului
2. promisiunea necondiționată de a plăti o sumă
BILETUL LA ORDIN
6. arătarea datei şi locului emiterii
3. arătarea scadenței
4. arătarea locului unde trebuie făcută plata
5. numele

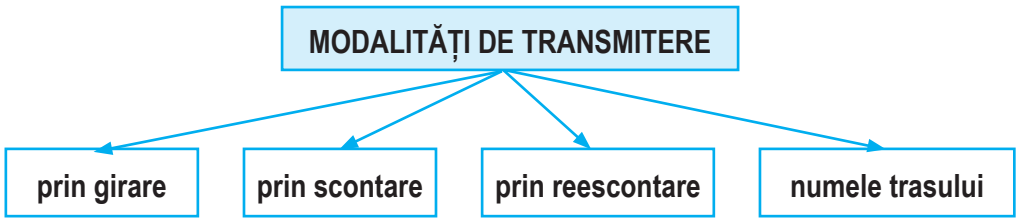

TEST DE EVALUARE 2

1. Biletul la ordin este un înscris făcut cu anumite ...(a)... şi prin care o persoană se obligă să …(b)… beneficiarului o anumită …(c)… la …(d)… .

2. Cum se numesc cele două persoane prin care biletul la ordin devine un efect comercial?

3. Modalităţile de transmitere a biletului la ordin sunt:

a. ..... ;
b. ..... ;
c. ..... ;
d. ..... ;
e. ..... .

4. Cele două feluri de bilete la ordin sunt:

a. ..... ;
b. ..... .

5. Scontarea reprezintă operaţiunea prin care ...(a-b)... transmite o cambie către o ...(c-d)... în vederea încasării sale ...(e)... de ...(f)... .

6. Gajarea reprezintă ...(a)... depusă în ...(b)... unei ...(c)... . Gajul este un ...(d)... depus de un ...(e)... la dispoziţia ...(f)... pentru a garanta plata unei datorii sau a unei sume împrumutate.

7. Forfetarea reprezintă aplicarea unui ...(a)..., a unei ...(b)..., pentru operaţiunea de reescontare.

8. Reescontarea este operaţiunea prin care ...(a-b)... care au în portofoliile lor ...(c-d)... îşi pot procura resurse financiare de la Banca Naţională a României, înainte de scadenţa unor efecte de comerţ prin:

- ...(e).. ;
- ...(f).. ;
- ...(g).. .

9. Cesiunea de creanţă este un contract prin care ...(a)... numit ...(b)... transmite unei alte persoane, numite ...(c)..., o creanţă a sa împotriva unui debitor, numit ...(d-e)... .

10. Elementele de certitudine ale biletului la ordin sunt:

a. ..... ;
b. ..... .

4. CECUL

4.1. Conceptul şi necesitatea

Un al treilea efect de comerț aflat în circulație în țările cu economie de piață, în relațiile de plăți interne şi externe este **cecul**.

Cecul se poate folosi şi ca instrument de plată atunci când emitentul doreşte să retragă numerar de la bancă în folosul său propriu.

Cecul este un instrument de plată şi de credit utilizat de titularii de conturi bancare cu disponibil corespunzător în aceste conturi.

Ca şi în cazul biletului la ordin, cecul este cunoscut sub denumirile de: *chéque* (în franceză), *cheque* (în engleză şi spaniolă), *Schek* (în germană) etc.

Cecurile sunt utilizate:

- în lichidarea creanțelor naționale şi internaționale de tot felul;
- la achitarea unor mărfuri, la cumpărături „de lux“, la plata unor bilete de avion, în excursii, la scoaterea de numerar de la bancă în folosul propriu etc.

Un alt mod de transfer modern este transferul electronic de fonduri. În acest context, informațiile de pe cecuri sunt convertite în impulsuri electronice transmise de la banca emitentului la banca beneficiarului printr-o operațiune cec, fără a mai avea loc şi remiterea filei de cec. Această operațiune se derulează pe cale electronică, prin intermediul unor terminale speciale şi, tot cu ajutorul acestora, se verifică şi situația în contul curent bancar al clienților, fapt care duce la imposibilitatea emiterii „fără acoperire“ a cecurilor. Grație unui astfel de procedeu, operațiunea bancară se derulează într-o singură zi.

Cecul este un înscris, o dispozițiune la vedere sau un ordin la purtător pe care un agent economic îl face asupra băncii la care are depuse sume de bani.

Cecul nu este un instrument de credit, ci *un instrument de plată.*

4.2. Părțile participante la cec

Cecul este un instrument de plată care pune în legătură, în procesul creării sale, trei persoane:

- trăgătorul;
- trasul;
- beneficiarul.

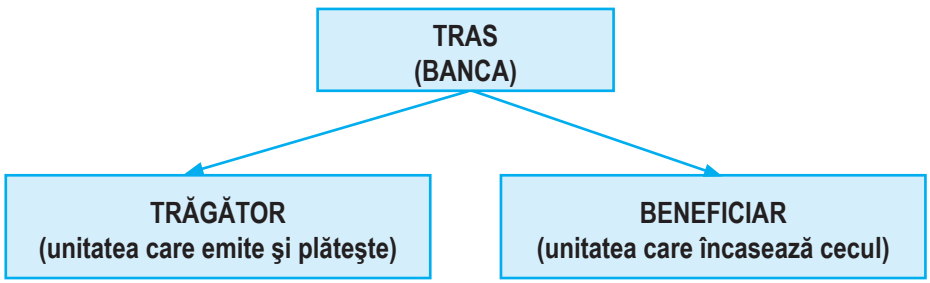

Cecul este creat de un **trăgător** care, în baza unui disponibil la bancă, dă un ordin necondiționat acesteia, care se află în poziție de **tras**, să plătească, la prezentare, o sumă unei terțe persoane sau însuşi trăgătorului emitent (dacă ridică bani din contul său) aflat în poziție de **beneficiar**.

Astfel:

- trăgătorul emite cecul;
- posesorul legitim al cecului îl încasează;
- trasul îl plăteşte.

Carnetul de cec (filele cecului) este un instrument de plată emis de bancă clientului său sub formă de **document cu regim special necompletat.**

4.3. Elementele esențiale (obligatorii) ale cecului

Cecul cuprinde:

1. **denumirea de cec**. Denumirea de cec poate să fie şi sub mențiunea „*Plătiți în schimbul acestui cec*“.
2. **ordinul de a plăti necondiționat o anumită sumă de ban**i;
3. **numele celui care trebuie să plătească (tras)**;
4. **arătarea locului unde trebuie făcută plata**;
5. **data şi locul emiterii;**
6. **semnătura celui care emite cecul.**

Cecul trebuie să fie completat în întregime, cu cerneală sau pix de culoare albastră sau neagră ori prin dactilografiere.

Standardul de conținut obligatoriu al cecului se prezintă astfel:

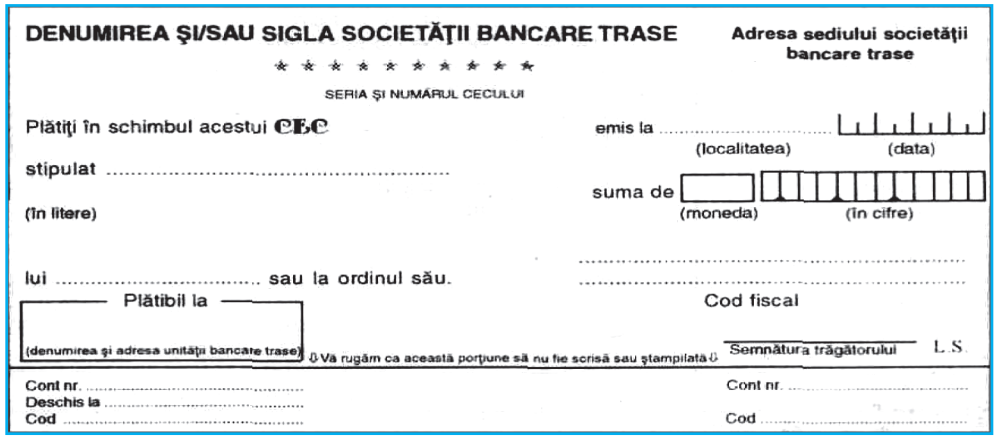

Cecul (față)

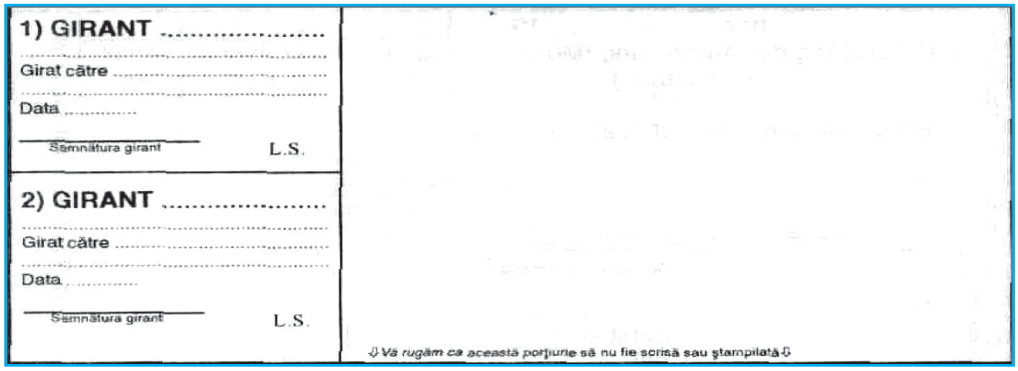

Cecul (verso)

Cecul trebuie să cuprindă **mențiuni obligatorii** dispuse de lege, care să satisfacă cerințele informației suficiente, precum şi cerințele reflectării garanției date de trăgător privind plata prin înscrisul respectiv.

Pe cec sunt şi **mențiuni facultative** care fac obiectul înțelegerii între cele trei părți implicate, şi anume: trăgător, tras şi beneficiar.

Conform art. 3 din *Legea cecului*, cecul nu poate fi tras decât asupra societății bancare. Cu toate acestea, cecul tras şi plătibil în străinătate rămâne valabil chiar şi atunci când trasul nu este o societate bancară.

În cazul cecului, trasul nu îşi asumă nicio obligație.

Emiterea unui cec de către trăgător, fără ca acesta să dispună de fondurile necesare la tras în momentul emiterii cecului, atrage sancțiuni civile şi penale. Acest fapt nu duce însă la nulitatea cecului, el putând totuşi să fie onorat de tras la prezentare, dacă, în intervalul de timp dintre emitere şi prezentare, trăgătorul procură trasului fondurile necesare pentru acoperirea acestui cec.

4.4. Diverse categorii de cecuri

Din punctul de vedere al persoanei, cecul stipulat plătibil poate fi:

a) **Cec plătibil unei anumite persoane cu sau fără clauza „la ordin" (cec girabil);**

Girul este o semnătură depusă pe versoul unui document (cec, cambie, bilet la ordin), prin care semnatarul garantează achitarea sa ori prin care proprietarul actului de valoare (document) o transmite altuia; este o formă legală prin care se transmite proprietatea unui efect comercial (cambie, bilet la ordin). Deci numai instrumentele de credit se pot gira. Girul poate fi nominal sau la purtător.

În ceea ce priveşte clauza *„la ordin"*, nu este obligatoriu ca aceasta să figureze pe cec, deoarece simpla înscriere a cuvântului CEC implică, prin ea însăşi, posibilitatea transmiterii prin gir. Cecul girabil se poate transfera prin gir cu toate drepturile care decurg din aceasta.

b) **Cec plătibil unei anumite persoane cu clauza** *„nu la ordin“*;

Acest tip de cec nu poate fi transmis prin gir, ci numai pe calea cesiunii ordinare.

Cesiunea este un act juridic prin care o persoană transmite alteia un drept sau un bun în schimbul unei sume de bani sau al unui avantaj. În acest caz, intervin persoana care face cesiunea şi persoana care primeşte cesiunea, şi anume cesionarul.

Cesiunea de creanță este un contract prin care creditorul, numit **cedent**, transmite unei alte persoane, numite **cesionar**, o creanță a sa împotriva unui debitor, numit **debitor cedat**.

c) **Cec la purtător**

În momentul emiterii, acest cec nu indică expres beneficiarul şi nici nu poartă mențiunea *„la purtător“*. Acest cec va fi plătit fie persoanei desemnate ca beneficiar, fie purtătorului ceculi.

Cecul la purtător se transmite prin simpla remitere a titlului de la un purtător la altul.

Girul *„la purtător“* este echivalentul unui gir în alb.

Cecul poate fi plătibil la domiciliul unui terț, fie în localitatea unde trasul are domiciliul, fie într-o altă localitate, cu condiția însă ca terțul să fie o bancă.

4.5. Cecul în alb

Cecul în alb este un instrument de plată care cuprinde numai semnătura trăgătorului. Mențiunile care lipsesc trebuie să fie completate atunci când posesorul prezintă cecul la plată. În momentul plății, este obligatoriu ca cecul în alb să aibă completat numele ultimului posesor.

Pentru ca posesorul ceculi în alb să nu depăşească înțelegerile dintre semnatarii ceculi, se va adăuga clauza *„Înaintea plății, posesorul va completa cecul fără a depăşi ...“*.

4.6. Avalul ceculi

Plata unui cec poate fi garantată printr-un **aval** pentru întreaga sumă sau numai pentru o parte din ea. Această garanție poate fi dată de un terț, altul decât trasul, sau chiar de un semnatar al ceculi.

Avalul este o garanție personală prin care o persoană numită **avalist**, şi anume acela care dă avalul, garantează, direct sau pe cale de regres, obligația asumată de una dintre persoanele obligate prin cec, persoană denumită **avalizat**, pentru toată suma menționată pe cec sau pentru o parte din ea.

Cu alte cuvinte, **avalul** este garanția specială pe care o dă o terță persoană pentru plata unei polițe, de a achita polița în cazul neachitării de către tras la scadență. Avalistul (persoana care dă avalul) garantează plata unei obligațiuni comerciale la scadență.

În dreptul comercial, această noțiune nu se confundă cu cea de gir sau girant.

Avalul se poate scrie pe un act separat sau, aşa cum se întâmplă de cele mai multe ori, pe poliță (cec), în modul următor: *„pentru aval“* sau *„pentru garanție“,* urmate de semnătura avalistului sau a împuternicitului său.

Avalul se înscrie pe fața ceculi sau pe adaos, pe când girul se scrie pe versoul documentului.

4.7. Girul

Girul este un act prin care posesorul cecului, numit **girant**, transferă altei persoane, numite **giratar**, printr-o declarație scrisă și subscrisă pe instrument, odată cu predarea acestuia, toate drepturile decurgând din cecul astfel redactat și completat.

Așadar, cecurile cuprinzând sau nu clauza *„la ordin"* pot circula prin gir.

Despre gir, trebuie menționate următoarele aspecte specifice:

- trebuie să fie necondiționat pentru a evita ca circuitul cecului să devină nesigur și pentru a apăra pe posesorul lui de eventualele restricții (excepții);
- poate fi scris pe spatele cecului (verso) sau pe un adaos al acestuia (foaie de prelungire sau *allonge*);
- poate fi **„în plin"** sau **„în alb"**.

Girul **„în plin"** presupune declarația girantului semnată și datată de el, cuprinzând ordinul dat trasului de a plăti unei anumite persoane indicate de gir. Acest gir cuprinde:

- semnătura girantului;
- numele girantului;
- data girării.

Girul **„în alb"** produce aceleași efecte ca și girul „în plin", cu deosebirea că permite posesorului cecului să îl transmită fără a lua asupra sa nicio răspundere, deoarece numele său nu figurează pe cec. Girul „în alb" permite darea în gaj a cecului și scoaterea lui din gaj, fără ca această operație să lase urme pe cec.

Posesorul cecului cu un gir „în alb" are următoarele posibilități privind respectivul cec:

- să-l completeze cu propriul său nume;
- să-l completeze cu numele altei persoane (în acest caz îl predă acesteia);
- să gireze cecul din nou „în alb" sau la ordinul altei persoane;
- să predea, pur și simplu, cecul unui terț, fără a realiza operațiunea de girare către acesta și fără a completa girul „în alb".

Girantul răspunde față de giratar și față de posesorii ulteriori ai cecului pentru plata acestuia în caz de neplată la prezentare din partea trasului. În caz de neplată a cecului de către tras, posesorul acestuia se poate îndrepta pe cale de regres împotriva oricăruia dintre obligați sau giranți.

Pentru ca deținătorul unui cec transmisibil prin gir să fie considerat posesor legitim al cecului, este necesar să existe o serie neîntreruptă a girurilor menționate pe cec pe foaia de prelungire sau pe *allonge*. Posesorul cecului este cel indicat în ultimul gir ca giratar, iar dacă este vorba de un gir „în alb", atunci posesor poate fi orice persoană.

4.8. Cecul barat

Cecul care poartă două linii paralele verticale sau oblice, dar nu orizontale, oriunde pe fața instrumentului și care nu are nimic înscris în spațiul delimitat de aceste linii se numește **cec cu barare generală**.

Cecul cu barare generală poate circula prin girare și este valabil în posesia ultimului deținător.

Cecul care poartă două linii paralele verticale sau oblice, dar nu orizontale, oriunde pe fața instrumentului şi care, în spațiul delimitat de aceste linii, are înscrisă denumirea unei societăți bancare, se numeşte **cec cu barare specială**.

Standardul de conținut obligatoriu al cecului barat se prezintă astfel:

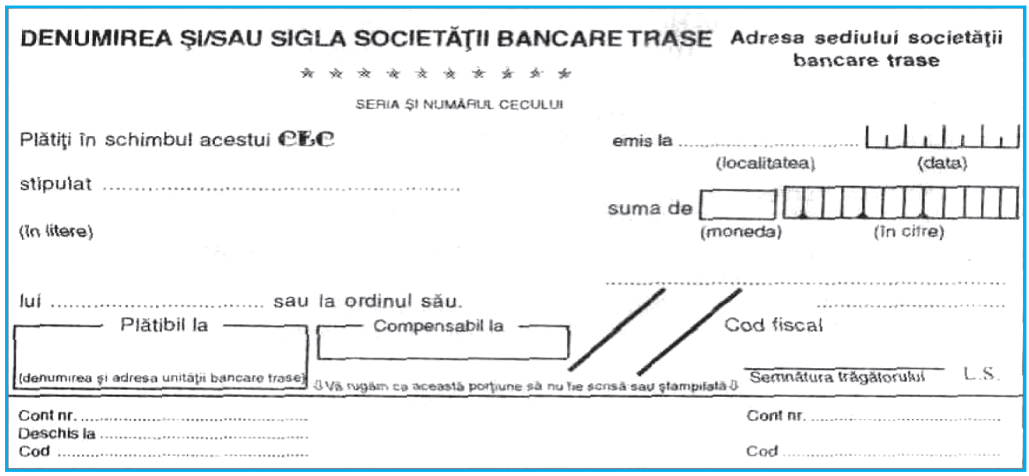

Cecul barat (față)

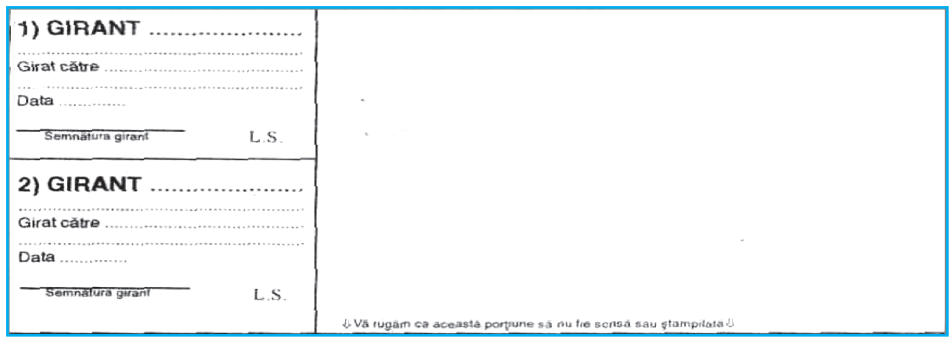

Cecul barat (verso)

În cazul cecului cu barare, beneficiarul este obligat să recurgă la serviciul unei societăți bancare printr-o unitate bancară aparținând acesteia şi să primească plata în locul său.

Un cec cu barare generală poate fi plătit numai unei societăți bancare sau unui client al societății bancare aflate şi în poziția de tras pe instrumentul respectiv.

Un cec cu barare specială poate fi plătit numai societății bancare a cărei denumire se află trecută între cele două linii paralele. În situația în care societatea bancară nominalizată se află şi în poziția de tras, plata cecului se face de către un client al acesteia.

Un cec barat poate fi dobândit de către o bancă numai de la unul dintre clienții săi sau de la o altă societate bancară.

Un cec poate fi barat special numai de două ori. Banca menționată prin cea de-a doua barare specială, membră a casei de compensații, va prezenta cecul respectiv la încasare prin compensare.

4.9. Cecul de călătorie

În momentul emiterii unui cec, trăgătorul poate condiționa plata acestuia de identitatea dintre semnătura persoanei care a primit cecul şi semnătura persoanei care încasează respectivul cec. Acest cec poartă denumirea de **cec de călătorie**.

Cecul de călătorie se prezintă astfel:

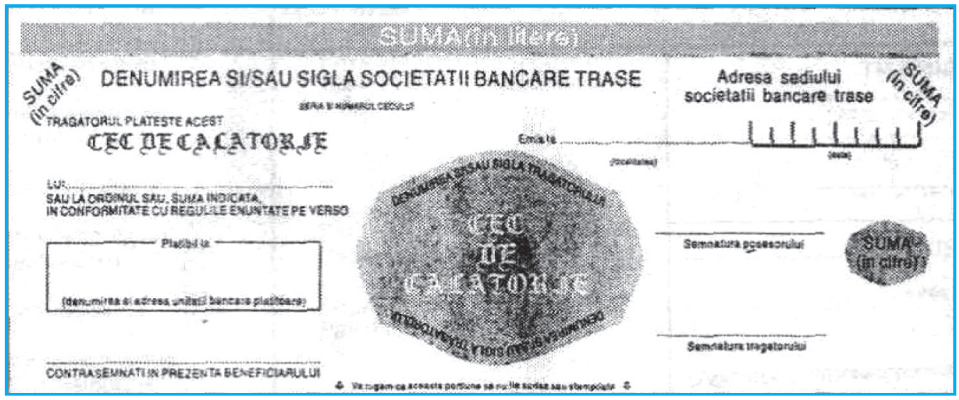

Cecul de călătorie (față)

Cecurile de călătorie vor fi tipărite, ca şi biletele la ordin, în sume fixe.

În cazul unui cec de călătorie, succesiunea operațiilor este următoarea:

1. trăgătorul vinde cecurile de călătorie unei persoane, denumită **posesor**;
2. în momentul cumpărării cecurilor de călătorie, posesorul înscrie o primă semnătură pe fiecare cec în parte în fața trăgătorului;
3. posesorul le remite altei persoane, denumită **beneficiar,** în schimbul obținerii unor bunuri, servicii sau chiar numerar;
4. în momentul remiterii cecurilor către beneficiar, posesorul înscrie o a doua semnătură în fața acestuia; identitatea perfectă dintre cele două semnături confirmă legalitatea cecului respectiv;
5. beneficiarul încasează cecurile de călătorie de la societatea bancară trasă.

În cazul cecurilor de călătorie, trăgătorul poate fi una şi aceeaşi persoană cu trasul. În caz contrar, cele două persoane au relații de cont.

4.10. Cecul circular

Cecul circular este un titlu de credit la ordin emis de către o societate bancară asupra unităților sale bancare sau asupra altei societăți bancare.

De regulă, în cazul cecului circular, societatea bancară emitentă este atât trăgător, cât şi tras.

În cazul în care trăgătorul şi trasul nu sunt una şi aceeaşi societate bancară, între ele este obligatoriu să existe înțelegeri bilaterale.

Sursa de fonduri din care banca emitentă efectuează plata o reprezintă disponibilul constituit de beneficiarul cecului circular clientului său. Deci banca emitentă se obligă să plătească cecul respectiv în favoarea beneficiarului, care este şi clientul său.

Pentru ca o bancă să poată emite cecuri circulare, este necesară întocmirea următoarelor condiții:

- eliberarea de către BNR a unei autorizații speciale în acest scop;
- existența la bancă a sumelor disponibile de la primitorii cecurilor circulare;
- depunerea la BNR a unei cauțiuni în titluri de credit de stat în valoare de 40 % din suma cecurilor circulare emise.

Cauțiunea depusă reprezintă o garanție pentru posesorii cecurilor circulare care au un privilegiu special asupra ei.

BNR va înapoia cauțiunea societății bancare care a emis cecul circular, uneori în schimbul prezentării cecului circular respectiv, cu mențiunea *„achitat“*.

Cecul circular se prezintă astfel:

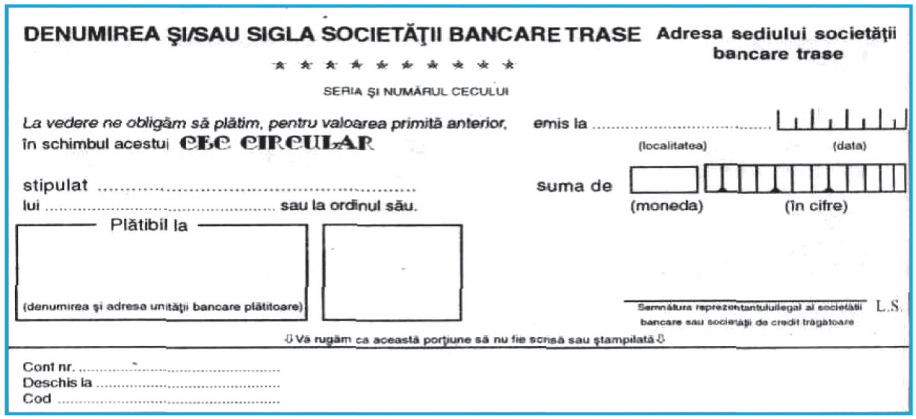
DENUMIREA ŞI/SAU SIGLA SOCIETĂŢII BANCARE TRASE

Adresa sediului societății bancare trase

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

SERIA ŞI NUMĂRUL CECULUI

La vedere ne obligăm să plătim, pentru valoarea primită anterior, emis la .....

în schimbul acestui CEC CIRCULAR (localitatea) (data)

stipulat .....

lui ..... sau la ordinul său. suma de (moneda) (în cifre)

Plătibil la

(denumirea şi adresa unității bancare plătitoare)

Semnătura reprezentantului legal al societății bancare sau societății de credit trăgătoare L.Ş.

⇩Vă rugăm ca această porțiune să nu fie scrisă sau ştampilată⇩

Cont nr. .....

Deschis la .....

Cod .....

Cecul circular (față)

4.11. Condiții de plată, de pierdere a cecurilor şi programul societăților bancare

Pentru a fi evitat riscul falsificării cecurilor, Banca Națională a României şi celelalte bănci nu acceptă decât cecuri având suma de plată indicată atât în litere, cât şi în cifre, cu un scris cât se poate de clar. În cazul în care există diferențe între suma scrisă în cifre şi cea

scrisă în litere, suma de plată va fi considerată cea scrisă în **litere**. În cazul în care suma de plată este înscrisă de mai multe ori, în cifre sau în litere, suma care se plăteşte este **suma cea mai mică.**

În activitatea lor, atât Banca Naţională a României, cât şi societăţile bancare vor respecta principiul independenţei semnăturilor aplicate pe cec pentru o mai uşoară circulaţie a cecurilor, semnăturile de pe cec fiind considerate independente, ca şi obligaţiile asumate prin cec. În cazul în care semnăturile sunt false, obligaţiile celorlalţi semnatari ai cecului, asumate în legătură cu respectivul cec, rămân valabile.

Orice semnătură a unui cec trebuie să cuprindă **numele** şi **prenumele persoanei fizice** sau numele **firmei** celui care se obligă.

Persoana juridică care emite un cec trebuie să-l treacă şi pe reprezentantul său legal cu nume şi prenume.

Pentru a putea trage cecuri, orice trăgător trebuie să dispună specimenul semnăturii sale la banca la care are disponibilul. Trăgătorul poate să delege un mandatar sau un reprezentant.

Principalul obligat la plata unui cec este trăgătorul.

Cecul este plătibil la vedere.

De regulă, cecul trebuie să fie plătit în lei. Excepţie de la această regulă pot fi următoarele situaţii:

- trăgătorul exprimă suma de plată într-o altă monedă decât în lei, urmând ca plata să se efectueze în această monedă;
- trăgătorul trece pe cec suma de plată într-o altă monedă decât leul, dar stipulează că plata efectivă se va face în lei, la cursul zilei.

În ambele cazuri de plată în altă monedă, plata se poate face de către bancă dacă trăgătorul are disponibil în valuta respectivă.

Trăgătorul poate să stipuleze pe cec un curs de schimb valutar în funcţie de care va fi calculată suma de plată.

Pe cec, trăgătorul sau unul dintre purtători pot stipula clauza ce interzice plata în numerar prin cuvintele *„plătibil în cont“* sau *„numai prin virament“*. În acest caz, plata cecului se efectuează numai scriptic, prin creditarea contului beneficiarului. Aceasta echivalează cu plata cecului.

Clauza *„netransmisibil“* poate fi pusă pe un cec de către trăgătorul său la cererea beneficiarului sau de către un girant. În ambele cazuri, se opreşte circulaţia cecului şi se stabileşte, definitiv, ultimul posesor care are dreptul de a intra în posesia sumei înscrise pe cec.

Posesorul unui cec pierdut, sustras sau distrus poate cere anularea cecului printr-o cerere în care să fie cuprinse menţiunile obligatorii ale cecului. Cererea adresată preşedintelui judecătoriei trebuie să cuprindă date suficiente pentru ca instrumentul să poată fi identificat.

După examinarea cererii şi a dovezilor aduse, preşedintele judecătoriei se pronunţă în cel mai scurt timp, printr-o ordonanţă în care cecul este declarat nul, indiferent în poziţia cui s-ar găsi.

Ordonanţa trebuie să fie publicată în Monitorul Oficial al României şi notificată trăgătorului şi trasului care nu mai poate plăti cecul unei persoane care îl prezintă.

Banca Națională a României şi societățile bancare stabilesc şi comunică oficial programul lor în zilele lucrătoare în care se efectuează prezentarea la plată, precum şi orice alte operațiuni cu cecuri.

În cazul în care termenul prevăzut de *Legea asupra cecului* privind diferitele operațiuni cu cecuri are, ca ultimă zi, o zi de sărbătoare legală, acesta se prelungeşte până la prima zi lucrătoare care urmează. Zilele de sărbători legale sunt cuprinse în calculul termenelor legale prevăzute de *Legea asupra cecului* privind diferitele operațiuni cu cecuri.

Termenele legale prevăzute de *Legea asupra cecului* se calculează începând cu ziua următoare aceleia din care ele încep să curgă.

Prezentarea unui cec la o casă de compensații echivalează cu o prezentare la plată.

4.12. Circuitul local al cecului

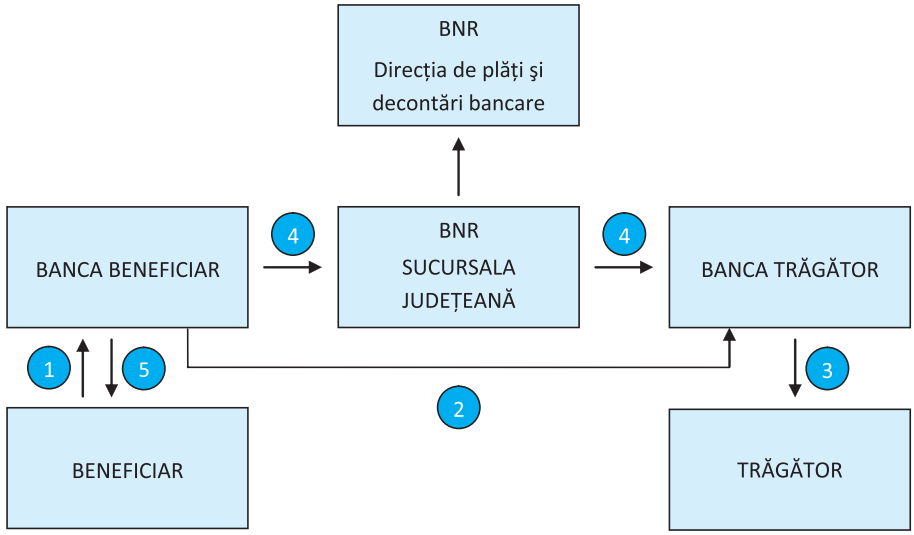

Beneficiarul şi trăgătorul au conturi curente deschise la bănci situate în reşedința de județ (sau în același județ).

1. Beneficiarul remite cecul unității la care are deschis contul. Banca completează cecul la rubrica „*Compensabil la...*" cu numele județului respectiv.

Compensațiunea este o despăgubire sau o plată făcută prin trecerea unei sume din contul unui corespondent, în contul altui corespondent, atunci când amândoi corespondenții stau în legături de **cont curent** cu al treilea corespondent (BNR), căruia îi dau **ordinul de plată**. De asemenea, compensațiunea este un mod de plată între două persoane, care sunt în același timp **debitoare** şi **creditoare** una alteia şi care anulează datoriile reciproc, prin simpla înregistrare.

Compensația este şi operațiunea făcută de bursă, prin care se arată echivalentul operațiunilor făcute prin mijlocirea unuia sau mai multor agenți de schimb, plătind diferențele ce rezultă.

2. Banca inițiatoare prezintă cecul unității bancare destinatare fără a le introduce în compensare. Această prezentare se face la sucursala BNR din județul respectiv (această operațiune de prezentare a cecurilor se face zilnic, între orele 11:00 -11:30).
3. Unitatea bancară destinatară **debitează** contul trăgătorului cu suma aferentă cecului (conform extrasului de cont).
4. Banca beneficiarului introduce scriptic cecul în compensare la sucursala BNR din județ, iar unitatea bancară a trăgătorului acceptă sau refuză, prin compensare, cecul prezentat anterior.
5. Unitatea bancară inițiatoare (a beneficiarului) **creditează** contul clientului său cu suma din cec (conform extrasului de cont).

4.13. Circuitul interjudeţean al cecului

A. Clientul beneficiar şi trăgătorul au conturi curente deschise la unități bancare situate în județe diferite. Banca beneficiarului (inițiatoare) dispune de o unitate bancară în județul de destinație.

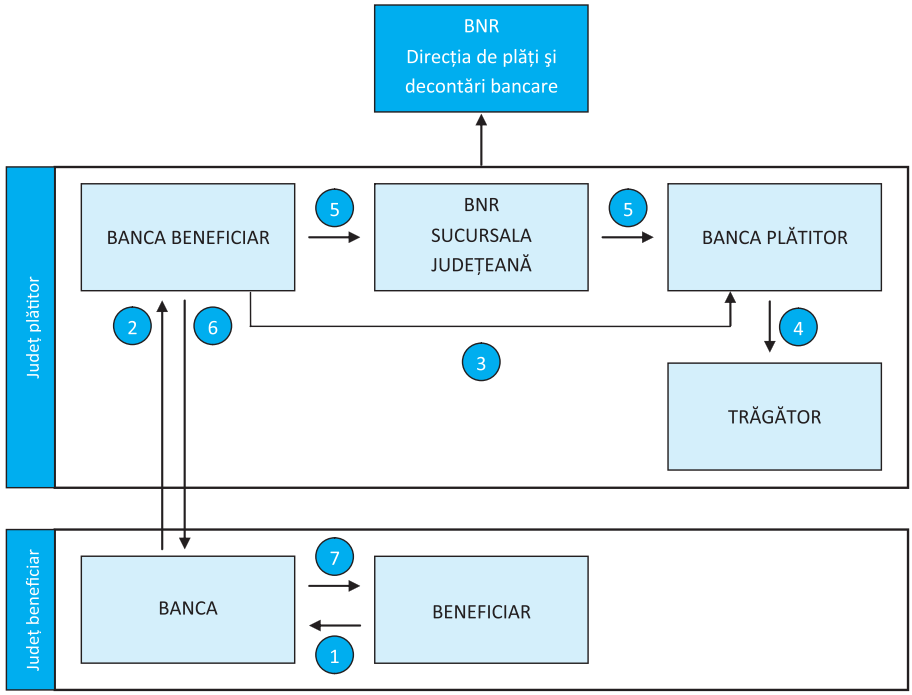

1. Beneficiarul remite cecul unității bancare la care are deschis contul curent. Banca completează cecul la rubrica „*Compensabil la...*“ cu numele județului de destinație.
2. Banca beneficiarului trimite cecul unității bancare prezentatoare (din județul de destinație) prin rețeaua interbancară.
3. Unitatea bancară prezentatoare prezintă cecul unității bancare primitoare (la sucursala BNR între orele 11:00 -11:30).

4. După verificarea cecului, unitatea bancară destinatară (primitoare) **debitează** contul plătitorului (trăgător) cu suma aferentă (conform extrasului de cont).
5. Unitatea bancară prezentatoare introduce scriptic cecul în compensare la sucursala BNR din județul de destinație. Unitatea bancară primitoare acceptă sau refuză cecul la compensare.
6. Unitatea bancară prezentatoare (din județul de destinație) transmite date privind cecul unității bancare inițiatoare.
7. Banca beneficiarului **creditează** contul clientului cu suma aferentă cecului (conform extrasului de cont).

B. Clientul beneficiar şi clientul plătitor sunt în județe diferite, iar banca beneficiarului nu dispune de o unitate bancară în județul de destinație.

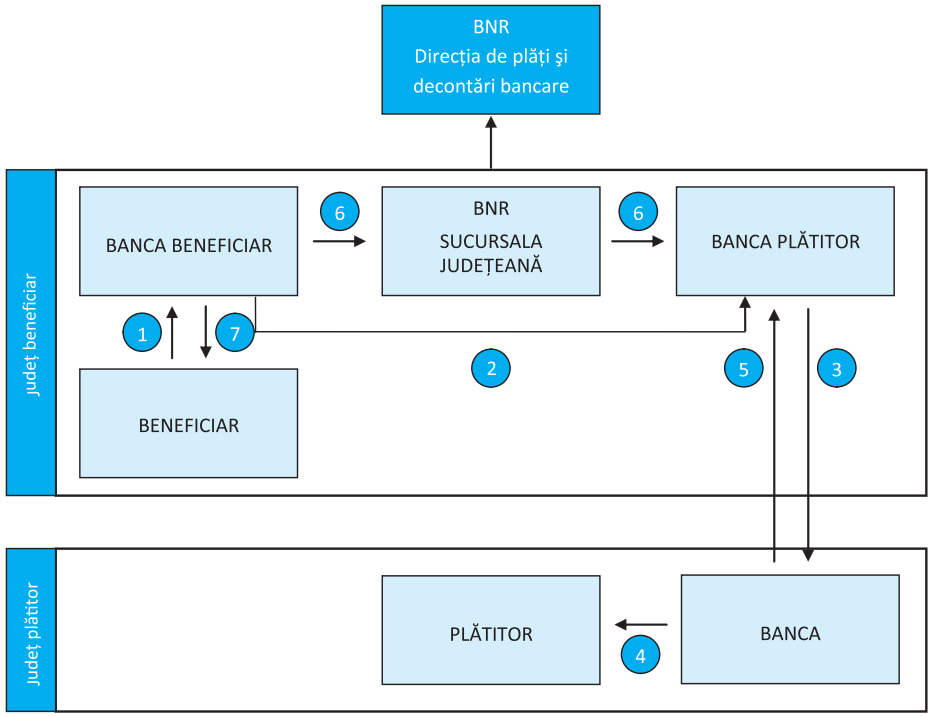

1. Beneficiarul remite cecul unității bancare care îl completează la rubrica *„Compensabil la...“* cu numele județului de inițiere.
2. Unitatea bancară inițiatoare prezintă cecul băncii primitoare fără a le introduce în compensare.
3. Unitatea bancară primitoare trimite cecul băncii plătitoare prin rețeaua interbancară.
4. După verificarea cecului, unitatea bancară destinatară **debitează** contul plătitorului (conform extrasului de cont).
5. Unitatea plătitorului transmite unității bancare primitoare, prin rețeaua interbancară, date privind cecul ce urmează a fi acceptat la compensare.

6. Unitatea bancară inițiatoare introduce scriptic cecul în compensare, iar unitatea primitoare acceptă cecul la compensare.
7. Banca inițiatoare **creditează** contul beneficiarului cu suma aferentă cecului acceptat de către banca plătitorului.

C. Clientul beneficiar şi clientul plătitor sunt în județe diferite şi nicio bancă nu are sucursale în județe, iar compensarea se face la Bucureşti.

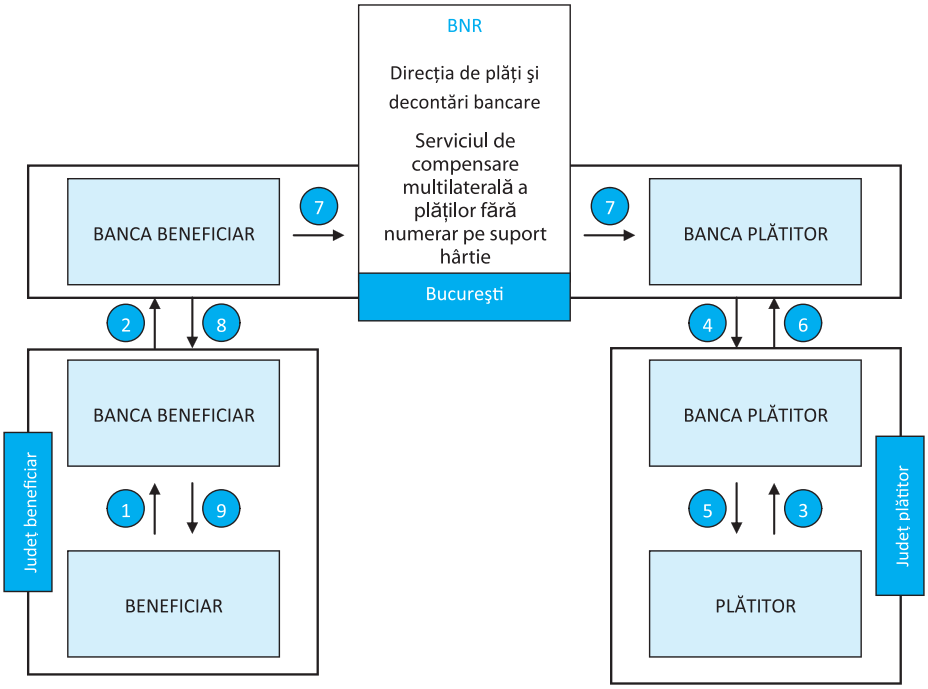

1. Beneficiarul remite cecul unității bancare care îl completează la rubrica *„Compensabil la...“*, „Centrala BNR“.
2. Banca inițiatoare trimite cecul centralei din Bucureşti prin rețeaua interbancară.
3. Centrala băncii inițiatoare prezintă cecul centralei băncii primitoare fără a le introduce în compensare.
4. Centrala plătitorului trimite cecul băncii plătitorului prin rețeaua interbancară.
5. După verificarea cecului, banca plătitorului **debitează** contul plătitorului cu suma aferentă (conform extrasului de cont).
6. Banca plătitorului trimite centralei din Bucureşti date privind cecul acceptat la compensare.
7. Centrala societății bancare inițiatoare introduce scriptic cecul în compensare la Centrala BNR. Centrala societății bancare primitoare acceptă cecul la compensare.
8. Centrala societății bancare prezentatoare trimite societății bancare inițiatoare date privind cecul acceptat la compensare.
9. Banca inițiatoare **creditează** contul beneficiarului cu suma aferentă (conform extrasului de cont).

SCHEMĂ RECAPITULATIVĂ

1. Părți participante:

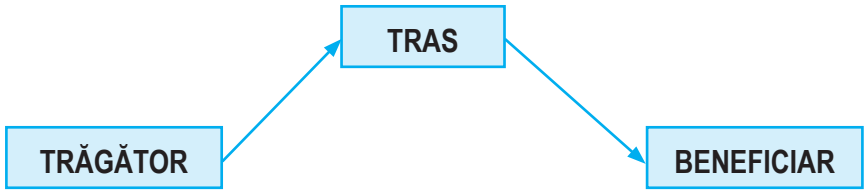

2. Elementele cecului:

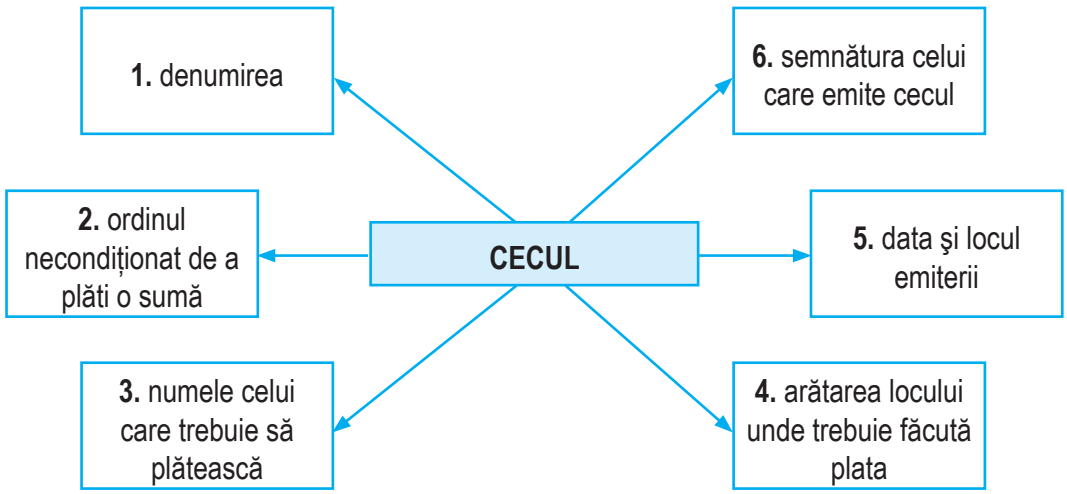
1. denumirea
6. semnătura celui care emite cecul
2. ordinul necondiționat de a plăti o sumă
CECUL
5. data şi locul emiterii
3. numele celui care trebuie să plătească
4. arătarea locului unde trebuie făcută plata

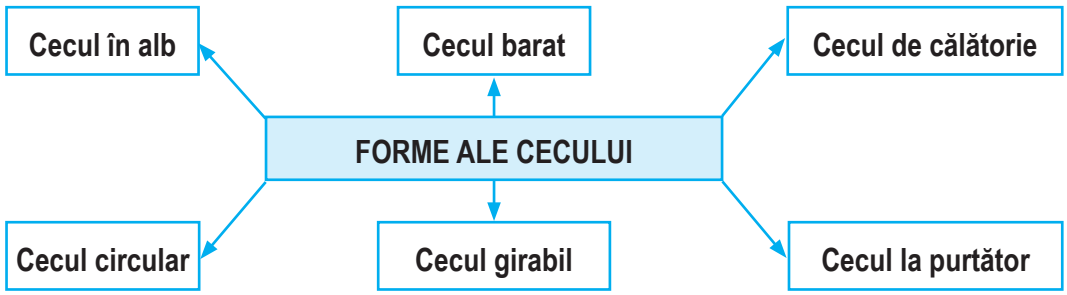

TEST DE EVALUARE 3

1. Cecul este un ...(a)... sau ...(b)... la ...(c)... sau ordin la ...(d)..., pe care un agent economic îl face asupra ...(e)... la care are ...(f)... sume de bani.

2. Cecul nu este un instrument de credit, ci un instrument de ..... .

3. Cecul este un instrument de plată care pune în legătură, în procesul creării sale, trei persoane: ...(a)..., ...(b)..., ...(c)... .

4. Cecul este creat de ...(a)... care, în baza unui disponibil la bancă, dă un ordin necondiționat ...(b)..., care se află în poziție de ...(c)... să plătească, la prezentare, o sumă unei persoane sau însuşi trăgătorului ...(d)... aflat în poziție de ...(e)... .

5. Cecul nu poate fi tras decât asupra ...(a-b)... .

6. Cecul la purtător este acel cec care ...(a)... expres ...(b)... sau poartă mențiunea „...(c)...“.

7. Cecul în alb este cecul care cuprinde numai ..... trăgătorului.

8. Girul „în alb“ permite darea în ...(a)... a cecului şi scoaterea lui din ...(b)... fără ca această operațiune să lase urme pe cec.

9. Avalul este garanția specială pe care o dă ...(a)... pentru plata unei polițe şi de a achita polița în cazul ...(b)... de către ...(c)... la ...(d).... . Avalistul ...(e)... plata unei obligațiuni ...(f)... la ...(g)... .

10. Cecul care poartă două linii paralele verticale sau oblice oriunde pe fața instrumentului şi care nu are nimic înscris în spațiul delimitat de aceste linii se numeşte ..... .

11. Cecul care poartă două linii paralele verticale sau oblice oriunde pe fața instrumentului şi care, în spațiul delimitat de aceste linii, are înscrisă denumirea unei societăți bancare se numeşte ..... .

12. Cecul în care trăgătorul poate condiționa plata acestuia de identitatea dintre semnătura persoanei care a primit cecul şi semnătura persoanei care încasează respectivul cec poartă denumirea de ..... .

13. Titlul de credit la ordin, emis de către o societate bancară asupra unităților sale bancare sau asupra altei societăți bancare este ..... .

14. În momentul cumpărării cecurilor de călătorie, posesorul înscrie o ...(a)... semnătură pe fiecare ...(b)... în ...(c)..., în fața ...(d)... .

15. În cazul în care suma de plată este înscrisă de mai multe ori, în cifre sau în litere, suma care se plăteşte este suma ..... .

5. Ordinul de plată

5.1. Conceptul de ordin de plată

Ordinul de plată este o dispoziție necondiționată, dată de către emitentul acesteia unei bănci, de a pune la dispoziția unui beneficiar o anumită sumă de bani.

Altfel spus, ordinul de plată este o dispoziție scrisă a unui **debitor** către o bancă spre a vira/plăti din contul său o sumă de bani în contul unui **creditor**.

Ca orice document tipizat, ordinele de plată se numerotează. În toate unitățile, se deschide un registru de numerotare a ordinelor de plată. În continuare, prezentăm un model de numerotare:

Nr. Ordin de plată	Nr. cont	Banca plătitor	Beneficiar	Nr. cont	Banca	Suma	Data decontării în extrasul de cont
0	1	2	3	4	5	6	7

La deschiderea unui **cont curent,** unitatea este obligată să depună la bancă specimene de semnături. Băncile trebuie să autentifice ordinul de plată prin simpla comparare a semnăturilor.

5.2. Părțile participante la ordinul de plată

Părțile participante la ordinul de plată sunt următoarele:

Emitent – persoana care emite un ordin de plată.

Plătitor – persoana care emite un ordin de plată. Plătitorul poate fi emitentul sau banca emitentului.

Beneficiar – persoana desemnată de către plătitor, prin ordin de plată, să primească o sumă de bani. Beneficiarul poate fi persoana destinatară sau banca persoanei destinatare:

Banca inițiatoare – **Banca plătitorului**

Banca destinatară – **Banca beneficiarului.**

La rubrica *„Reprezentând”* se descrie prescurtat ce se achită (ce factură se achită, se trece numărul facturii, data şi alte explicații pentru a identifica plata).

Primirea/Acceptarea este procedura prin care societatea bancară a plătitorului recunoaşte ca valabil ordinul de plată recepționat, obligându-se să execute transferul fondurilor băneşti la termenele şi în condițiile dispuse de emitent.

La data de – ziua bancară viitoare, în care emitentul doreşte ca fondurile să fie puse la dispoziția beneficiarului de către societatea bancară destinatară (se foloseşte mai rar).

Data emiterii – ziua în care se depune ordinul de plată la bancă.

Semnătura plătitorului – semnătura emitentului sau a unei persoane recunoscute ca împuternicit al emitentului.

L.S. – ştampila plătitorului sau a băncii.

Intermediari – informaţii din care să se poată reconstitui şirul neîntrerupt al circulaţiei ordinului de plată pe parcursul efectuării transferului – credit până la finalizarea acestuia. Numărul maxim al societăţilor bancare intermediare diferite, cărora le pot aparţine unităţile bancare care efectuează înregistrări pe verso este de două, inclusiv cea indicată eventual de plătitor, prin ordin expres.

5.3. Circuitul local al ordinului de plată

Plătitorul şi beneficiarul au conturi curente deschise la unităţi bancare diferite, situate în reşedinţa de judeţ.

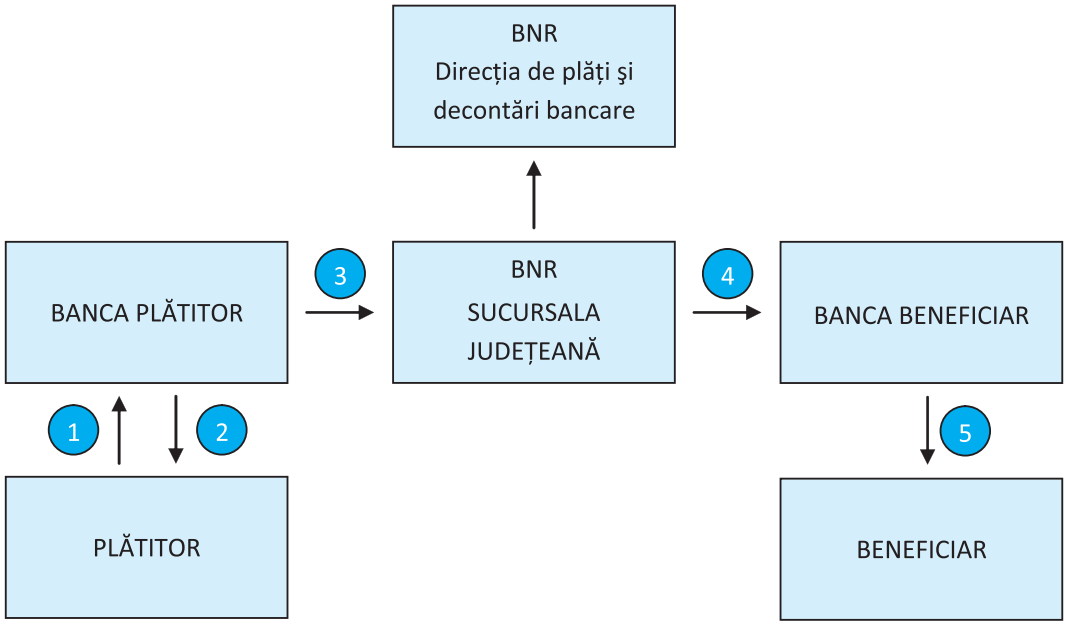

1. Plătitorul remite ordinul de plată unităţii bancare la care are deschis contul. Unitatea bancară completează ordinul de plată pe verso, la rubrica *„Compensabil la...“*, cu numele judeţului în care se află cele două unităţi bancare.

2. Unitatea bancară **debitează** contul plătitorului (conform extrasului de cont).

3. Unitatea bancară a plătitorului introduce în compensare ordinul de plată la sucursala BNR din judeţul respectiv.

4. Unitatea bancară a beneficiarului primeşte ordinul de plată de la sucursala BNR şi completează pe versoul acestuia, la rubrica „C“, data compensării, aplicând ştampila şi semnătura autorizată.

5. Unitatea bancară a beneficiarului **creditează** contul beneficiarului cu suma aferentă ordinului de plată (conform extrasului de cont).

5.4. Circuitul intrajudeţean al ordinului de plată

Plătitorul şi beneficiarul au conturi curente deschise la unități bancare diferite, dar situate în acelaşi județ.

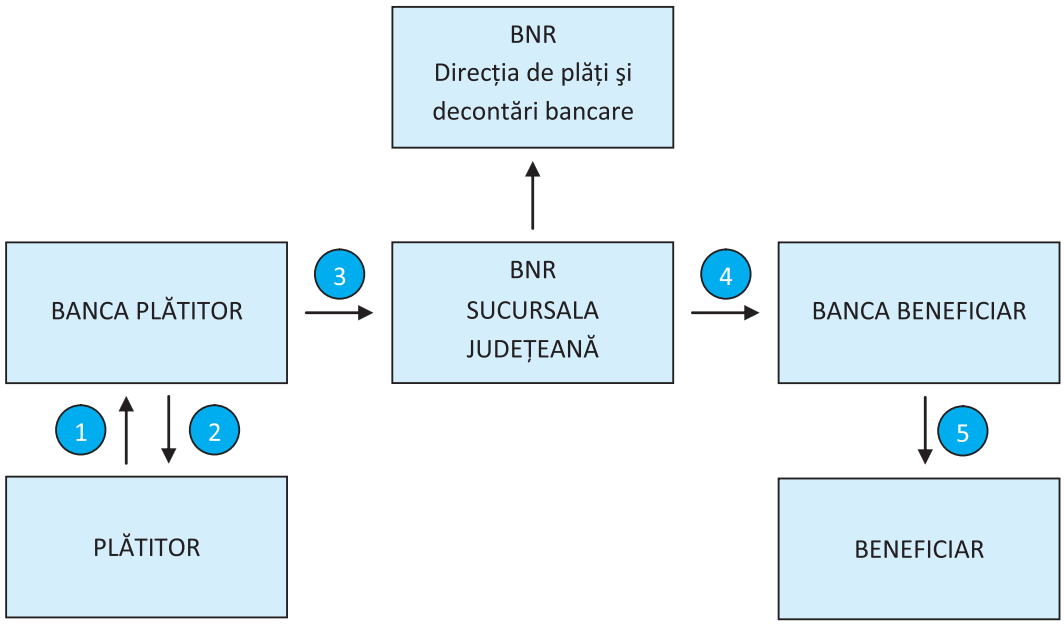

1. Plătitorul remite ordinul de plată unității bancare la care are deschis contul. Unitatea bancară completează ordinul de plată pe verso, la rubrica *„Compensabil la...“*, cu numele județului respectiv.
2. Unitatea bancară **debitează** contul plătitorului (conform extrasului de cont).
3. Unitatea bancară a plătitorului introduce în compensare ordinul de plată la sucursala BNR din județul respectiv.
4. Unitatea bancară a beneficiarului primeşte ordinul de plată, prin compensare, de la sucursala BNR şi completează pe versoul acestuia, la rubrica „C“, data compensării, aplicând ştampila şi semnătura autorizată.
5. Unitatea bancară a beneficiarului **creditează** contul beneficiarului cu suma aferentă ordinului de plată (conform extrasului de cont).

5.5. Circuitul interjudeţean al ordinului de plată

A. Plătitorul şi beneficiarul au conturi curente deschise la unităţi bancare diferite, situate în judeţe diferite, iar banca plătitorului dispune de o unitate bancară în judeţul de destinaţie.

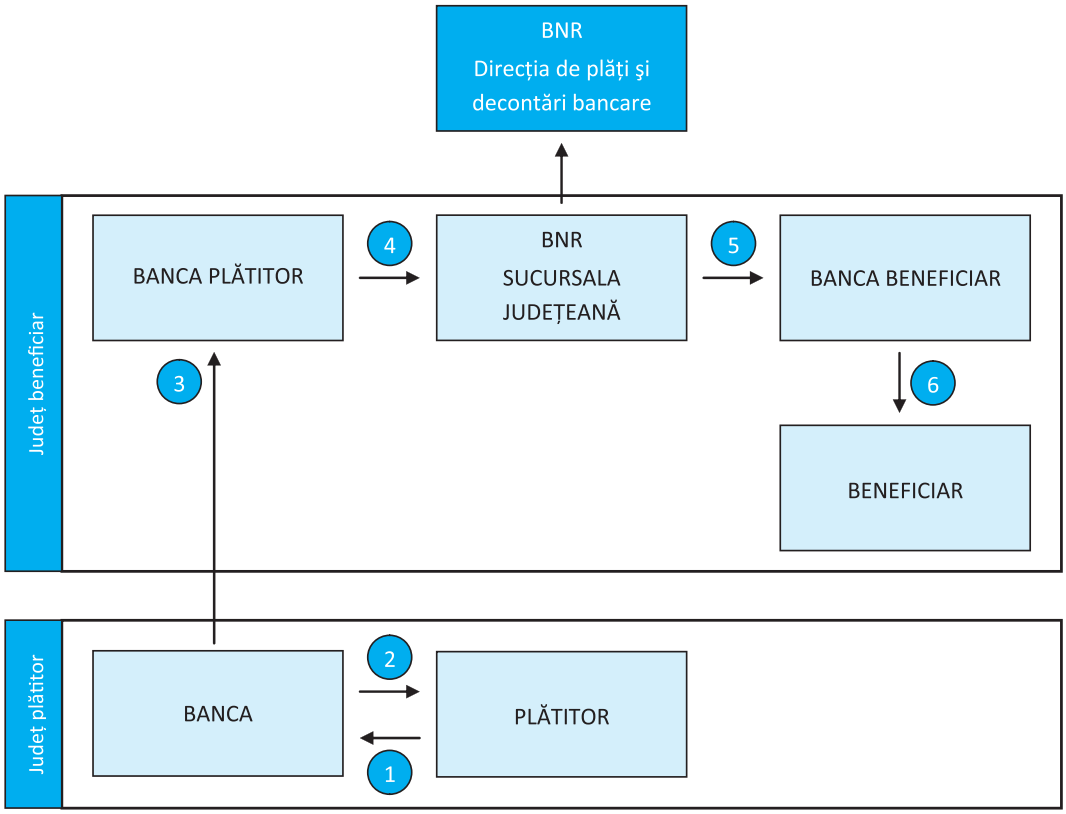

1. Plătitorul remite ordinul de plată unităţii bancare la care are deschis contul. Unitatea bancară completează ordinul de plată pe verso, la rubrica *„Compensabil la...“*, cu numele judeţului de destinaţie.
2. Unitatea bancară **debitează** contul plătitorului (conform extrasului de cont).
3. Unitatea bancară a plătitorului trimite ordinul de plată unităţii bancare similare (prezentatoare) din judeţul de destinaţie prin reţeaua interbancară.
4. Unitatea bancară prezentatoare introduce în compensare ordinul de plată la sucursala BNR.
5. Unitatea bancară a beneficiarului primeşte ordinul de plată de la sucursala BNR şi completează pe versoul acestuia, la rubrica „C“, data compensării, aplicând ştampila şi semnătura autorizată.
6. Unitatea bancară a beneficiarului **creditează** contul beneficiarului cu suma aferentă ordinului de plată (conform extrasului de cont).

B. Plătitorul şi beneficiarul au conturi curente deschise la unităţi bancare diferite, situate în judeţe diferite, dar banca plătitorului nu dispune de o unitate bancară în judeţul de destinaţie, iar banca destinatară dispune de o unitate bancară în judeţul plătitorului.

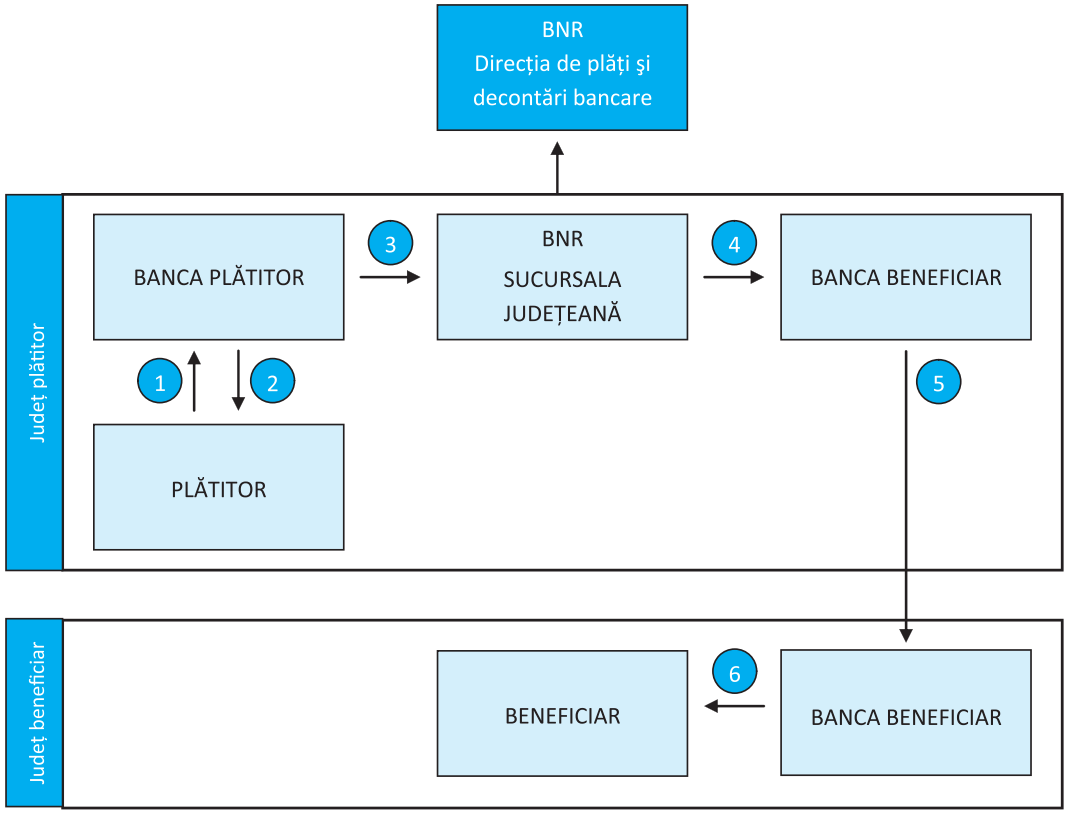

1. Plătitorul remite ordinul de plată unităţii bancare la care are deschis contul. Unitatea bancară completează ordinul de plată pe verso, la rubrica *„Compensabil la...“*, cu numele judeţului de iniţiere (a plătitorului).
2. Unitatea bancară **debitează** contul plătitorului (conform extrasului de cont).
3. Unitatea bancară a plătitorului introduce în compensare ordinul de plată la sucursala BNR din judeţul plătitorului.
4. Unitatea bancară a beneficiarului primeşte ordinul de plată de la sucursala BNR şi completează pe versoul acestuia, la rubrica „C“, data compensării, aplicând ştampila şi semnătura autorizată.
5. Unitatea bancară primitoare trimite ordinul de plată unităţii bancare de destinaţie (a beneficiarului) prin reţeaua interbancară, .
6. Unitatea bancară a beneficiarului **creditează** contul beneficiarului cu suma aferentă ordinului de plată (conform extrasului de cont).

C. Plătitorul şi beneficiarul au conturi curente deschise la unităţi bancare diferite, situate în judeţe diferite şi niciuna din unităţile bancare nu au unităţi bancare similare în celălalt judeţ.

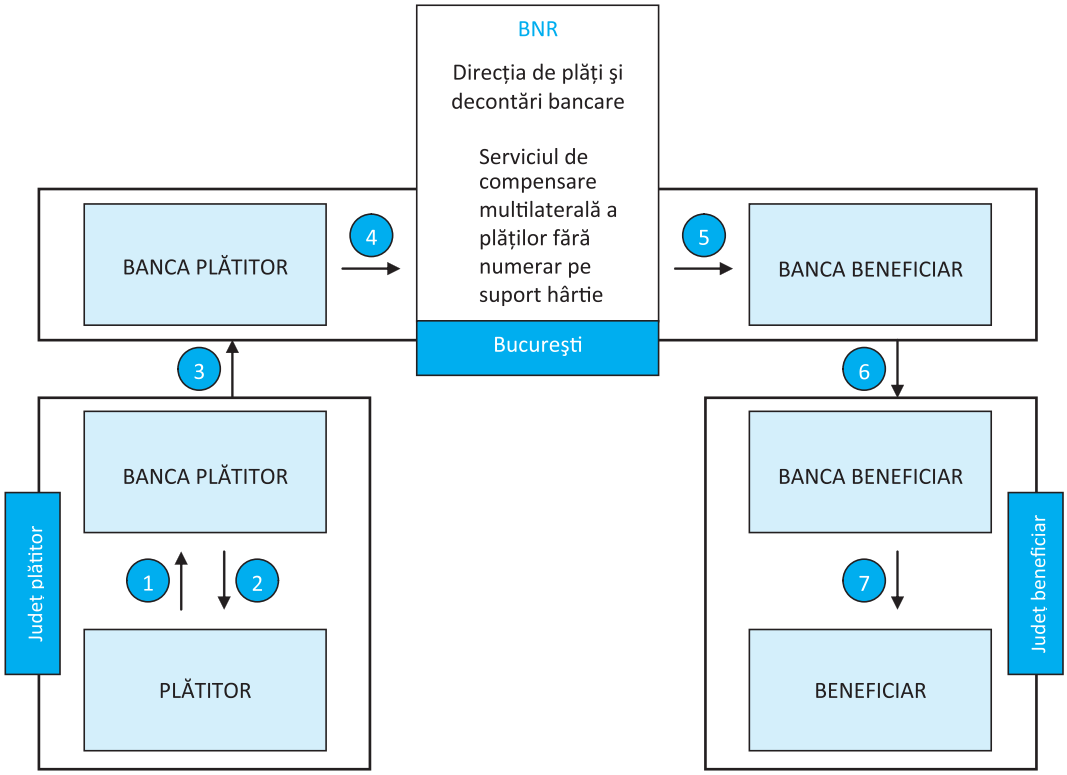

1. Plătitorul remite ordinul de plată unităţii bancare la care are deschis contul. Unitatea bancară completează ordinul de plată pe verso, la rubrica *„Compensabil la...“*, prin înscrierea cuvântului *„Centrala BNR“*.

2. Unitatea bancară **debitează** contul plătitorului (conform extrasului de cont).

3. Unitatea bancară a plătitorului trimite ordinul de plată, prin reţeaua interbancară, centralei din Bucureşti.

4. Unitatea bancară a plătitorului introduce ordinul de plată în compensare la Centrala BNR.

5. Centrala societăţii bancare a beneficiarului primeşte ordinul de plată în compensare la Centrala BNR şi completează data compensării pe versoul acestuia, la rubrica „C“, aplicând ştampila şi semnătura autorizată.

6. Centrala societăţii bancare primitoare trimite ordinul de plată unităţii bancare destinatare prin reţeaua interbancară, .

7. Unitatea bancară a beneficiarului **creditează** contul beneficiarului cu suma aferentă ordinului de plată (conform extrasului de cont).

SCHEMĂ RECAPITULATIVĂ

1. Părți participante:

2. Elementele ordinului de plată:

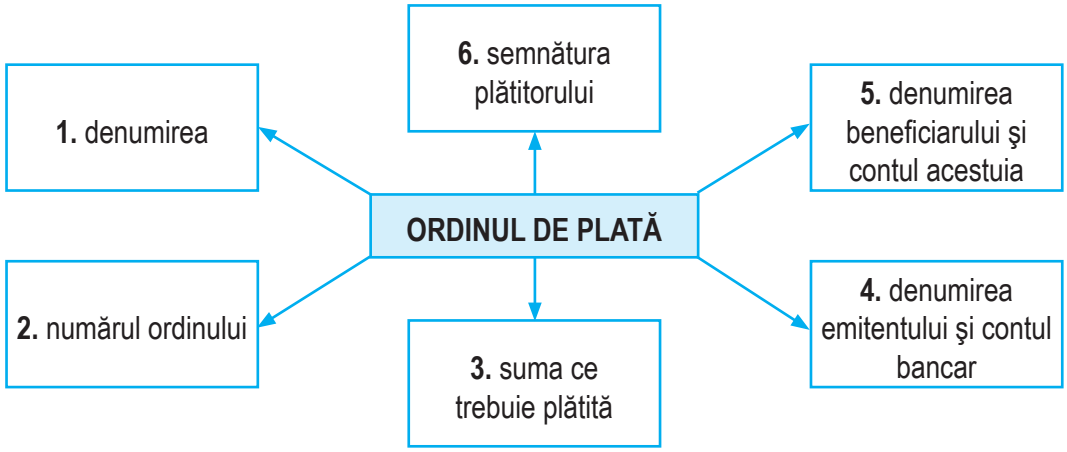
6. semnătura plătitorului
1. denumirea
5. denumirea beneficiarului şi contul acestuia
ORDINUL DE PLATĂ
2. numărul ordinului
4. denumirea emitentului şi contul bancar
3. suma ce trebuie plătită

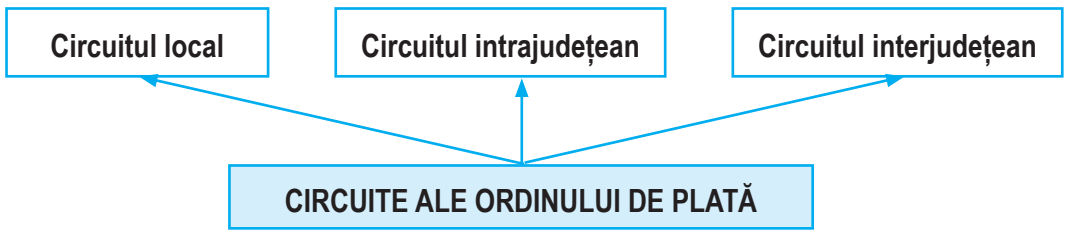

TEST DE EVALUARE 4

1. Ordinul de plată este o ...(a)... necondiționată, dată de către ...(b)... acesteia unei ...(c)..., de a pune la ...(d)... unui ...(e)... o anumită sumă de ...(f)... .

2. Ordinul de plată este dispoziția scrisă de un ...(a)... către o bancă, de a vira/plăti o sumă de bani din contul său, în contul unui ...(b)... .

3. Enumerați circuitele ordinului de plată:

a. ..... ;

b. ..... ;

c. ..... .

4. Definiți compensabilitatea.

5. Unde are loc operațiunea de compensabilitate?

6. Care este documentul bancar care înregistrează ordinul de plată?

7. Ce se înregistrează în debitul şi în creditul extrasului de cont?

8. Ce înseamnă L.S.?

9. La ce rubrică este trecută data compensării de către bancă?

10. La rubrica „Compensabil la...“ ce se trece?

Exemple de completare a efectelor comerciale

1. Conform facturii nr. 25/05.01.2007, SC Sopo SRL cumpără mărfuri în valoare de 50.000 lei de la SC Ambient SRL şi le plăteşte prin emiterea şi semnarea unei cambii. La rândul său, SC Ambient SRL se aprovizionează cu bunuri de la SC Apollo SA, pe care le plăteşte cu această cambie, valoarea facturii nr. 31/27.01.2007 fiind de 80.000 lei şi emite şi un bilet la ordin de 30.000 lei.

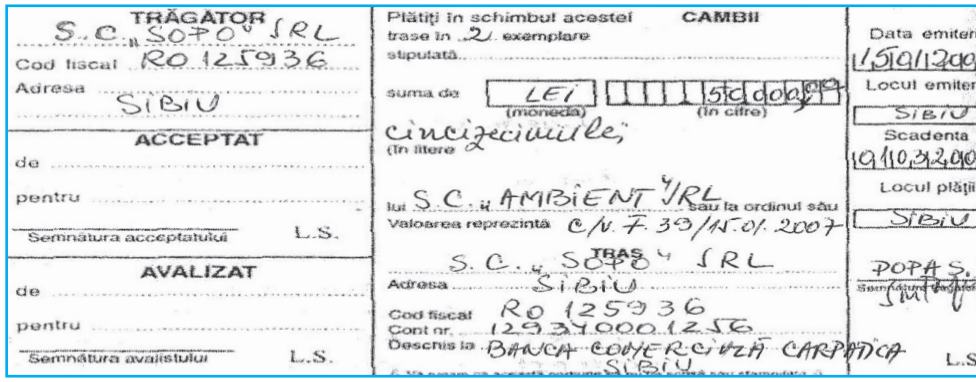

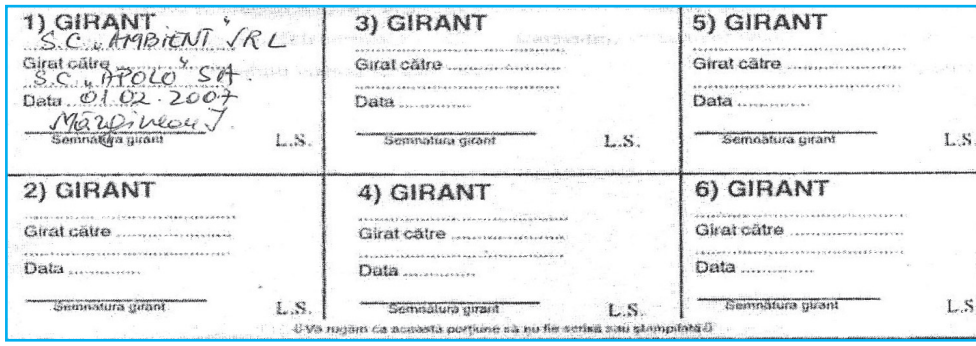

1) GIRANT ..... Girat către ..... Data ..... Semnătură girant L.S.	3) GIRANT ..... Girat către ..... Data ..... Semnătură girant L.S.	5) GIRANT ..... Girat către ..... Data ..... Semnătură girant L.S.
2) GIRANT ..... Girat către ..... Data ..... Semnătură girant L.S.	4) GIRANT ..... Girat către ..... Data ..... Semnătură girant L.S. Vă rugăm ca această porțiune să nu fie scrisă sau ștampilată	6) GIRANT ..... Girat către ..... Data ..... Semnătură girant L.S.

2. SC Sopo SRL vinde bunuri în valoare de 75.000 lei conform facturii nr. 152/28.01.2007. SC Continental SA semnează o cambie emisă de SC Sopo SRL pentru plata facturii.

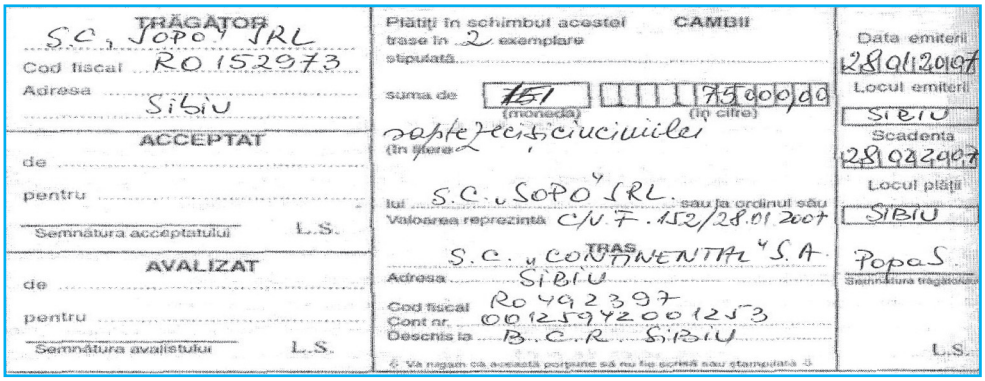

1) GIRANT Girat către ..... Data ..... Semnătura girant L.S.	3) GIRANT Girat către ..... Data ..... Semnătura girant L.S.	5) GIRANT Girat către ..... Data ..... Semnătura girant L.S.
2) GIRANT Girat către ..... Data ..... Semnătura girant L.S.	4) GIRANT Girat către ..... Data ..... Semnătura girant L.S.	6) GIRANT Girat către ..... Data ..... Semnătura girant L.S.

Vă rugăm ca această porțiune să nu fie scrisă sau ștampilată

3. SC Alpha SA cumpără produse de la SC Real SRL, pe care le achită cu un bilet la ordin. Valoarea facturii nr. 186/08.01.2007 este de 52.840 lei.

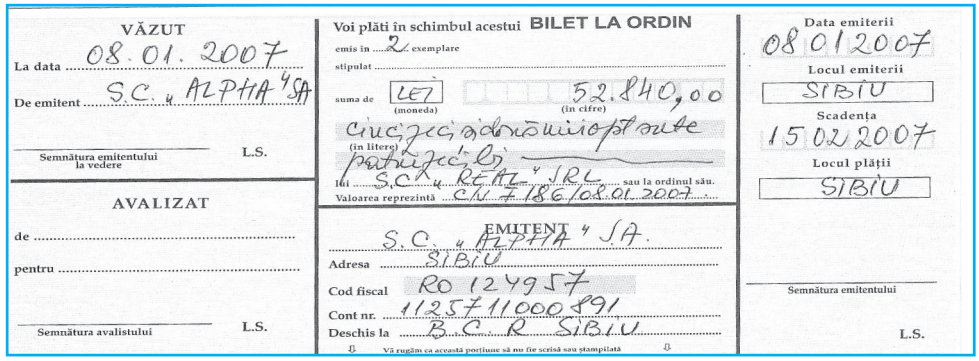

VĂZUT
La data 08.01.2007
De emitent S.C. „ALPHA" SA
Semnătura emitentului la vedere L.S.

AVALIZAT
de
pentru
Semnătura avalistului L.S.

Voi plăti în schimbul acestui BILET LA ORDIN
emis în 2 exemplare
stipulat
suma de LEI (moneda) 52.840,00 (în cifre)
(în litere) cincizecișidouămiioptsute patruzecișizeci
Lui S.C. „REAL" SRL sau la ordinul său.
Valoarea reprezintă C/V 186/08.01.2007

EMITENT
S.C. „ALPHA" SA
Adresa SIBIU
Cod fiscal RO 12495 7
Cont nr. 11257110008891
Deschis la B.C.R. SIBIU
Vă rugăm ca această portiune să nu fie scrisă sau ștampilată

Data emiterii 08 01 2007
Locul emiterii SIBIU
Scadența 15 02 2007
Locul plății SIBIU
Semnătura emitentului L.S.

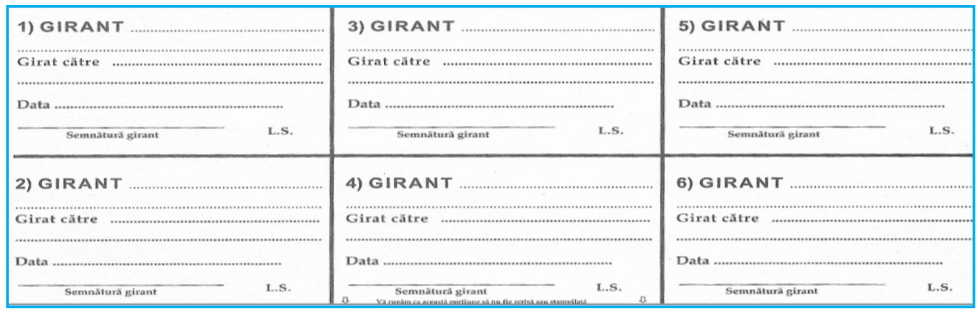

1) GIRANT
Girat către
Data
Semnătură girant L.S.

3) GIRANT
Girat către
Data
Semnătură girant L.S.

5) GIRANT
Girat către
Data
Semnătură girant L.S.

2) GIRANT
Girat către
Data
Semnătură girant L.S.

4) GIRANT
Girat către
Data
Semnătură girant L.S.
Vă rugăm ca această portiune să nu fie scrisă sau ștampilată

6) GIRANT
Girat către
Data
Semnătură girant L.S.

4. Pentru asigurarea mijloacelor fixe, societatea Alex SRL încheie un contract de asigurare cu SC ASIROM SA. În ziua încheierii contractului se întocmeşte ordinul de plată nr.2/03.08.N pentru prima rată, de 300 lei.

ORDIN DE PLATA NR.		2 PLATIŢI 300.00	LEI, ADICA
TREISUTE LEI			
PLĂTITOR: S.C. ALEX S.R.L.	PRIMIREA/ACCEPTATEA:	CĂTRE BENEFICIAR S.C. ASIROM S.A.	
COD FISCAL R498167 DIN CONT:		IN CONT:	
0049257		239426	
DE LA BANCA: CARPATICA REPREZENTÂND PLĂŢI: Rata contract asigurare	SEMNĂTURA:	LA BANCA: BCR	
PRIN TREZORERIA: DIN CONT:		SEMNĂTURA Plătitorului Datat emiterii EXP	
		03.08.N	

6. CARDURILE

6.1. Definirea şi tipologia cardurilor

Cartea de plată sau **cardul bancar** reprezintă un instrument de decontare care asigură posesorului autorizat achiziționarea de bunuri sau servicii fără prezența efectivă a numerarului şi care permite legătura financiară dintre comercianți şi consumatori prin acces într-un cont bancar.

Totodată, cardul are caracteristicile unui instrument de plată, permițând retragerea de numerar de la ghişeele automate bancare.

Pentru clasificarea cardurilor, se utilizează mai multe criterii, după cum urmează:

a) după modul de stocare a informațiilor şi în funcție de caracteristicile de securizare a cardului;
b) după funcțiile îndeplinite;
c) după calitatea emitentului;
d) după momentul în care se efectuează tranzacția.

a) După modul de stocare a informațiilor, se disting:

- carduri cu bandă magnetică;
- carduri cu microprocesor.

Cardurile cu bandă magnetică conțin toate informațiile esențiale despre deținătorul de card.

În ultima perioadă (cu începere din anul 1992), a apărut o generație de carduri care au încorporate un microprocesor şi o componentă de memorie (chip). Acestea se numesc chip-carduri şi prezintă un grad de securitate ridicat, fiind promovate pe scară largă de societățile emitente: VISA International şi MASTER CARD.

b) După funcțiile îndeplinite (respectiv, modul de acoperire a cheltuielilor), se disting:

- debit carduri (sau carduri de debit);
- credit carduri (sau carduri de credit).

Debit cardurile sau **cardurile de debit** prezintă următoarele caracteristici:

- asigură utilizatorului achiziția de bunuri şi servicii sau retrageri de numerar fără prezența efectivă a însemnelor monetare;
- condiția esențială a acestor carduri o reprezintă existența unor fonduri într-un cont de card şi efectuarea de cheltuieli în limita soldului disponibil;
- în cazul depăşirii soldului, băncile acordă credite la dobânzi ridicate, ceea ce constituie o modalitate profitabilă a băncilor de oferire a unor produse şi servicii către populație;
- cardurile de debit conțin o bandă magnetică şi necesită introducerea unui număr personal de identificare (PIN) în terminalul electronic înainte de accesarea serviciului.

Cele mai multe carduri de debit au două funcții principale: retragerea de numerar din distribuitoarele automate de numerar sau din ghişeele automate de bancă şi efectuarea

plăților la punctele de vânzare, situație în care plata este cunoscută sub denumirea de transfer electronic de fonduri la punctele de vânzare.

Credit cardurile sau **cardurile de credit** prezintă, ca trăsătură definitorie, realizarea plăților dintr-o linie de credit care i-a fost deschisă posesorului de card. Acest tip de card permite deținătorului să achiziționeze bunuri şi servicii şi să retragă numerar în limita unui plafon prestabilit.

Un card de credit combină două funcții principale: aceea de instrument de plată şi facilitate de credit pe termen scurt.

În funcție de credibilitatea bancară a utilizatorului, credit cardurile îmbracă două forme:

- dacă utilizatorul nu prezintă o bună credibilitate bancară, cardul de credit este de tip **„charge“**, situație în care posesorul este obligat ca, în decursul unei perioade de maximum o lună, să acopere depăşirea de sold înregistrată sau creditul temporar acordat (credit cunoscut sub denumirea de **overdraft**);
- dacă utilizatorul are un punctaj rezonabil, atunci banca pune la dispoziția utilizatorului un **card cu funcțiuni depline**, caz în care cheltuielile sunt acoperite dintr-un plafon sau linie de împrumut negociată anterior.

Dintre avantajele acestui tip de carduri, se remarcă următoarele:

- dobânda la aceste credite asigură fructificarea resurselor bancare;
- orice cheltuială efectuată de utilizator generează venituri bancare şi surse de profit pentru comercianți;
- utilizatorii îşi pot satisface dorințele, chiar dacă nu dispun de sumele necesare.

În general, cardurile de credit sunt emise de o bancă sub sigla unei organizații internaționale, cum sunt, de exemplu, VISA şi EUROPAY.

c) După calitatea emitentului, se realizează distincția dintre cardurile emise de bănci şi cardurile emise de societăți nonbancare.

Cardurile emise de bănci se încadrează în domeniul preocupărilor multiple ale băncilor de a identifica şi de a lansa pe piață instrumente de plată atractive, utile, facil de obținut, sigure şi profitabile. Sistemul bancar american a reuşit lansarea cardurilor pe piața mondială a instrumentelor de plată cu începere din anul 1960, când *Bank of America* a lansat un instrument de plată denumit *Bank Americard* (în prezent, *VISA International*). La început, cardul a fost utilizat de foarte puțini consumatori, pentru ca, după numai 10 ani, statisticile să indice prelucrarea a peste 170 milioane de bonuri de vânzări (realizate pe baza acestui tip de card).

Cardurile emise de societăți nonbancare

Urmând exemplul cardurilor bancare, societățile nonbancare, precum lanțurile de magazine şi cluburile private, au lansat propriile carduri. Acestea asigurau posibilitatea efectuării de cheltuieli în timp real, fără a se mai pune problema dimensionării, la un moment dat, a disponibilităților proprii.

În această categorie, se încadrează **cardul de comerciant**, emis de comerciant şi care poate fi utilizat numai la punctele de vânzare controlate de către emitentul de card (magazine, benzinării).

Anumite carduri din această categorie pot fi utilizate cu funcția de **carduri de debit** atunci când comerciantul inițiază un debit direct către banca la care deținătorul de card are deschis contul. Cea mai mare parte a cardurilor sunt însă de credit. Motivul pentru care acest tip de card este folosit îl constituie dorința comercianților de a asigura loialitatea clienților. Asemenea carduri au o largă utilizare în SUA şi în Franța.

d) După momentul în care se efectuează tranzacția, cardurile se clasifică în:
- carduri cu plata înainte (prealimentate);
- carduri cu plata acum (carduri de debit);
- carduri cu plata mai târziu (carduri de credit);
- carduri de comerciant (retaiter card);
- carduri de cheltuieli (charge card).

Întrucât o parte din aceste tipuri de carduri au fost descrise, în continuare vor fi prezentate caracteristicile cardurilor **prealimentate** şi ale **cardurilor de cheltuieli**.

Cardurile prealimentate (cu plata înainte) sunt carduri care au o reală putere de cumpărare, întrucât utilizatorul a realizat o plată în avans. Cele mai frecvente carduri prealimentate sunt cardurile telefonice. Scopul acestor carduri este decalarea imediată a tranzacțiilor cu o valoare mai mică şi foarte mică.

Cardurile de cheltuieli sunt cunoscute sub denumirea de card de călătorie şi petrecere a timpului liber (travel card) şi au următoarele caracteristici: sunt emise de societăți nonbancare şi presupun existența unor linii de credit deschise pentru deținători.

Deținătorul unui astfel de card are posibilitatea să efectueze cheltuieli şi să retragă numerar din ghişeele automate de bancă sau din cele ale emitentului de card.

Cele mai cunoscute carduri de cheltuieli sunt cele emise de American Express şi de Diners Club.

Indiferent de funcțiile îndeplinite sau de natura emitentului, cardurile prezintă o serie de trăsături comune, şi anume:
- suport fizic din material plastic, cu dimensiuni şi grosimi standardizate;
- pe fața cardului sunt inscripționate prin tipărire, embosare sau gravare cu laser: numele emitentului, numărul cardului, perioada de valabilitate, numele posesorului;
- pe versoul cardului sunt inscripționate sigla emitentului, holograma standard de securitate;
- pe versoul cardului este întotdeauna aplicată o bandă magnetică pentru înscrierea elementelor de securitate, precum şi un spațiu desemnat semnăturii posesorului.

Aceste trăsături comune asigură cardurilor o uniformitate tehnologică şi recunoaştere universală.

Principiile organizării plăților cu carduri de către societățile bancare în România sunt prevăzute în Regulamentul nr. 6/14.11.1995, care are ca obiectiv stabilirea de reguli aplicate în activitatea de servicii de transfer de fonduri şi decontarea prin cărțile de plată.

Un alt pas important l-a constituit emisiunea de carduri în monedă națională. Cu începere din anul 1996, băncile comerciale româneşti au demarat procesul de emitere a cardurilor cu acoperire valorică în depozite, exprimate în monedă națională.

Utilizarea de către agenții economici români a cardurilor emise sub sigla VISA sau EUROCARD/MASTERCARD antrenează efecte favorabile asupra activității de import/export a acestora, întrucât limitează riscurile de schimb valutar şi folosirea efectivă a valutei în efectuarea plăților.

Piața românească a cardurilor, deşi se află în perioada de început, se caracterizează printr-o diversificare a produselor. Astfel, BRD a lansat primul card național, numit PRIMA CARD, emis în baza unui contract de depozit în lei. Pentru acest instrument de plată, depăşirea disponibilităților proprii este permisă într-un interval de acoperire de maxim 30 de zile.

Dintre produsele lansate de celelalte bănci, se remarcă:

- „BCR Europay Maestro";
- „BCR VISA Clasic";
- „BCR Eurocard – Mastercard";
- „Banc Post – VISA Clasic Prospera";
- „Banca Ion Țiriac – Eurocard Mastercard".

Această diversificare a cardurilor evidențiază preferința comercianților de a utiliza aceste instrumente de plată şi mai puțin plățile în numerar.

6.2. Emiterea, utilizarea şi acceptarea cardurilor

Emiterea

Pentru ca o persoană fizică sau juridică să devină posesoarea unui card, este necesar ca aceasta să solicite acest lucru băncii sau companiei emitente prin adresarea unei cereri şi încheierea unui contract. În contractul respectiv, se precizează tipul de card, facilitățile de care va dispune deținătorul şi obligațiile acestuia față de bancă. Pentru a obține cardul solicitat, titularul trebuie să plătească o taxă de emitere şi o taxă anuală de utilizare. În momentul primirii cardului, banca îi comunică titularului parola personală. Codul personal de identificare, aferent unui card abreviat PIN (Personal Identification Number), reprezintă codul atribuit de emitent unui deținător de card.

Utilizatorul trebuie să reproducă acest număr în scopul verificării identității atunci când plata este deservită de un ghişeu automat. Pentru verificarea bonității clientului căruia banca îi emite cardul, societățile emitente de asemenea instrumente de plată pot apela la firmele specializate în acest scop.

Astfel, se urmăreşte în ce măsură clientul are capacitatea de rambursare a creditului acordat, întrucât cardurile reprezintă, practic, o altă modalitate de creditare.

Utilizarea cardului

După cum rezultă din definiția dată cardului, posesorul cardului îl poate utiliza în unul din următoarele scopuri:

- pentru plata mărfurilor şi a serviciilor;
- pentru retragerea de numerar de la distribuitoarele automate sau de la ghişeele băncii.

Utilizarea cardului pentru plata mărfurilor şi a serviciilor necesită existența, la nivelul comerciantului care acceptă acest instrument de plată, a unui terminal pentru transferul electronic al fondurilor, denumit **POS**.

Rolul terminalului este acela de a prelua şi a transmite informaţiile asupra plăţii de la comerciant la centrul de analizare şi de a primi autorizarea privind plata (în maximum 30 de secunde).

Pentru obţinerea de numerar de la distribuitoarele automate, deţinătorul cardului trebuie să tasteze codul personal (PIN) şi suma dorită. Distribuitoarele automate de numerar realizează operaţiile direct şi imediat.

În funcţie de serviciile prestate, se disting două tipuri de dispozitive:

- **distribuitorul automat de numerar** – denumit bancomat sau cash dispenser, care permite utilizatorului retragerea de numerar din contul său (sub formă de bancnote şi monede metalice);
- **ghişeul automat de bancă** – denumit ATM (Automated Teller Machines) – reprezintă, la fel ca tipul precedent de distribuitoare, un dispozitiv electromagnetic care permite utilizatorului atât retragerea de numerar, cât şi accesul la servicii de informare cu privire la situaţia din conturi şi la transferul de fonduri.

Avantajele utilizării cardurilor

După tipul cardului (debit card sau credit card), pot fi identificate avantajele utilizării acestora, care se regăsesc atât la nivelul utilizatorului, al comerciantului, cât şi al băncii emitente.

a) Pentru posesorii şi utilizatorii de carduri, pot fi evidenţiate următoarele avantaje:

- dacă utilizatorul deţine **un credit card**, are avantajul de a alege momentul cumpărării bunurilor sau al serviciilor; are posibilitatea de a achita datoria faţă de bancă, fie integral la primirea situaţiei soldului, fie în rate lunare; comparativ cu plata prin CEC sau numerar, cardul prezintă un grad ridicat de securitate;
- dacă utilizatorul deţine un **debit card**, avantajele pot fi enumerate astfel: se elimină riscurile de furt aferente numerarului; valoarea tranzacţiilor nu este limitată (comparativ cu cecurile) şi nu se completează niciun document; tranzacţia se realizează imediat.

b) Pentru comercianţi

Prin utilizarea **credit cardului**, comerciantul are garanţia plăţii, în sensul că se creditează imediat contul acestuia cu valoarea mărfurilor şi a serviciilor vândute prin card, pe baza documentelor care atestă vânzările. Aceşti comercianţi atrag un număr mai mare de clienţi şi sunt eliminate riscurile pe care le antrenează utilizarea numerarului.

Debit cardul conduce la decontarea mai rapidă decât în cazul cecului. Prin nelimitarea sumelor ce pot fi cheltuite de către clienţi, comercianţii îşi sporesc volumul vânzărilor.

c) Pentru bănci, avantajele utilizării credit şi debit cardurilor rezultă din următoarele:

Credit cardurile generează pentru bancă dobânzi al căror nivel este mai mare decât dobânda la alte credite. Comisioanele percepute de la comercianţii care acceptă achitarea mărfurilor şi a serviciilor cu carduri sunt importante surse de venituri iar volumul operaţiilor manuale se reduce considerabil la nivelul băncii. De asemenea, plăţile sunt garantate.

Debit cardurile conduc la reducerea cheltuielilor bancare legate de activitatea de la ghişee. Există un grad ridicat de control asupra tranzacţiilor clientului, în raport cu disponibilităţile din cont, iar costurile bancare pentru operarea debit cardurilor sunt reduse, comparativ cu cele aferente utilizării cecurilor sau numerarului.

Acceptarea cardurilor

Comercianţii care au încheiat contracte de procesare a acestui tip de operaţiuni cu o bancă comercială trebuie să beneficieze de decontarea tranzacţiilor derulate. Acest proces este denumit **acquiring system**, respectiv **acceptarea cardurilor**.

Programul de acceptare presupune existenţa unui contract de procesare a tranzacţiilor cu carduri dintre o bancă şi un comerciant, care are obligaţia afişării siglei (VISA, EUROCARD, MASTERCARD), precum şi a tipurilor de carduri care operează în mediul comercial respectiv.

Pe baza contractului încheiat, banca pune la dispoziţia comerciantului servicii de decontare şi servicii de autorizare carduri. Prin **autorizarea** cardului, operatorul bancar asigură vânzătorul că respectivul instrument de plată este valabil, iar deţinătorul acestuia se află în posesia fondurilor care să acopere tranzacţia efectuată. Rezultatul autorizării este răspunsul care poate conţine unul dintre următoarele tipuri de mesaje referitoare la card:

a) acceptare pentru toată suma;
b) solicitarea de instrucţiuni suplimentare într-un anumit interval de timp;
c) neacceptarea ca mijloc de plată, cu solicitarea comerciantului de a confisca respectivul card.

Operaţiunea de acceptare la plată a tranzacţiilor cu carduri se realizează prin parcurgerea următoarelor etape (care se regăsesc în cadrul schemei logice de acceptare):

1. deţinătorul cardului solicită achiziţionarea unui bun sau serviciu de la comerciant;
2. comerciantul solicită autorizarea tranzacţiei către centrul de autorizare local/internaţional;
3. centrul de autorizare transmite cererea de autorizare către banca emitentă a cardului;
4. banca emitentă verifică contul deţinătorului de card;
5. banca emitentă autorizează tranzacţia şi transmite informaţia către centrul de autorizare;
6. centrul de autorizare transmite codul de autorizare către comerciant;
7. comerciantul predă bunul sau prestează serviciul către deţinătorul cardului.

Tranzacţia se derulează în timp real, prin echipamente electronice şi softuri specializate, în condiţii de deplină siguranţă.

Ca urmare a experienţei îndelungate, băncile din ţările dezvoltate oferă clienţilor şi alte instrumente şi modalităţi de plată faţă de cele prezentate.

Banca la domiciliu (home banking) semnifică realizarea tranzacţiilor bancare prin telefon. Această modalitate este utilizată de către clienţii individuali, persoane fizice şi agenţi economici, care, prin intermediul mijloacelor de comunicaţii, au acces la centrul computerizat al instituţiei financiare.

În cazul în care se utilizează aparate telefonice, serviciul este cunoscut sub numele de **phone banking**. Accesul direct la serviciile băncilor se poate asigura prin terminale videotext, precum Minitel în Franța, sau prin prestarea de către companiile telefonice a unor servicii de transfer de fonduri sau plăți privind facturile (SUA).

La modul general, serviciile oferite prin acest sistem modern sunt:

- furnizarea de informații cu privire la soldul contului;
- solicitarea de carnete de cecuri;
- transferul sumelor între conturi;
- plata facturilor.

Telebankingul

Reprezintă o modalitate de transmitere a informațiilor privind extrasele de cont şi instrucțiunile de plată. În cadrul acestui sistem, datele sunt schimbate prin intermediul transferurilor de fişiere cu privire la ordinele de transfer credit, transfer debit sau cecuri.

Este practicat, în special, de către agenții economici care au un volum mare de plăți de efectuat şi care dispun de un sistem de contabilitate automatizat.

Banii electronici

Utilizarea Internetului în scopuri comerciale, respectiv crearea magazinelor virtuale, permite clienților vizualizarea acestora, achiziționarea produselor care sunt oferite şi plata lor pe baza cardurilor de credit. Riscul aferent unor asemenea operațiuni este ridicat, întrucât, prin receptarea mesajelor prin Internet, securitatea transferurilor este scăzută. Pentru soluționarea acestui aspect, se preconizează ca, între cumpărător şi vânzător, să se stabilească anumite înțelegeri înainte de încheierea tranzacțiilor.

Comerțul on-line

Asistăm, în România, la o explozie a domeniilor de Internet, a aplicațiilor web şi a instrumentelor de plată electronice (carduri de credit şi de debit), această perioadă amintind de fenomenul petrecut în SUA în anii ’90.

Internetul oferă multiple oportunități, una dintre cele mai importante fiind comerțul electronic. Comerțul electronic oferă posibilitatea de a face plata on-line, prin utilizarea unui card de credit. Soluția este funcțională şi a fost implementată cu succes în majoritatea țărilor avansate. Comerțul electronic (pe scurt EC) este acea manieră de a conduce activitățile de comerț, prin folosirea de echipamente electronice în scopul măririi ariei de acoperire (locul în care se pot afla potențialii clienți) şi vitezei cu care este livrată informația. EC oferă oportunitatea de a comercializa produse în întreaga lume, sporind numărul de potențiali clienți, în primul rând, prin eliminarea barierelor geografice dintre clienți şi comercianți.

Pentru a construi un sistem EC, din punct de vedere arhitectural, este nevoie de colaborarea a patru componente corespunzătoare următoarelor roluri:

1. client – un echipament clasic, un PC conectat direct sau indirect la Internet. Cumpărătorul foloseşte acest echipament pentru a naviga şi a face cumpărături.
2. comerciant – sistem informatic, situat de regulă la sediul comerciantului, care găzduieşte şi achiziționează catalogul electronic de produse disponibile a fi comandate on-line;

3. sistemul tranzacțional – sistemul informatic responsabil cu procesarea comenzilor, inițierea plăților, evidența înregistrărilor şi a altor aspecte de business implicate în procesul de tranzacționare;
4. dispecer plăți – sistem informatic responsabil cu rutarea instrucțiunilor de plată în interiorul rețelor financiar-bancare, cu verificarea cărților de credit şi autorizarea plăților (acest sistem joacă rolul unei porți care face legătura dintre rețeaua globală Internet şi subrețeaua financiar-bancară, poartă prin care accesul este controlat de un "portar" – gatekeeper).

Aproape orice produs poate fi vândut pe Internet, exceptându-le, bineînțeles, pe cele interzise prin lege.

Implementarea unei soluții de plată on-line înseamnă expunere internațională, oferind acces la piețe inaccesibile, în mod normal, unui comerciant.

TEST DE EVALUARE 5

1. Ce reprezintă un card?
2. Ce se poate face cu un card?
3. Câte tipuri de carduri există?
4. Ce este acela un card de debit?
5. Ce este acela un card de credit?
6. Cum se obține un card de credit?
7. Ce informații trebuie puse la dispoziție pentru a se obține un card de credit?
8. Se poate aplica şi pentru un card suplimentar pe numele unei alte persoane?
9. Ce documente sunt necesare pentru obținerea unui card de credit suplimentar?
10. Cât timp durează până la primirea unui răspuns?
11. Ce trebuie făcut în caz de pierdere a cardului de credit?

7. REGISTRUL DE CASĂ

Registrul de casă este documentul care se întocmeşte zilnic pe baza documentelor doveditoare de încasări şi plăți (dispozițiile de plată), atunci când au loc încasări şi plăți în numerar.

Registrul de casă se prezintă astfel:

UNITATEA S.C. ALEX S.R.L.					REGISTRU DE CASA 01.08 – 31.08.N		Data			Cont casa	Nr. poz.
Op. pad.							Ziua	Luna	Anul		
1				2			3	4	5	6	7
Nr. Crt.	Nr. act casa	Nr. anexa	EXPLICATIA		Incasari	PLĂŢI	Simbol cont corespondent				
8	9	10	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		11	12	13	14	15	16	17	18	19

La **Nr. crt. (8)** se trece cronologic numărul de operațiuni din ziua respectivă.

La **Nr. act casă (9)** se trece numărul documentului pe baza căruia se face încasarea sau plata.

La **Nr. anexă (10)** se trec, în mod cronologic, toate documentele anexate în acea lună. Acelaşi număr se trece şi pe documentul înregistrat. Documentele se lipesc pe foi A4 şi se anexează după fiecare filă de registru de casă. Pe o filă de registru se pot trece mai multe zile dacă avem puține operații de încasări şi plăți într-o zi.

La **Explicație** se trece numele celui de la care încasăm sau numele aceluia căruia îi plătim, precum şi ce reprezintă acea operație financiară. De exemplu, dacă plătim o factură, se scrie c/v F/data emiterii.

La **Încasări (11)** se trece suma încasată.

La **Plăți (12)** se trece suma plătită.

După ce sunt trecute toate încasările şi plățile, se face un total de încasări care cuprinde, ca şi la cont, existentul la începutul zilei şi totalul încasărilor. Se face şi un total la plăți, unde se adună toate plățile din ziua respectivă. Cuvântul *„Total"* se trece în rubrica *„Explicația"*. Pe rândul următor, se trece soldul zilei (cuvânt care se scrie sub total) care se calculează ca o diferență dintre total încasări şi total plăți. Soldul se trece în coloana *„Încasări"*.

Actele (anexele) ce se trec în registrul de casă sunt:

- chitanța;
- bonul de casă;
- ordinul de plată/încasare către casierie ;
- ordinul de deplasare (delegație), pe versoul căruia se trec toate cheltuielile însoțite de documente doveditoare;
- foaia de vărsământ (sau alt document prin care unitatea depune numerar la bancă);
- monetar;
- fila cec (copia) pentru numerarul ridicat de la bancă.

8. MODALITĂȚI DE PLATĂ

În vederea administrării încasărilor şi creanţelor în lei şi valută, departamentul financiar-contabil trebuie să folosească forme şi documente specifice de plată.

Modalitățile de plată sunt următoarele:

- plata în numerar;
- plata ramburs;
- plata prin sistem bancar;
- plata cu ajutorul cărților de credit.

Pentru acestea, documentele folosite sunt:

- chitanța;
- ordinul de plată;
- documentele de compensare;
- cărțile de credit;
- cardul;
- cecul,
- biletul la ordin;
- cambia.

Pentru a gestiona cât mai bine încasările şi plăţile, unităţile trebuie să respecte următoarele reguli:

- păstrarea unei evidenţe riguroase a volumului datoriilor clienţilor şi a datoriilor către furnizori;
- înregistrarea şi ţinerea unei evidenţe exacte a modalităţilor de plată (încasare):
  - în lei (cecul, ordinul de plată, numerarul în lei, compensarea, compensarea cu cont, utilizarea avansului, a facturilor stornate şi a notelor contabile);
  - în valută (dispoziţia de încasare/plată în valută, compensarea, declaraţii vamale de import).
- la înregistrarea încasărilor/plăţilor prin cec, ordinelor de plată şi instrumentelor de plată, se poate selecta contul bancar al unităţii proprii în care vor fi depuse sumele achitate sau din care se vor extrage sumele achitate;
- pentru fiecare document de plată, sunt propuse spre achitare cele mai vechi facturi.

Modalităţi de plată/încasare în numerar

Pentru aceste operaţiuni financiare, se folosesc documente tipizate sau emise de aparatele de marcat, care se numesc „case". Aceste documente au număr, explicaţii şi, de obicei, sunt semnate de persoanele implicate în operaţiunile de încasare/plată.

Chitanţa este documentul ce se întocmeşte de unitatea care încasează în numerar contravaloarea unui produs, serviciu (factură). Tot o "chitanţă" este şi bonul pe care-l primeşti când se plătesc în numerar mărfurile cumpărate. Aceste "chitanţe" se numesc **bon de casă**.

Dispoziţia de plată/încasare către casierie este documentul întocmit de către casier când plăteşte sau încasează în numerar.

Foaia de vărsământ este documentul de depunere a numerarului la bancă de către casier.

Monetarul este documentul pe baza căruia se fac încasările şi plăţile în numerar. Acest document este încadrat în interiorul documentelor de plată/încasare sau este un document distinct, el fiind necesar pentru a uşura numărarea banilor.

Aceste documente se anexează la **Registrul de casă.**

TEST DE EVALUARE 6

1. Ce se trece în coloana „Explicaţii"?

2. Când se completează „Registrul de casă"?

3. Cine completează "Registrul de casă"?

4. Cine verifică „Registrul de casă"?

5. Cum se calculează soldul la sfârşitul zilei?

6. În ce coloană se trece soldul zilei?

7. Când se foloseşte „report pagina"?

8. Cum se anexează actele de casă?

9. Cu ce trebuie să fie identic soldul zilei?

9. CONTABILITATEA TRANZACȚIILOR ECONOMICE REALIZATE CU AJUTORUL INSTRUMENTELOR DE PLATĂ

9.1. Conturile utilizate

În procesul de plată a furnizorilor de bunuri şi servicii, de imobilizări în procesul de desfacere, când unitatea intră în relații cu clienții, întrucât trebuie să se reflecte creanțele față de aceştia, unitatea foloseşte, alături de plată-încasare directă prin numerar, şi efectele de comerț, care sunt instrumente de plată fără numerar.

Contabilitatea efectelor de comerț se înregistrează în conturile :

a) Efecte de comerț de plătit:

- 403 „Efecte de plătit";
- 405 „Efecte de plătit pentru imobilizări".

Conturile de efecte de plătit, conturile de datorii, sunt conturi de **pasiv**. Se creditează la înregistrarea efectelor comerciale de plătit prin debitarea contului 401 şi se **debitează** la înregistrarea plăților efectuate la scadență, pe bază de efecte comerciale (prin creditarea conturilor la bănci).

Soldul **creditor** reprezintă valoarea efectelor comerciale de plătit.

b) Efecte de comerț de încasat:

- 413 „Efecte de primit de la client".

Contul 413 „Efecte de primit" este un cont de **activ**. În **debit** se înregistrează sumele datorate de clienți, reprezentând valoarea efectelor comerciale acceptate prin creditarea contului 411 „Clienți", iar în **credit** se înregistrează efectele comerciale primite de la clienți, prin debitarea contului 511 „Valori de încasat" sau prin debitarea conturilor curente 512 „Conturi curente la bănci", dacă sumele se încasează.

Soldul **debitor** reprezintă valoarea efectelor comerciale de primit.

c) Valori de încasat:

- 5112 „Cecuri de încasat";
- 5113 „Efecte de încasat";
- 5114 „Efecte remise spre scontare".

Valorile de încasat sunt conturi de **activ**. În **debit** se înregistrează valoarea cecurilor şi a efectelor comerciale primite de la client, prin creditarea contului 413, iar în **credit** se înregistrează valoarea cecurilor şi a efectelor de comerț încasate prin debitarea contului 512 „Conturi curente la bănci".

Soldul **debitor** reprezintă efectele comerciale şi cecurile neîncasate.

d) Conturi curente la bănci :

- 5121 „Conturi la bănci în lei";
- 5124 „Conturi la bănci în valută";
- 512 „Conturile curente la bănci" sunt conturi de activ. În **debit,** se înregistrează sumele încasate prin bancă, iar, în **credit,** sumele plătite conform documentelor anexate de bancă la extrasul de cont.

Soldul **debitor** trebuie să fie identic cu soldul extrasului de cont şi ne arată disponibilul pe care unitatea îl are la bancă.

e) Evidența încasărilor şi plăților efectuate în numerar (în lei şi în valută) se înregistrează de casieria unității cu ajutorul registrului de casă şi a conturilor:

- 5311 "Casa în lei";
- 5314 "Casa în valută".

Acestea sunt conturi de **activ**. În **debit** se înregistrează încasările în numerar, pe baza documentelor doveditoare, iar în **credit** se înregistrează plățile.

Soldul acestor conturi este identic cu soldul registrului de casă.

9.2. Înregistrări privind efectele de comerț

1) Înregistrarea unei facturi aferente unor servicii executate de terți:

% = 401 „Furnizori"
628 „Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți"
4426 „TVA deductibilă".

2) Acceptarea, de către furnizor, a unui efect comercial (bilet la ordin, cambie):

401 = 403
„Furnizori" „Efecte de plătit".

3) Plata, la scadență, a efectului:

403 = 5121
„Efecte de plătit" „Conturi la bănci în lei".

4) Acceptarea efectelor comerciale pentru încasarea facturilor:

413 = 411
„Efecte de primit de la clienți" „Clienți".

5) Emiterea efectelor comerciale către bancă, spre încasare:

5113 = 413
„Efecte de încasat" „Efecte de primit de la clienți".

6) Încasarea efectelor comerciale remise prin bancă:

5121 = 5113
„Conturi la bănci în lei" „Efecte de încasat".

7) Înregistrarea cecurilor primite de la clienți:

5112 = 411
„Cecuri de încasat" „Clienți".

8) Încasarea cecurilor:

5121 = 5112
„Conturi la bănci în lei" „Cecuri de încasat".

9) Depunerea, la bancă, a efectelor comerciale spre scontare:

5113 = 413
„Efecte de încasat" „Efecte de primit de la clienți".

10) Scontarea:

5114	**=**	**5113**
„Efecte remise spre scontare”		**„Efecte de încasat”.**

11) Încasarea efectelor remise spre scontare:

5121	**=**	**5114**
„Conturi la bănci în lei”		**„Efecte remise spre scontare”.**

Sconturile acordate se înregistrează în contul 667 “Cheltuieli privind sconturile acordate”. În acest cont, se înregistrează cheltuielile privind sconturile acordate clienților, debitorilor sau băncilor.

În contul 627 “Cheltuieli cu serviciile bancare şi asimilate” se înregistrează valoarea serviciilor bancare şi asimilate plătite băncilor.

Dacă plata sau încasarea facturilor se face prin **ordin de plată,** atunci conturile 401 “Furnizori”, respectiv 411 “Clienți” se închid atunci când ordinul de plată apare în **extrasul de cont.**

Dacă plata sau încasarea facturilor se face în numerar, prin **chitanță**, atunci conturile de **furnizori, clienți, debitori** şi **creditori** se închid atunci când chitanța apare în **registrul de casă.**

PROBLEME PRIVIND EFECTELE DE COMERŢ

1. Pentru factura nr.125, în valoare totală de plată de 25.347 lei, unitatea eliberează un bilet la ordin acceptat de furnizor.
2. Conform facturii nr. 283, se vând produse finite în valoare de 10.000 lei, TVA 19 %. Pentru aceste produse se încasează, în numerar, suma de 5.000 lei, iar, pentru diferență, se acceptă o cambie.
3. Cambia de la problema 2 se depune la bancă pentru încasare.
4. La scadență, banca percepe un comision de 100 lei.
5. Se vând mărfuri conform facturii nr. 427 pentru care acceptăm un cec. Total de plată pe factură este de 18.000 lei.
6. Cecul aferent facturii nr. 427 se încasează prin bancă, comisionul băncii fiind trecut în extrasul de cont în valoare de 200 lei.
7. Unitatea, având nevoie de numerar, depune la bancă o cambie înainte de scadență, pentru care acordă băncii un scont de 2 %. Valoarea cambiei este de 50.000 lei. Banca acceptă să vireze banii unității înainte de scadență.
8. Unitatea plăteşte factura nr. 74 în valoare de plată de 15.000 lei, introducând în bancă un ordin de plată. Comisionul băncii este de 50 lei.
9. Unitatea încasează, în extrasul de cont, factura nr. 174, în valoare totală de plată de 25.000 lei. Comisionul băncii din extrasul de cont este de 70 lei, iar ordinul de plată este de 25.000 lei.
10. Unitatea încasează un avans de la un client pentru vânzare de produse finite în valoare de 10.000 lei. Ordinul de plată apare în extrasul de cont, iar comisionul bancar este de 50 lei.

APLICAȚII

1. Gestionarul magazinului depune la casierie, conform monetarului nr. 1 întocmit (anexa 6), încasări în valoare de 400 lei. Casierul întocmeşte chitanța nr. 1/03.08.N (anexa 7). Casierul întocmeşte registrul de casă (anexa 19).

2. Conform facturii nr. 263/01.08.N (anexa 4), societatea se aprovizionează de la SC PRACTIC SRL. Această factură este plătită, în numerar, de către asociatul „A“, conform chitanței nr. 25/01.08.N (anexa 5).

3. Pentru înființarea societății, cei trei asociați au cheltuit din banii proprii suma de 135,05 lei, astfel:
- asociatul „A“ a plătit la Finanțe suma de 20 lei conform chitanței nr. 389/25.07.N (anexa 1);
- asociatul „B“ a plătit la Tribunal suma de 100 lei conform chitanței nr. 245/20.07.N (anexa 2);
- asociatul „C“ a achitat la C.C.I.A. suma de 15,05 lei conform chitanței nr. 1235/26.07.N (anexa 3).

4. Casierul plătește asociaților, pe baza chitanțelor depuse, sumele cheltuite de ei pentru înființarea societății şi pentru plata facturii nr. 263/01.08.N (anexa 4). Casierul întocmeşte dispoziție de plată pentru casierie, astfel:
- nr. 1/04.08.N (anexa 8), asociatului „A“ pentru suma de 35 lei – 15 lei, chitanța nr. 25/01.08.N (anexa 5) şi 20 lei, chitanța nr. 389/25.07.N (anexa 1);
- nr. 2/04.08.N (anexa 9) asociatului „B“ pentru suma de 100 lei, chitanța nr. 245/20.07N (anexa 2)
- nr. 3/04.08.N (anexa 10) asociatului „C“ pentru suma de 15,05 lei, chitanța nr. 1235/26.07.N (anexa 3). Casierul completează registrul de casă (anexa 19).

5. Gestionarul magazinului predă vânzările la casierie conform monetarului nr. 2 (anexa 11), vânzări în valoare de 300 lei. Casierul întocmeşte chitanța nr. 2/05.08.N (anexa 12) şi completează registrul de casă (anexa 19).

6. Conform documentului foaie de vărsământ (anexa 13), în data de 05.08.N, casierul depune la bancă suma de 500 lei. Acest document se întocmeşte în două exemplare, unul este anexat la registrul de casă, iar celălalt la extrasul de cont. În extrasul de cont din data de 05.08.N (anexa 14) comisionul băncii este de 1 leu. Casierul completează registrul de casă (anexa 19).

7. Gestionarul magazinului depune la casierie suma de 800 lei conform monetarului nr. 3 (anexa 15). Casierul întocmeşte chitanța nr. 3/08.08.N (anexa 16) şi completează registrul de casă (anexa 19).

8. Casierul depune la bancă suma de 500 lei (anexa 17) conform documentului foaie de vărsământ (două exemplare) şi completează registrul de casă (anexa 19).

9. Gestionarul magazinului depune vânzările la casierie conform monetarului nr. 4 (anexa 20), vânzări în valoare de 1.500 lei. Casierul întocmeşte chitanța nr. 4/11.08.N (anexa 21) şi completează registrul de casă (anexa 19).

10. Casierul depune la bancă, conform documentului foaie de vărsământ (întocmit în două exemplare) din 27.08.N (anexa 18), suma de 1.500 lei.

11. Gestionarul magazinului depune la casierie suma de 1.800 lei conform monetarului nr. 5 (anexa 22). Casierul întocmeşte chitanţa nr. 5/15.08.N (anexa 23) şi completează registrul de casă (anexa 19).

12. Casierul depune la bancă foaia de vărsământ din 15.08.N (anexa 24) cu suma de 2.000 lei şi completează registrul de casă (anexa 19).

13. Casierul ridică de la bancă, conform CEC-ului în numerar, suma de 850 lei (anexa 25). Casierul plăteşte avansul pe baza listei de avans (anexa 26) şi completează registrul de casă (anexa 19).

14. Secretara ridică de la casierie, conform dispoziţiei de plată către casierie nr. 4/20.08.N (anexa 27), suma de 50 lei pentru a cumpăra unele produse. Casierul completează şi registrul de casă (anexa 19).

15. Secretara prezintă, în data de 21.08.N (anexa 28), decontul pentru avansul primit. Decontul este însoţit de următoarele documente:
a) factura nr.216/20.08.N (anexa 29);
b) chitanţa nr. 216/20.08.N (anexa 30);
c) factura nr. 126/20.08.N (anexa 31);
d) chitanţa nr. 126/20.08.N (anexa 32).
Casierul întocmeşte dispoziţia de încasare către casierie 5/21.08.N (anexa 33).

16. Gestionarul magazinului depune la casierie, conform monetarului nr. 6 (anexa 34), suma de 750 lei. Casierul întocmeşte chitanţa nr. 6/25.08.N (anexa 35) şi completează registrul de casă (anexa 19).

17. Casierul depune la bancă, prin foaia de vărsământ din 25.08.N, (anexa 36) suma de 800 lei, întocmind registrul de casă (anexa 19).

18. Gestionarul magazinului depune în casierie 1.500 lei conform monetarului nr. 7 (anexa 37). Casierul întocmeşte chitanţa nr. 7/28.08.N (anexa 38) şi completează registrul de casă (anexa 19).

19. Casierul depune la bancă 1.500 lei, întocmind foaie de vărsământ (două exemplare) (anexa 39) şi completează registrul de casă (anexa 19).

20. Factura nr. 204/28.08.N (anexa 40) se încasează în numerar conform chitanţei nr. 8/28.08.N (anexa 41), iar casierul completează registrul de casă (anexa 19).

21. Se încasează factura nr. 206/30.08.N (anexa 42) conform chitanţei nr. 9/30.08.N (anexa 43), iar casierul completează registrul de casă (anexa 19).

22. Gestionarul depune la casierie vânzările în valoare de 3.000 lei pe baza monetarului nr. 8 (anexa 44), . Casierul întocmeşte chitanţa nr. 10/30.08.N (anexa 45) şi completează registrul de casă (anexa 19).

23. În data de 30.08.N, casierul depune cu foaie de vărsământ (anexa 46) la bancă 4.500 lei, completând registrul de casă (anexa 19).

Unitatea: **DIR. FIN. PUBLICE**
Codul fiscal: **R 298432**
Nr. de înmatriculare în Registrul
Comerţului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria PIG Nr. 389
Judeţul **SIBIU**

CHITANŢA Nr. 389
Data **25.07** 200N

Am primit de la asociatul **A** din **SC ALEX SRL**
Adresa **SIBIU**
Suma de **20** adică douăzeci lei
reprezentând cheltuieli pentru **înfiinţarea societăţii**

casier,

Anexa 1

Unitatea: **TRIBUNALUL SIBIU**
Codul fiscal: **R 293628**
Nr. de înmatriculare în Registrul
Comerţului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria PIG Nr. 245
Judeţul **SIBIU**

CHITANŢA Nr. 245
Data **20.07** 200 **N**

Am primit de la asociatul **B** din **SC ALEX SRL**
Adresa **SIBIU**
Suma de **100** adică **unasutălei**
reprezentând **taxa timbru fiscal**

casier,

Anexa 2

Unitatea: **C.C.I.A**
Codul fiscal: **R 832946**
Nr. de înmatriculare în Registrul
Comerţului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria PIG Nr. 1235
Judeţul **SIBIU**

CHITANŢA Nr. 1235
Data **26.07** 200 **N**

Am primit de la asociatul **C** din **SC ALEX SRL**
Adresa **SIBIU**
Suma de **15,05** adică **cincisprezeceleicincibani**
reprezentând **taxa înscriere societate la Registrul Comerţului**

casier,

Anexa 3

Furnizor SC PRACTIC SRL
.....
(denumire, forma juridică)
Nr.ord.registru com/an J32/32395/8
Cod fiscal R 923583
Sediul Sibiu str. Noua nr. 13
Județul SIBIU
Contul 863952841
Banca TRANSILVANIA

Cumpărător SC ALEX SRL
(denumire, forma juridică)
Cod fiscal R 498167
Sediul Sibiu str. Primaverii nr.18
Județul SIBIU
Contul 0049257
Banca CARPATICA

FACTURĂ FISCALĂ

Nr. Facturii 263
Data (ziua,luna,anul) 01.08.N
Nr. Aviz însoțire a mărfii .....
(dacă este cazul)

Cota T.V.A. 19 %

Nr. Crt.	Denumirea produselor sau serviciilor	U.M.	Cantitatea	Prețul unitar (fără T.V.A) - lei -	Valoarea - lei -	Valoarea T.V.A. - lei -
0	1	2	3	4	5(3x4)	6
1. 2.	Hârtie scris A4 Pixuri	Top buc	2 10	4,2 0,42	8,4 4,2	1,6 0,8
Semnătura și ștampila furnizorului	Date privind expediția Numele delegatului ..... Buletinul/cartea de identitate Seria .....nr.....eliberat(a)..... Mijlocul de transport ..... Nr..... Expedierea s-a efectuat în prezența noastră La data de .....ora..... Semnaturile.....			Total din care accize: Semnătura de primire	12,6 Total de plată (col.5+col.6) 15	2,4 X

Anexa 4

Unitatea: **SC PRACTIC SRL**
Codul fiscal: **R 923583**
Nr. de înmatriculare în Registrul Comerțului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria PIG Nr. 25
Județul **SIBIU**

CHITANȚA Nr. 25
Data **01.08** 200 **N**

Am primit de la **SC ALEX SRL**
Adresa **SIBIU**
Suma de **15** adică **cinsprezecelei**
reprezentând **c/v factura fiscala 263/01.08.N**

casier,

Anexa 5

Unitatea **MAGAZIN SC ALEX SRL**

MONETAR 1
Data **03.08** 200 N

	× 50 lei	
4	× 10 lei	**400**
	× 5 lei	
	× 1 lei	
	× 0,5 lei	
	× 0,2 lei	
	× 0,1 lei	
	× 0,05 lei	
	× 0,01 lei	

TOTAL LEI: **400**

Întocmit,

Anexa 6

Unitatea: **SC ALEX SRL**
Codul fiscal: **R 498167**
Nr. de înmatriculare în Registrul Comerţului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria PIG Nr. 1
Judeţul **SIBIU**

CHITANŢA Nr. 1
Data **03.08** 200 N

Am primit de la **GESTIONAR MAGAZIN**
Adresa **Sibiu**
Suma de **400** adică **patrusutelei**
reprezentând **încasari magazin**

casier,

Anexa 7

DISPOZITIE DE *) **PLATĂ** **către caserie**
Nr. 1 **din 04.08.N**
Numele şi prenumele **ASOCIAT A**
Funcţia (calitatea) **ASOCIAT**
Suma 35 lei treizecisicincilei
(in cifre) **(in litere)**
Scopul încasării – plăţii C/V CHITANŢA 25/01.08.N – 15 LEI
C/V CHITANŢA 389/25.07.N – 20 LEI

Semn.	**Conducătorul unităţii**	**Viza de control financiar - preventiv**	**Compartimentul financiar - contabil**

Se completeaza numai pentru PLĂŢI

DATE SUPLIMENTARE PRIVIND BENEFICIARUL SUMEI:

Actul de identitate Seria SB Nr. 213826
Am primit suma de 35 lei
(in cifre)

Data 04.08.N
SEMNĂTURA

CASIER
Plătit – încasat suma de 35 lei
(in cifre)

Data 04.08.N
SEMNĂTURA

Anexa 8

Anexa 9

DISPOZITIE DE *) PLATĂ catre caserie
Nr. 2 din 04.08.N
Numele şi prenumele ASOCIAT B
Funcţia (calitatea) ASOCIAT
Suma 100 lei unasutălei
(in cifre) (în litere)
Scopul încasării – plăţii C/V CCHITANŢA 245/20.07.N

Semn.	Conducătorul unităţii	Viza de control financiar - preventiv	Compartimentul financiar - contabil

Se completeaza numai pentru PLĂŢI

DATE SUPLIMENTARE PRIVIND BENEFICIARUL SUMEI:

Actul de identitate Seria SB Nr. 298432
Am primit suma de 100 lei
(în cifre)

Data 04.08.N
SEMNĂTURA

CASIER
Platit – încasat suma de 100 lei
(în cifre)

Data 04.08.N
SEMNĂTURA

Anexa 10

DISPOZITIE DE *) PLATĂ către caserie
Nr. 3 din 04.08.N
Numele şi prenumele ASOCIAT C
Funcţia (calitatea) ASOCIAT
Suma 15,05 lei cinsprezeceleicincibani
(in cifre) (in litere)
Scopul încasării – plăţii C/V CCHITANŢA 1235/26.07.N

Semn.	Conducătorul unităţii	Viza de control financiar - preventiv	Compartimentul financiar - contabil

Se completeaza numai pentru PLĂŢI

DATE SUPLIMENTARE PRIVIND BENEFICIARUL SUMEI:

Actul de identitate Seria SB Nr. 298432
Am primit suma de 15,05 lei
(in cifre)

Data 04.08.N
SEMNĂTURA

CASIER
Plătit – încasat suma de 15,05 lei
(in cifre)

Data 04.08.N
SEMNĂTURA

Unitatea **MAGAZIN**
SC ALEX SRL

MONETAR 2
Data **05.08** 200 **N**

× 50 lei
30 × 10 lei **3.000**
× 5 lei
× 1 lei
× 0,5 lei
× 0,2 lei
× 0,1 lei
× 0,05 lei
× 0,01 lei

TOTAL LEI: **300**

Întocmit,

Anexa 11

Unitatea: **SC ALEX SRL**
Codul fiscal: **R 498167**
Nr. de înmatriculare în Registrul Comerţului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria PIG Nr. 2
Judeţul **SIBIU**

CHITANŢA Nr. 2
Data **05.08** 200 **N**

Am primit de la **GESTIONAR MAGAZIN**
Adresa **Sibiu**
Suma de **300** adică **treisutelei**
reprezentând în**casari vanzari magazin**

casier,

Anexa 12

BANCA
Sucursala/Agenţie **BANCA CARPATICA**

Data **05.08.N**

FOAIE DE VĂRSĂMÂNT

S – a primit de la **POPESCU IOANA**
pentru **SC ALEX SRL** contul nr. **0049257**
deschis la Sucursala/Agenţie **SIBIU**

Ce reprezinta depunerea	Codul operaţiunii	Lei	MONETAR		
			Bucaţi	Cupiura	Lei
Vânzări magazin			**10**	50	**500**
				10	
				5	
				1	
				0,50	
				0,20	
				0,10	
				0,05	
Adică lei: cinci sute					
			TOTAL LEI:		**500**

SEMNĂTURA casieriei SPAŢIU PENTRU BANCĂ SEMNĂTURA contabilităţii

Data
05.08.N

Anexa 13

Banca **CARPATICA**
Unitatea **SC ALEX SRL**
Data **05.08.N**
Nr. cont **0049257**

EXTRAS DE CONT

SOLD INITIAL **489**

Nr. Crt.	DOCUMENT Data	DOCUMENT Fel	DOCUMENT Nr.	Explicații Furnizor/Client	SUME Debitoare	SUME Creditoare	Comision
1.	**03.08**	**OP**	**2**	**SC ASIROM SRL**	**300**		
2.	**05.08**	**FV**		**DEPUNERE NUMERAR CASIERIE**		**500**	**1**

SOLD FINAL **688**

Anexa 14

Unitatea **MAGAZIN**
SC ALEX SRL

MONETAR 3
Data **08.08** 200 **N**

×50 lei
8 × 10 lei **800**
× 5 lei
× 1 lei
× 0,5 lei
× 0,2 lei
× 0,1 lei
× 0,05 lei
× 0,01 lei

TOTAL LEI: **800**

Intocmit,

Anexa 15

Unitatea: **SC ALEX SRL**
Codul fiscal: **R 498167**
Nr. de înmatriculare în Registrul Comerțului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria PIG Nr. 3
Județul **SIBIU**

CHITANȚA Nr. 3
Data **08.08** 200 **N**

Am primit de la **GESTIONAR MAGAZIN**
Adresa **Sibiu**
Suma de **800** adică **optsutelei**
reprezentând în**casari vanzari magazin**

casier,

Anexa 16

BANCA
Sucursala/Agenție **BANCA CARPATICA**

FOAIE DE VĂRSĂMÂNT
S – a primit de la **POPESCU IOANA**
pentru **SC ALEX SRL** contul nr. **0049257**
deschis la Sucursala/Agenție **SIBIU**

Ce reprezinta depunerea	Codul operațiunii	Lei	MONETAR Bucați	MONETAR Cupiura	MONETAR Lei
Vanzari magazin			**10**	50	**500**
				10	
				5	
				1	
				0,50	
				0,20	
				0,10	
				0,05	
Adică lei:					
			TOTAL LEI:		**500**

SEMNĂTURA casieriei SPAȚIU PENTRU BANCĂ
SEMNĂTURA contabilității

Data
08.08.N

Anexa 17

BANCA
Sucursala/Agenție **BANCA CARPATICA**

FOAIE DE VĂRSĂMÂNT

S – a primit de la **POPESCU IOANA**
pentru **SC ALEX SRL** contul nr. **0049257**
deschis la Sucursala/Agenție **SIBIU**

Ce reprezinta depunerea	Codul operațiunii	Lei	MONETAR		
			Bucați	Cupiura	Lei
Vanzari magazin			**30**	50	**1.500**
				10	
				5	
				1	
				0,50	
				0,20	
				0,10	
				0,05	
Adică lei:					
			TOTAL LEI:		**1.500**

SEMNĂTURA casieriei SPAȚIU PENTRU BANCĂ
SEMNĂTURA contabilității

Anexa 18

Data
27.08.N

UNITATEA		S.C. ALEX S.R.L.		REGISTRU DE CASA 01.08 – 31.08.N		Data			Cont casa	Nr. poz.
Op. pad.						Ziua	Luna	Anul		
1			2			3	4	5	6	7
Nr. Crt.	Nr. act casa	Nr. anexa	EXPLICATIA	Incasari	PLĂȚI	Simbol cont corespondent				
8	**9**	**10**	**XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX**	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**	**18**	**19**
			SOLD ZIUA PRECEDENTA									
1	1	1	Incasari vanzari magazin	400								
			TOTAL 03.08.N	400								
			SOLD 03.08.N	400								
1	1	2	C/v CHITANȚA 25/01.08.N (389/25.07.N)		35							
2	2	3	C/v CHITANȚA 245/20.07.N		100							
3	3	4	C/v CHITANȚA 1235		15,05							
			TOTAL 04.08.N	400	150,05							
			SOLD 04.08.N	249,95								
1	2	5	Incasari vanzari magazin	300								
2		6	Depunere numerar la banca		500							
			TOTAL 05.08.N	549,95	500							
			SOLD 05.08.N	49,95								
1	3	7	Vanzari magazin	800								
2		8	Depuneri numerar la banca		500							
			TOTAL 08.08N	849,95	500							
			SOLD 08.08.N	349,95								
1	4	9	Vanzari magazin	1.500								
2	FV	10	Depuneri la banca		1.500							
			TOTAL 11.08.N	1.849,95	1.500							
			SOLD 11.08.N	349,95								
		REPORT PAGINA/TOTAL										
Casier,				**Compartiment financiar contabil,**								

Anexa 19

Anexa 19 continuare

UNITATEA S.C. ALEX S.R.L.				REGISTRU DE CASA		Data			Cont casa	Nr. poz.		
Op. pad.						Ziua	Luna	Anul				
1			2			3	4	5	6	7		
Nr. Crt.	Nr. act casa	Nr. anexa	EXPLICATIA	Incasari	PLĂŢI	Simbol cont corespondent						
8	9	10	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	11	12	13	14	15	16	17	18	19
			SOLD ZIUA PRECEDENTA									
1	5	11	Vanzari magazin	1.800								
	FV	12	Depuneri la banca		2.000							
			TOTAL 15.08.N	2.149,95	2.000							
			SOLD 15.08.N	149,95								
1			Ridicare numerar	850								
2		13	Plata avansuri		850							
			TOTAL 18.08.N	999,95	850							
			SOLD 18.08.N	149,95								
1	4	14	Acordare avans		50							
			TOTAL 20.08.N	149,95	50							
			SOLD 20.08.N	99,95								
1	5	15	Prezentare decont	7								
			TOTAL 21.08.N	106,95								
			SOLD 21.08.N	106,95								
1	6	16	Vanzari magazin	750								
2	FV	17	Depunere numerar		800							
			TOTAL 25.08.N	856,95	800							
			SOLD 25.08.N	56,95								
1	7	18	Vanzari magazin	1.500								
2	FV	19	Depunere numerar la banca		1.500							
3		20	CHITANŢA 8/28.08.N	77,35								
			TOTAL 27.08N	1.634,3	1.500							
			SOLD 27.08.N	134,3								
		REPORT PAGINA/TOTAL										
Casier,					**Compartiment financiar contabil,**							

UNITATEA S.C. ALEX S.R.L.				REGISTRU DE CASA 01.08 – 31.08.N		Data			Cont casa	Nr. poz.		
Op. pad.						Ziua	Luna	Anul				
1			2			3	4	5	6	7		
Nr. Crt.	Nr. act casa	Nr. anexa	EXPLICATIA	Incasari	PLĂŢI	Simbol cont corespondent						
8	9	10	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	11	12	13	14	15	16	17	18	19
			SOLD ZIUA PRECEDENTA									
			SOLD 28.08.N	134,3								
1	9	21	Incasare factura 205/30.08.N	1.785								
2	10	22	Vanzari magazin	3.000								
3	FV	23	Depuneri de numerar la banca		4.500							
			TOTAL 30.08.N	4.919,3	4.500							
			SOLD 30.08.N	419,3								

Unitatea **MAGAZIN**
SC ALEX SRL

MONETAR 4
Data **11.08** 200 **N**

× 50 lei
10 × 10 lei **1000**
10 × 5 lei **500**
× 1 lei
× 0,5 lei
× 0,2 lei
× 0,1 lei
× 0,05 lei
× 0,01 lei

TOTAL LEI: **1.500**

Intocmit,

Anexa 20

Unitatea: **SC ALEX SRL**
Codul fiscal: **R 498167**
Nr. de înmatriculare în Registrul
Comerţului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria PIG Nr.4
Judeţul **SIBIU**

CHITANŢA Nr. 4
Data **11.08** 200 **N**

Am primit de la **GESTIONAR MAGAZIN**
Adresa **Sibiu**
Suma de **1.500** adică **unamiecincisutelei**
reprezentând în**casări vânzări magazin**

casier,

Anexa 21

Unitatea **MAGAZIN**
SC ALEX SRL

MONETAR 5
Data **15.08** 200 **N**

× 50 lei
10 × 10 lei **1.000**
100 × 5 lei **500**
300 × 1 lei **300**
× 0,5 lei
× 0,2 lei
× 0,1 lei
× 0,05 lei
× 0,01 lei

TOTAL LEI: **1.800**

Intocmit,

Anexa 22

Unitatea: **SC ALEX SRL**
Codul fiscal: **R 498167**
Nr. de înmatriculare în Registrul
Comerţului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria PIG Nr. 5
Judeţul **SIBIU**

CHITANŢA Nr. 5
Data **15.08** 200 **N**
Am primit de la **GESTIONAR MAGAZIN**
Adresa **Sibiu**
Suma de **1.800** adică **unmieoptsutelei**
reprezentând **vanzari magazin**

casier,

Anexa 23

BANCA
Sucursala/Agenţie **BANCA CARPATICA**

FOAIE DE VĂRSĂMÂNT
S – a primit de la **POPESCU IOANA**
pentru **SC ALEX SRL** contul nr. **0049257**
deschis la Sucursala/Agenţie **SIBIU**

Ce reprezinta depunerea	Codul operaţiunii	Lei	MONETAR		
			Bucaţi	Cupiura	Lei
Vanzari magazin			**40**	50	**2.000**
				10	
				5	
				1	
				0,50	
				0,20	
				0,10	
				0,05	
Adică lei:					
			TOTAL LEI:		**2.000**

SEMNĂTURA casieriei SPAŢIU PENTRU BAN SEMNĂTURA contabilităţii

Data
15.08.N

Anexa 24

C.005 00023640	C.005 00023640	Emis la SIBIU
DATA	Plătiți în schimbul acestui CEC	1 8 0 8 2 0 0 N
1 8 0 8 2 0 0 N	Stipulat în numerar	Suma de(LEI)
SUMA DE (LEI)		8 5 0 , 0 0
8 5 0 , 0 0	Lui STOILA IONELA sau la ordinul sau	
Tragator: Stoila Ionela	Plătibil la Compensabil la	Cod fiscal: R 498167
Beneficiar: S.C.ALEX S.R.L.	CARPATICA	
Tras pentru: S.C.ALEX S.R.L.	(denumirea și adresa unitatii bancare trase)	SEMNĂTURA trăgătorului
SEMNĂTURA trăgătorului	Cont nr. Cod	Cont nr. Cod

Anexa 25

LISTA DE AVANS

Nr. crt	Nume şi prenume	Functia	Salariul de baza	Avans
1	Popelca Ramona	Director	600	100
2	Cojocariu Mihaela	Inginer	450	100
3	Szallasi Izabela	Secretar	400	60
4	Marinca Andreea	Sofer	310	70
5	Veliche Loredana	Vanzator	300	60
6	Sbera Gheorghita	Vanzator	300	60
7	Iorgulescu Ioan	Muncitor	270	80
8	Matei Cosmin	Muncitor	270	80
9	Stoica Matei	Muncitor	270	80
10	Neagu Larisa	Muncitor	270	80
11	Dragut Elena	Muncitor	270	80
TOTAL			3.710	850

Anexa 26

DISPOZITIE DE *) **PLATA** **catre caserie**

Nr. 4 din 20.08.N

Numele şi prenumele ANGHEL ION

Functia (calitatea) secretar

Suma 50 (in cifre) **lei cincizecilei** (in litere)

Scopul incasarii – platii avans cumparare produse

Semn.	Conducatorul unitatii	Viza de control financiar - preventiv	Compartimentul financiar - contabil

Se completeaza numai pentru plati	**DATE SUPLIMENTARE PRIVIND BENEFICIARUL SUMEI:**
	Actul de identitate Seria Nr.
	Am primit suma de 50 (in cifre) **lei**
	Data
	Semnatura
	CASIER
	Platit – incasat suma de (in cifre) **lei**
	Data
	Semnatura

Anexa 27

DECONT

UNITATEA _____

DECONT DE CHELTUIELI înregistrat la nr. 1

Subsemnatul .....
având funcţia de secretar şi un salariu de 1.500 lei
Anexez prezentului .....acte justificative specificate
în borderoul de pe verso pentru justificarea avansului primit la data
de .....
În baza ordinului de deplasare nr. .....
Data şi ora plecării ..... Avans primit la plecare lei 50
Data şi ora sosirii ..... Avans primit în timpul depl. .....
TOTAL lei .....

Chelt. conf. borderou de pe verso lei 43
Diferenţă de primit/de restituit lei 7
S-a depus cu chitanţa nr. .....
Semnătura titularului
Semnături conform documentului

BORDEROUL ACTELOR JUSTIFICATIVE DE CHELTUIELI

Nr. crt.	Felul actului şi emitentul	Nr. şi data actului	Sume	Simbol cont coresp
1.	Chitanţa nr. 216 SC NORA	216/20.08. N	25	
2.	SC ALCOMSIB	126/20.08. N	18	

adică lei ..... TOTAL LEI 43
SEMNĂTURA

Anexa 28

Furnizor SC NORA SRL
.....
(denumire, forma juridica)
Nr.ord.registru com/an J32/9523/02
Cod fiscal R 785198
Sediul Sibiu str. 9Mai nr.16
Judetul SIBIU
Contul 089372635
Banca BANC POST SIBIU

Cota T.V.A. 19 %

FACTURA FISCALA

Nr. Facturii 216
Data (ziua,luna,anul)20.08.N
Nr. Aviz insotire a marfii .....
(daca este cazul)

Cumparator SC ALEX SRL
(denumire, forma juridica)
Cod fiscal R 498167
Sediul Sibiu str. Primaverii nr.18
Judetul SIBIU
Contul 0049257
Banca CARPATICA.

Nr. Crt.	Denumirea produselor sau serviciilor	U.M.	Cantitatea	Pretul unitar (fara T.V.A) - lei -	Valoarea - lei -	Valoarea T.V.A. - lei -
0	1	2	3	4	5(3x4)	6
1.	Cesti cafea	set	2	10,5	21	4
Semnatura şi stampila furnizorului	Date privind expeditia Numele delegatului ..... Buletinul/cartea de identitate Seria .....nr.....eliberat(a)..... Mijlocul de transport ..... Nr..... Expedierea s-a efectuat in prezenta noastra La data de .....ora..... Semnaturile.....			Total din care accize:	21	4
						X
				Semnatura de primire	Total de plata (col.5+col.6) 25	

Anexa 29

Unitatea: **SC NORA SRL**
Codul fiscal: **R 785198**
Nr. de inmatriculare în Registrul Comerţului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria Nr.
Judeţul **SIBIU**

CHITANŢA Nr. 216
Data **20.08** 200 **N**

Am primit de la **SC ALEX SRL**
Adresa **Sibiu**
Suma de **25** adică **douazecisicincilei**
reprezentând **c/v factura fiscala 216/20.08.N**

casier,

Anexa 30

Furnizor SC ALCOMSIB SRL
.....
(denumire, forma juridica)

Nr.ord.registru com/an J32/831053/94

Cod fiscal R 235926
Sediul Sibiu str. Bihorului nr.18
Judetul SIBIU
Contul 851926383
Banca BCR SIBIU

Cota T.V.A. 19 %

FACTURA FISCALA

Nr. Facturii 126
Data (ziua,luna,anul)20.08.N
Nr. Aviz insotire a marfii .....
(daca este cazul)

Cumparator SC ALEX SRL
(denumire, forma juridica)

Cod fiscal R 948167
Sediul Sibiu str. Primaverii nr.18
Judetul SIBIU
Contul 0049257
Banca CARPATICA

Nr. Crt.	Denumirea produselor sau serviciilor	U.M.	Cantitatea	Pretul unitar (fara T.V.A) - lei -	Valoarea - lei -	Valoarea T.V.A. - lei -
0	1	2	3	4	5(3x4)	6
1.	Cafea	Pch.	2	7,15	14,3	2,7
2.	Zahar	kg	1	0,84	0,84	0,16
Semnatura şi stampila furnizorului	Date privind expeditia Numele delegatului ..... Buletinul/cartea de identitate Seria .....nr.....eliberat(a)..... Mijlocul de transport ..... Nr..... Expedierea s-a efectuat in prezenta noastra La data de .....ora..... Semnaturile.....			Total din care accize:	15,14	2,86
						X
				Semnatura de primire	Total de plata (col.5+col.6) 18	

Anexa 31

Unitatea: **SC ALCOMSIB SRL**
Codul fiscal: **R 235926**
Nr. de înmatriculare în Registrul Comerţului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria Nr.
Judeţul **SIBIU**

CHITANŢA Nr. 126
Data **20.08** 200 **N**

Am primit de la **SC ALEX SRL**
Adresa **Sibiu**
Suma de **18** adică **optsprezecelei**
reprezentând **c/v factura fiscala 126/20.08N**

casier,

Anexa 32

DISPOZITIE DE *) **INCASARE** **catre caserie**

Nr. 5 din 21.08.N

Numele şi prenumele **ANGHEL ION**

Functia (calitatea) **secretar**

Suma **7** **lei** **saptelei**

(in cifre) **(in litere)**

Scopul incasarii – platii **DIFERENTA DECONT NR.1**

	Conducatorul unitatii	Viza de control financiar - preventiv	Compartimentul financiar - contabil
Semn.			

Se completeaza numai pentru plati

DATE SUPLIMENTARE PRIVIND BENEFICIARUL SUMEI:

Actul de identitate **Seria** **Nr.**

Am primit suma de **lei**

(in cifre)

Data

Semnatura

CASIER

Platit – incasat suma de **lei**

(in cifre)

Data

Semnatura

Anexa 33

Unitatea **MAGAZIN**
SC ALEX SRL

MONETAR 6
Data **25.08** 200 **N**

X 50 lei
7 X 10 lei **700**
1 X 5 lei **50**
X 1 lei
X 0,5 lei
X 0,2 lei
X 0,1 lei
X 0,05 lei
X 0,01 lei

TOTAL LEI: **750**

Intocmit,

Anexa 34

Unitatea: **SC ALEX SRL**
Codul fiscal: **R 498167**
Nr. de înmatriculare în Registrul Comerţului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria Nr.
Judeţul **SIBIU**

CHITANŢA Nr. 6
Data **25.08** 200 **N**

Am primit de la **GESTIONAR MAGAZIN**
Adresa **Sibiu**
Suma de **750** adică **saptesutecincizecilei**
reprezentând **vanzari magazin**

casier,

Anexa 35

BANCA
Sucursala/Agenţie **BANCA CARPATICA**

Data **25.08.N**

FOAIE DE VĂRSĂMÂNT

S – a primit de la **POPESCU IOANA**
pentru **SC ALEX SRL** contul nr. **0049257**
deschis la Sucursala/Agenţie **SIBIU**

Ce reprezinta depunerea	Codul operaţiunii	Lei	MONETAR		
			Bucaţi	Cupiura	Lei
Vanzari magazin			**16**	50	**800**
				10	
				5	
				1	
				0,50	
				0,20	
				0,10	
				0,05	
Adică lei:					
			TOTAL LEI:		**800**

SEMNĂTURA casieriei
SEMNĂTURA contabilităţii

SPAŢIU PENTRU BANCĂ

Data
25.08.N

Anexa 36

Unitatea **MAGAZIN**
SC ALEX SRL

MONETAR 7
Data **28.08** 200 **N**

2 X 50 lei **1.000**
5 X 10 lei **5.00**
X 5 lei
X 1 lei
X 0,5 lei
X 0,2 lei
X 0,1 lei
X 0,05 lei
X 0,01 lei

TOTAL LEI: **1.500**

Intocmit,

Anexa 37

Unitatea: **SC ALEX SRL**
Codul fiscal: **R 498167**
Nr. de înmatriculare în Registrul Comerţului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria Nr.
Judeţul **SIBIU**

CHITANŢA Nr. 7
Data **28.08** 200 **N**

Am primit de la **GESTIONAR MAGAZIN**
Adresa **Sibiu**
Suma de **1.500** adică **unamiecincisutelei**
reprezentând **vanzari magazin**

casier,

Anexa 38

BANCA
Sucursala/Agenție **BANCA CARPATICA**

Data **27.08.N**

FOAIE DE VĂRSĂMÂNT

S – a primit de la **POPESCU IOANA**
pentru **SC ALEX SRL** contul nr. **0049257**
deschis la Sucursala/Agenție **SIBIU**

Ce reprezinta depunerea	Codul operațiunii	Lei	MONETAR		
			Bucați	Cupiura	Lei
Vanzari magazin			**30**	50	**1.500**
				10	
				5	
				1	
				0,50	
				0,20	
				0,10	
				0,05	
Adică lei:					
			TOTAL LEI:		**1.500**

SEMNĂTURA casieriei SPAȚIU PENTRU BANCĂ SEMNĂTURA contabilității

Data
27.08.N

Anexa 39

Furnizor SC ALEX SRL
.....
(denumire, forma juridica)
Nr.ord.registru com/an J32/8976/98
Cod fiscal R 498167
Sediul Sibiu str. Primaverii nr.18
Judetul SIBIU
Contul 0049257
Banca CARPATICA

Cota T.V.A. 19 %

FACTURA FISCALA

Nr. Facturii 204
Data (ziua,luna,anul)28.08.N
Nr. Aviz insotire a marfii .....
(daca este cazul)

Cumparator PF FRATILA IOAN
(denumire, forma juridica)
Cod fiscal
Sediul Sibiu Al. Petuniei nr.5
Judetul SIBIU
Contul
Banca

Nr. Crt.	Denumirea produselor sau serviciilor	U.M.	Cantitatea	Pretul unitar (fara T.V.A) - lei -	Valoarea - lei -	Valoarea T.V.A. - lei -
0	1	2	3	4	5(3x4)	6
1.	Deseuri lemn	Buc.	1	50	50	9,5
2.	Transport	Buc.	1	15	15	2,85
				Total din care accize:	65	12,35
						X

Semnatura și stampila furnizorului

Date privind expeditia
Numele delegatului .....
Buletinul/cartea de identitate
Seria .....nr.....eliberat(a).....
Mijlocul de transport .....
Nr.....
Expedierea s-a efectuat in prezenta noastra
La data de .....ora.....
Semnaturile.....

Semnatura de primire

Total de plata (col.5+col.6)
77,35

Anexa 40

Unitatea: **SC ALEX SRL**
Codul fiscal: **R 498167**
Nr. de inmatriculare în Registrul Comerţului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria Nr.
Judeţul **SIBIU**

CHITANŢA Nr. 8
Data **28.08** 200 **N**

Am primit de la **FRATILA IOAN**
Adresa **Sibiu**
Suma de **77,35** adică
saptezecisisapteleisitreizecisicincibani
reprezentând **c/v factura fiscala 204/28.08.N**

casier,

Anexa 41

Furnizor SC ALEX SRL
.....
(denumire, forma juridica)
Nr.ord.registru com/an J32/8976/98
Cod fiscal R498167
Sediul Sibiu str. Primaverii nr.18
Judetul SIBIU
Contul 0049257
Banca CARPATICA

Cumparator POPA IOAN
(denumire, forma juridica)
Cod fiscal
Sediul Sibiu Calea Dumbravii nr.8
Judetul SIBIU
Contul
Banca

FACTURA FISCALA

Nr. Facturii 206
Data (ziua,luna,anul)30.08.N
Nr. Aviz insotire a marfii .....
(daca este cazul)

Cota T.V.A. 19 %

Nr. Crt.	Denumirea produselor sau serviciilor	U.M.	Cantitatea	Pretul unitar (fara T.V.A) - lei -	Valoarea - lei -	Valoarea T.V.A. - lei -
0	1	2	3	4	5(3x4)	6
1.	Garnitura mobila	Buc.	1	1.500	1.500	285
Semnatura şi stampila furnizorului	Date privind expeditia Numele delegatului ..... Buletinul/cartea de identitate Seria .....nr.....eliberat(a)..... Mijlocul de transport ..... Nr..... Expedierea s-a efectuat in prezenta noastra La data de .....ora..... Semnaturile.....			Total din care accize: Semnatura de primire	1.500 Total de plata (col.5+col.6) 1.785	285 X

Anexa 42

Unitatea: **SC ALEX SRL**
Codul fiscal: **R 498167**
Nr. de inmatriculare în Registrul Comerţului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria Nr.
Judeţul **SIBIU**

CHITANŢA Nr. 9
Data **30.08** 200 **N**

Am primit de la **POPA IOAN**
Adresa **Sibiu**
Suma de **1.785** adică
unamiesaptesuteleioptzecisicincibani
reprezentând **c/v factura fiscala 206/30.08.N**

casier,

Anexa 43

Unitatea: **SC ALEX SRL**
Codul fiscal: **R 498167**
Nr. de înmatriculare în Registrul Comerţului/anul:
Sediul (localitatea, str, nr) Seria Nr.
Judeţul **SIBIU**

CHITANŢA Nr. 10
Data **30.08** 200 **N**

Am primit de la **GESTIONAR MAGAZIN**
Adresa **Sibiu**
Suma de **3000** adică **treimiilei**
reprezentând **vanzari magazin**

casier,

Anexa 45

Unitatea **MAGAZIN**
SC ALEX SRL

MONETAR 8
Data **30.08** 200 **N**

X 50 lei
200 X 10 lei **2.000**
200 X 5 lei **1.000**
X 1 lei
X 0,5 lei
X 0,2 lei
X 0,1 lei
X 0,05 lei
X 0,01 lei

TOTAL LEI: **3.000**

Intocmit,

Anexa 44

BANCA
Sucursala/Agenţie **BANCA CARPATICA**

Data **30.08.N**

FOAIE DE VĂRSĂMÂNT

S-a primit de la **POPESCU IOANA**
pentru **SC ALEX SRL** contul nr. **0049257**
deschis la Sucursala/Agenţie **SIBIU**

Ce reprezintă depunerea	Codul operaţiunii	Lei	MONETAR		
			Bucăţi	Cupiura	Lei
Vânzări magazin			**90**	50	**4.500**
				10	
				5	
				1	
				0,50	
				0,20	
				0,10	
				0,05	
Adică lei:					
			TOTAL LEI:		**4.500**

SEMNĂTURA casieriei SPAŢIU PENTRU BANCĂ SEMNĂTURA contabilităţii

Data
30.08.N

Anexa 46

RĂSPUNSURI

TEST DE EVALUARE 1

1. a – credit; b – trăgătorul; c – trasul; d – beneficiarul.
2. a – ziua; b – luna; c – anul emiterii.
3. tras.
4. trăgător.
5. beneficiarul.
6. explicată.
7. a – trăgătorului; b – trăgătorului; c – terț; d – beneficiar; e – tras; f – beneficiarul.
8. c
9. a – semnătura; b – trăgătorului.
10. a – semnătură; b – versoul; c – cambii; d – cambiei.
11. a – transmite; b – drepturile.
12. a – actul; b – trasul; c – trăgătorului; d – la scadență; e – posesorului.
13. a – garanție; b – terță; c – polițe; d – achita; e – tras.
14. scontare.
15. reescontare.
16. a – exigibilă; b – plătită.
17. Atunci când plata cambiei se face înainte de scadență.
18. a – suma; b – deduce; c – cambiei; d – dobânda; e – plata; f – scadență.
19. a – perceput; b – cheltuieli.
20. nominale.

TEST DE EVALUARE 2

1. a – condiții; b – plătească; c – sumă de bani; d – scadență.
2. a – subscriitorul sau emitentul; b – beneficiarul.
3. a – prin girare; b – scontare; c – reescontare; d – gajare; e – forfetare.
4. a – bilet la ordin comercial; b – bilet la ordin financiar.
5. a-b – posesorul-beneficiar; c-d – bancă comercială; e – înainte; f – scadență.
6. a – garanția; b – contul; c – datorii; d – obiect; e – debitor; f – creditorului.
7. a – tarif; b – taxe.
8. a-b – băncile comerciale; c-d – cambii scontate; e – cesiune; f – gajare; g – forfetare.
9. a – creditorul; b – cedent; c – cesionar; d-e – debitor cedat.
10. a – obligațiunea necondiționată de plată; b – avalul, cu mențiunea că, în cazul în care avalistul nu indică persoana avalizată, se consideră că avalul este dat pentru emitent.

TEST DE EVALUARE 3

1. a – înscris; b – dispozițiune; c – vedere; d – purtător; e – băncii; f – depuse.
2. plată.
3. a – trăgătorul; b – trasul; c – beneficiarul.
4. a – trăgător; b – acesteia; c – tras; d – emitent; e – beneficiar.
5. societății bancare.
6. a – nu indică; b – beneficiarul; c – „la purtător”.
7. semnătura.
8. a, b – gaj.
9. a – avalistul; b – neachitării; c – tras; d – scadență; e – garantează; f – comerciale; g – scadență.
10. cec cu barare generală.
11. cec cu barare specială.
12. cec de călătorie.
13. cecul circular.
14. a – primă; b – cec; c – parte; d – trăgătorului.
15. cea mai mică.

TEST DE EVALUARE 4

1. a – dispoziție; b – emitentul; c – bănci; d – dispoziția; e – beneficiar; f – bani.
2. a – debitor; b – creditor.
3. a – circuitul local; b – circuitul intrajudețean; c – circuitul interjudețean.
4. Compensațiunea (compensabilitatea) – despăgubire; plată făcută prin trecerea unei sume din contul unui corespondent în contul altui corespondent, când amândoi corespondenții stau în legături de cont curent cu al treilea corespondent, căruia îi dau ordinul de plată. Este un mod de plată între două persoane care sunt în același timp debitoare și creditoare una alteia și care anulează reciproc datoriile prin simpla înregistrare.
5. La sucursala județeană a BNR.
6. Extrasul de cont.
7. În debit, plățile, iar, în credit, încasările.
8. Ștampila.
9. „C”.
10. Numele județului unde are loc operația de compensare.

TEST DE EVALUARE 5

1. Cardul este un instrument de acces la un cont bancar ce permite păstrarea banilor în siguranță și oferă posesorului posibilitatea de a avea acces permanent la banii existenți în contul personal.
2. Prin intermediul cardului, se pot plăti bunuri sau servicii la comercianți, se pot retrage bani de la ATM, se pot plăti facturi, se pot face plăți prin Internet, etc.
3. În funcție de monedă, pot fi în RON sau USD. În funcție de destinație, pot fi carduri de credit pentru persoane fizice sau carduri de credit pentru persoane juridice.

În funcție de modalitatea de funcționare, pot fi de debit sau de credit.
În funcție de aria de funcționare, pot fi naționale sau internaționale.

4. Cardul de debit este un card care permite plăți sau retrageri de numerar în limita fondurilor proprii depuse în cont.

5. Posesorul cardului de credit are aprobată o limită de credit de care se poate folosi în mod uzual. Dobânda se plătește numai pentru sumele efectiv folosite și, de regulă, există un procent minim din credit care trebuie rambursat lunar.

6. Pentru a obține un card de credit, trebuie accesat meniul *Aplică acum!,* după care solicitantul va fi contactat de către un consilier al serviciului carduri de credit sau se va vizita *Pagina de Contact* pentru numere de telefon și adrese de e-mail.

7. Solicitantul trebuie să comunice câteva informații de bază, cum ar fi: numele, numărul de telefon la care poate fi contactat, data nașterii și orașul în care locuiește.

8. Se poate aplica pentru un card de credit suplimentar pe numele unei alte persoane, numărul cardurilor suplimentare fiind nelimitat. Posesorul de card suplimentar va avea acces la fondurile existente în contul de card al titularului.

9. Copie după actul de identitate și cererea de emitere a unui card suplimentar, semnată de posesorul principal de card și de persoana pe numele căreia se va emite cardul suplimentar.

10. În funcție de tipul de card de credit, răspunsul va fi dat pe loc sau în câteva zile. Solicitantul va fi contactat imediat ce va fi luată o decizie, .

11. În caz de pierdere a cardului sau de furt, trebuie anunțată imediat banca pentru a bloca cardul și pentru a evita frauda.

TEST DE EVALUARE 6

1. Se trece numele persoanei fizice sau juridice care plătește sau căreia îi plătim, precum și denumirea documentului ce stă la plată sau la încasare (factura).

2. Zilnic.

3. Casierul.

4. Organele de control intern, cenzorii, auditorii financiari.

5. La fel ca și la contul respectiv, total debitori (total încasări) total creditori (total plăți), după care se calculează soldul.

6. Soldul zilei se trece în coloana *Încasări.*

7. Dacă încasările și plățile zilei sunt mai mult de o pagină de document.

8. Actele de casă se lipesc cronologic pe foi A4.

9. Cu soldul contului 5311“Casa în lei“.

REZOLVAREA PROBLEMELOR

1. Înregistrarea biletului la ordin:

401 =	403	25.347 lei.

2. a) Înregistrarea facturii nr. 283:

411 =	%	11.900 lei
	701	10.000 lei
	4427	1.900 lei.

b) Încasarea prin înregistrarea chitanței:

5311 =	411	5.000 lei.

c) Înregistrarea cambiei:

413 =	411	6.900 lei.

3. Cambia se depune la bancă pentru încasare:

5113 =	413	6.900 lei.

4. Încasarea cambiei la scadență și înregistrarea sumei și a comisionului în extrasul de cont:

%	= 5113	6.900 lei
627		100 lei
5121		6.800 lei.

5. a) Înregistrarea facturii:

411 =	%	18.000 lei.
707		
4427		

b) Înregistrarea filei cec:

5112 =	411	18.000 lei.

6. Depunerea la bancă și încasarea cecului:

%	= 5112	18.000 lei
627		200 lei
5121		17.800 lei.

7. a) Depunerea la bancă a cambiei spre scontare:

5114 =	5113	50.000 lei.

b) Încasarea cambiei:

%	= 5114	50.000 lei
667		1.000 lei
5121		49.000 lei.

8. Plata facturii prin înregistrarea ordinului de plată și a comisionului din extrasul de cont:

a) Înregistrarea ordinului de plată:

401 =	5121	15.000 lei.

b) Înregistrarea comisionului:

627	= 5121	50 lei.

9. a) Înregistrarea ordinului de plată:

5121 =	411	25.000 lei.

b) Înregistrarea comisionului bancar:

627 =	5121	70 lei.

10. a) Înregistrarea ordinului de plată:

5121 =	419	10.000 lei.

b) Înregistrarea comisionului bancar:

627 =	5121	50 lei.

BIBLIOGRAFIE

1. Cioată, Mircea, *Plăți electronice*, Internet.

2. Banca Națională a României, *Reglementări privind Cambia şi Biletul la ordin*, 1994

3. Banca Națională a României, *Reglementări privind Ordinul de plată*, 1994.

4. Banca Națională a României, *Reglementări privind Cecul*, 1994.

5. Buletin economic legislativ, Tribuna economică nr. 3/1995.

6. Legea contabilității nr. 82/1991 (Republicată).

7. OMFP NR. 1752/2005.

8. *Standardele Internaționale de Raportare financiară*, 2002, Ed. Ceccar, Bucureşti 2005.

Cuprins

1. Introducere 3
Conceptul de instrument de plată 3
Necesitatea, rolul şi importanţa instrumentelor de plată 4
Reglementări internaţionale privind efectele de comerţ 5
2. Cambia şi trata 6
2.1. Denumirea şi forma cambiei 6
2.2. Părţile principale ale cambiei 7
2.3. Exemple privind tehnica emiterii sau „tragerii“ unei cambii 8
2.4. Dobânda cambiei 9
2.5. Cambia în alb 9
2.6. Transmiterea prin gir sau prin cesiune de creanţă ordinară 10
2.7. Acceptarea 10
2.8. Despre aval (avalizarea) 13
2.9. Modalităţi de transmitere a cambiei 13
2.10. Scadenţa 14
2.11. Scontul 14
2.12. Acţiunea cambială 17
Test de evaluare 19
3. Biletul la ordin 20
3.1. Concept, necesităţi, părţi participante 20
3.2. Elementele biletului la ordin 20
3.3. Categorii de bilete la ordin 22
Test de evaluare 24
4. Cecul 25
4.1. Conceptul şi necesitatea 25
4.2. Părţile participante la cec 25
4.3. Elementele esenţiale (obligatorii) ale cecului 26
4.4. Diverse categorii de cecuri 27
4.5. Cecul în alb 28
4.6. Avalul cecului 28
4.7. Girul 29
4.8. Cecul barat 29
4.9. Cecul de călătorie 31
4.10. Cecul circular 32
4.11. Condiţii de plată, de pierdere a cecurilor şi programul societăţilor bancare 32
4.12. Circuitul local al cecului 34
4.13. Circuitul interjudeţean al cecului 35
Test de evaluare 39
5. Ordinul de plată 40
5.1. Conceptul de ordin de plată 40
5.2. Părţile participante la ordinul de plată 40
5.3. Circuitul local al ordinului de plată 41
5.4. Circuitul intrajudeţean al ordinului de plată 42
5.5. Circuitul interjudeţean al ordinului de plată 43
Test de evaluare 47
Exemple de completare a efectelor comerciale 48
6. Cardurile 51
6.1. Definirea şi tipologia cardurilor 51
6.2. Emiterea, utilizarea şi acceptarea cardurilor 54
Test de evaluare 58
7. Registrul de casă 59
8. Modalităţi de plată 60
Modalităţi de plată/încasare în numerar 61
Test de evaluare 61
9. Contabilitatea tranzacţiilor economice realizate cu ajutorul instrumentelor de plată 62
9.1. Conturile utilizate 62
9.2. Înregistrări privind efectele de comerţ 63
Aplicaţii 65
Răspunsuri la probleme şi teste *85*
Bibliografie 87